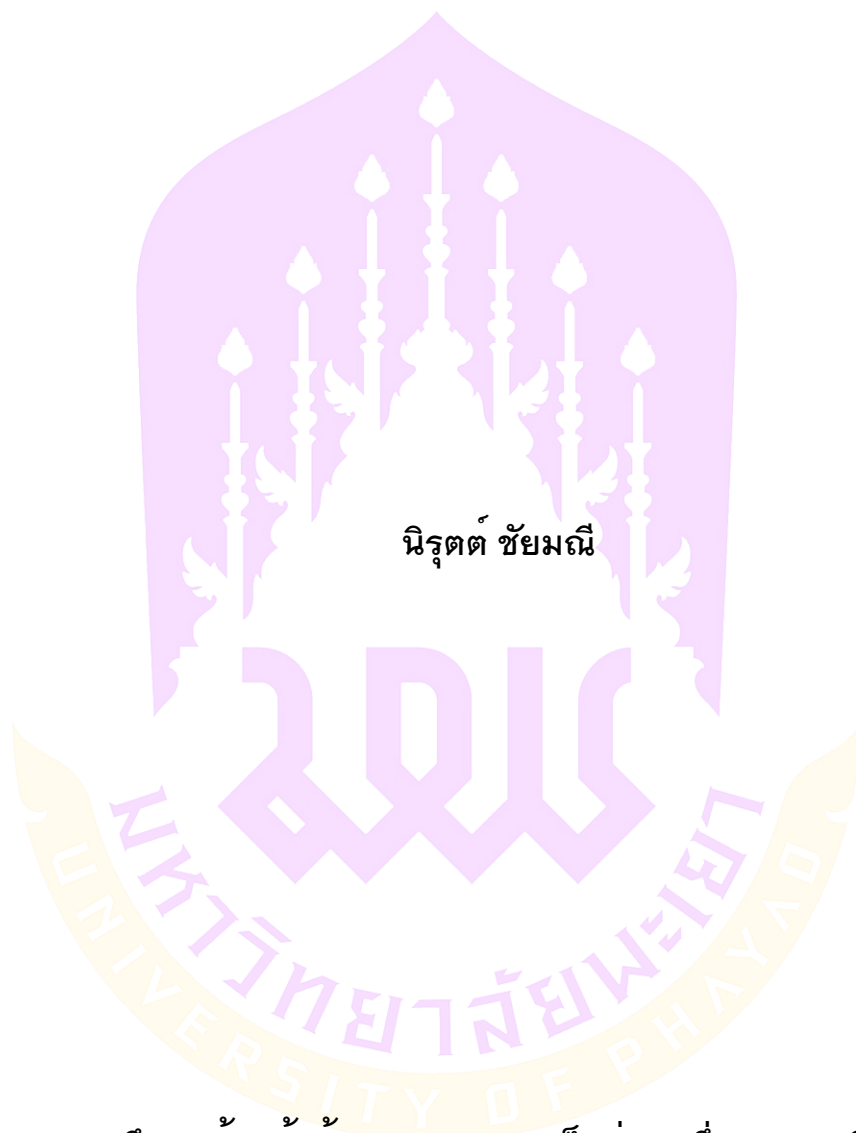

การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

นิรุตต์ ชัยมณี

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

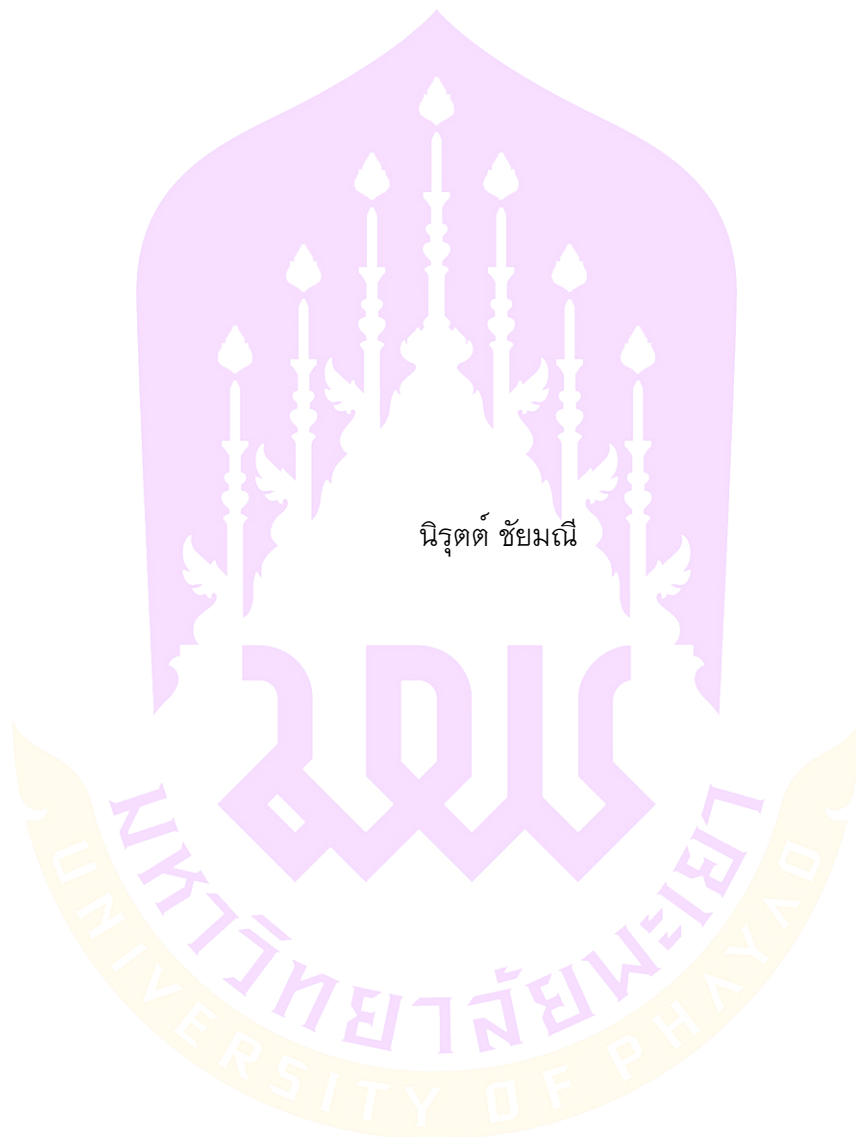
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2566

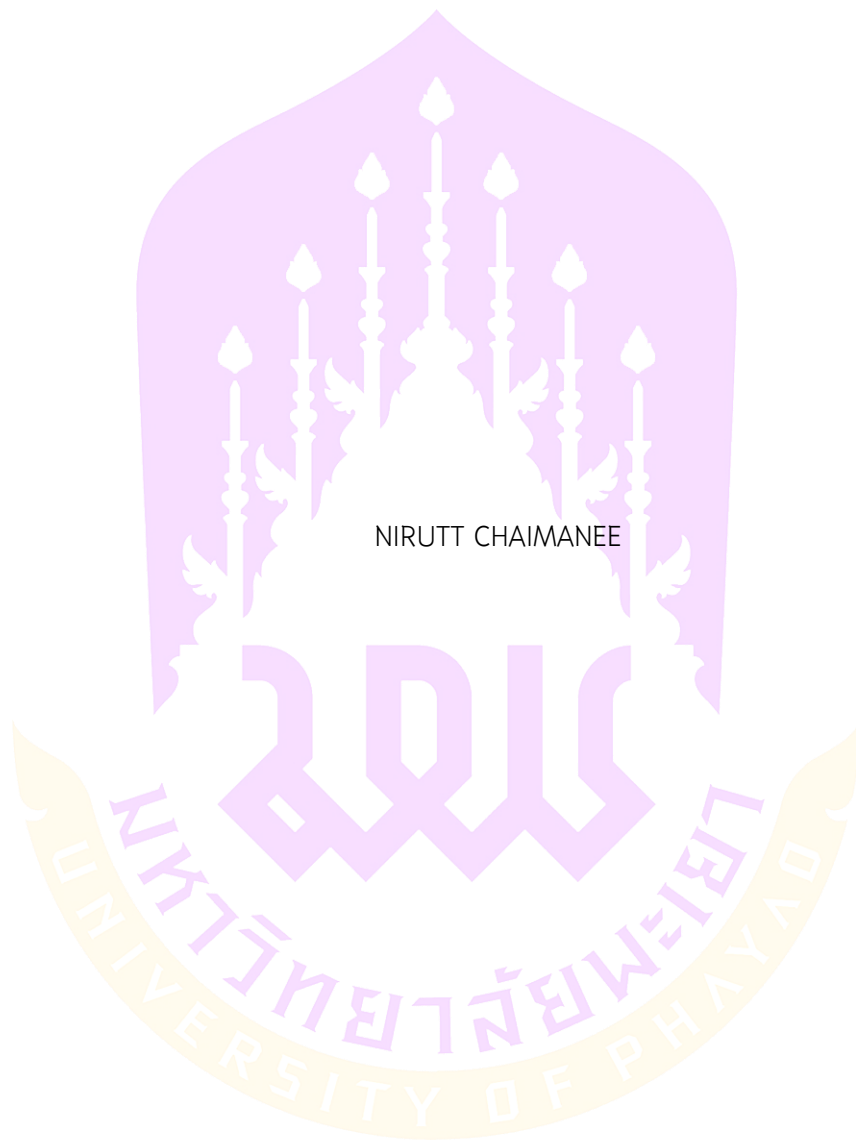
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

DEVELOPMENT OF ACADEMIC LEADERSHIP THE DIGITAL AGE
OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER CHIANGRAI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2023

Copyright 2023 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ของ นิรุตต์ ชัยมณี

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. จิตีมา วรณศรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธิดาวลัย อุ่นทอง)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ดร. นริศรา เลือคล้าย)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง:	การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	นิรุทธ์ ชัยมณี, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัย พะเยา, 2565
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธิดาวลัย อุ่นกอง
คำสำคัญ:	การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ, ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 จำนวน 291 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในภาพรวมพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้และประเมินหลักสูตร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องชูเกียรติ และด้านการส่งเสริมศักยภาพของ ผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ 2) แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีจุดเน้นในการที่ผู้บริหารควรควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการให้เกิดขึ้นกับตนเอง พัฒนาดนและทีมงานให้สามารถใช้เทคโนโลยีที่จะนำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการหรือการจัดการเรียนรู้ มีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นต่อการบริหารสถานศึกษาให้เป็นระบบและสามารถนำมาใช้ได้อย่างทันท่วงที อีกทั้งควรประยุกต์ใช้ Application ที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาปรับใช้ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลง

Title: DEVELOPMENT OF ACADEMIC LEADERSHIP THE DIGITAL AGE
OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER CHIANGRAI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

Author: Nirutt Chaimanee, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of
Phayao, 2022

Advisor: Assistant Professor Dr. Thidawan Unkong

Keywords: Academic Leadership Development, Academic Leadership in the Digital Age

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study academic leadership in the digital age of school administrators and 2) to study guidelines for developing academic leadership in the digital age of school administrators Under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1. The sample used in this research were 291 people from school administrators and teachers Under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1 and interview 5 expert people. The tools used were a 5-point scaled questionnaire with a concordance index of 1.00 and a confidence value of 0.98 and a semi-structured interview. Statistics used in data analysis were frequency distribution, percentage, mean and standard deviation. and content analysis from interviews The results showed that 1) Academic Leadership in the Digital Age of School Administrators under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1, as a whole, it was found that academic leadership in the digital age of school administrators under the Office of Chiang Rai Primary Educational Service Area 1 was at a high level overall. The aspect with the highest average was the aspect of curriculum use and evaluation. The aspect with the second average was the promotion of professional development and honor. and the enhancement of learners' potential, respectively. The aspect with the lowest average is the development and creation of academic standards 2) Guidelines for development Academic Leadership in the Digital Age of School Administrators under the jurisdiction of Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1. The emphasizes that administrators should develop academic leadership for themselves. Develop yourself and your team to be able to use technology that will be used as a tool for management or learning management. Understand the purpose of education management that focuses on developing quality learners. The information necessary for educational institution management is systematically stored and can be used in a timely manner. In addition, applications that exist today should be adapted to be up-to-date and suitable for changing conditions.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาวัลย์ อุ๋นกอง อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการทุกท่านที่ได้ให้ คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราษ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ดร.โชคทีร์ภักดิ์ ธนเศรษฐวิวัฒนา อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ดร.กัมพล ไชยพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชาท) ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไข และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณท่านศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย ท่านผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานบุคคลสำนักงานเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และคณะครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 ทุกโรงเรียนที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือ เป็นอย่างยิ่งในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณครอบครัวชัชมนิ ที่คอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจที่สำคัญในการทำให้ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและมีคุณค่า ในการทำวิจัยในครั้งนี้ คุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอขอบเป็นสักการะแด่ พระคุณบิดา มารดา ตลอดจนคุณบูรพาจารย์ที่เคยอบรมสั่งสอนวิชาความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้แก่ผู้ศึกษา มา ณ โอกาสนี้

นิรุต์ ชัชมนิ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของงานวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิด ทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการ	10
การจัดการศึกษายุคดิจิทัลและลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล.....	25
ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	61
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1.....	63

ชั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1	67
บทที่ 4 ผลการวิจัย	70
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (Percentage).....	71
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1.....	72
ตอนที่ 3 แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	85
บทที่ 5 บทสรุป.....	92
สรุปผลการวิจัย	93
อภิปรายผลการวิจัย.....	96
ข้อเสนอแนะ.....	102
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก	111
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	112
ภาคผนวก ข ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของ	113
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	122
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามจากการ (Try Out)	142
ภาคผนวก จ ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	145
ประวัติผู้วิจัย	156

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	22
ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง	64
ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	71
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดย ภาพรวม.....	72
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้าน วิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย.....	73
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้าน การนิเทศและการประเมินผลการสอน	75
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้าน การใช้และประเมินหลักสูตร	77
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้าน การส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน	79
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้าน การพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ	81
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้าน การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการ ยกย่องชูเกียรติ	83

ตาราง 11 แสดงการนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 (ด้านการพัฒนา
และสร้างมาตรฐานวิชาการ).....85

ตาราง 12 แสดงการนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต1 (ด้านวิสัยทัศน์และ
การสื่อสารเป้าหมาย).....88

ตาราง 13 แสดงการนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต1 (ด้านการนิเทศและ
ประเมินผลการสอน)90

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	61
ภาพ 2 แสดงขั้นตอนการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1	62
ภาพ 3 แสดงการศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1	63

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561–2580 เป็นแผนการพัฒนาประเทศ ที่กำหนดกรอบและแนวทางการพัฒนาให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องทำตาม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ประเทศไทยที่ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อสนองตอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติโดยที่รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดพลังผลักดันรวมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าวยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ เมื่อพิจารณาถึงบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีพลวัตสูงและมีความซับซ้อนหลากหลายมิติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออนาคตการพัฒนาประเทศอย่างมาก ดังนั้น การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ สมรรถนะ และทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สามารถรู้เท่าทันและปรับตัวให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์และกติกาใหม่ ๆ และมาตรฐานที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในส่วนของระบบการเรียนการสอนและการพัฒนาทักษะฝีมือที่สอดคล้องกันกับการพัฒนาของคนในแต่ละช่วงวัย รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับเป็นเจ้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมก้าวทันโลกมีการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนา ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ และนำไปสู่การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน การก้าวสู่การเป็น “คน” ที่มีคุณภาพ และเป็นที่ต้องการ สังคมในยุคของดิจิทัลนี้เราจำเป็นต้องพัฒนาด้านทักษะทางด้านไอที อย่างน้อย 6 ด้าน อันได้แก่ การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่มีอยู่ (Tools & Technologies) การค้นหา และใช้งาน (Find & Use)

การสอนและเรียนรู้ (Teach & Learn) การสื่อสาร และความร่วมมือ (Communication and Collaborate) การสร้างและการผลิตนวัตกรรม (Create and Innovate) และสุดท้ายคือการมีอัตลักษณ์และสุขภาวะ (Identity & Wellbeing) โดยครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มบุคคลที่เกิดก่อนที่จะมีการใช้ดิจิทัลอย่างแพร่หลาย นับเป็นความท้าทายในการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างมาก ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำความเข้าใจว่าผู้เรียนในยุคนี้มีการเรียนรู้รู้อย่างไรและจะทำอย่างไรให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรม หรือแนวทางใหม่ ๆ ที่จะเชื่อมโยง ความคิด ความรู้ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นตัวส่งผ่านไปยังผู้เรียนยุคดิจิทัล

เมื่อกล่าวถึงผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบการบริหาร และการจัดการศึกษา ในสถานศึกษาของตนซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อน มากขึ้น การปฏิรูปการศึกษาในอนาคตจะต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของคนที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ ฐานข้อมูล สื่อ แหล่งเรียนรู้ขนาดใหญ่ แสวงหาความรู้เพื่อสร้างสิ่งใหม่ ๆ เป็นนวัตกรรมที่นำมาสู่การพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับรายงานข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เชิงระบบที่คณะกรรมการจัดการเรียนการสอน พบว่า ปัญหาคุณภาพการศึกษาภายใน ประเทศไทยที่มีมาตรฐานต่ำกว่าเกณฑ์ ขาดความเสมอภาค คือ เนื้อหาสาระที่ต้องเรียนมาก แต่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์ในชีวิตน้อย การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ และผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนมากขาดภาวะผู้นำทางวิชาการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563, สื่อออนไลน์) เช่นเดียวกับ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562, หน้า 9) ซึ่งให้ความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 หรือผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงมีความจำเป็นต้องเข้าใจบริบทของสถานศึกษาในยุคนี้ที่สภาพแวดล้อมภายนอกได้เข้ามามีผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาอย่างมาก โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีที่เป็นทั้งปัจจัยเอื้อ และ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ทั้งการเปลี่ยนแปลงในระดับต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของไทย นโยบายประเทศไทย 4.0 ของรัฐบาลที่ต้องการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องใช้การศึกษา 4.0 ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศด้วย สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบทำให้สภาพแวดล้อมภายใน ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนในยุคดิจิทัลการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ครูในยุคดิจิทัล และเทคโนโลยีและนวัตกรรม การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เช่นเดียวกับ จิณณวัตร ปะโคทัง, (2561, หน้า 238) ที่ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยี

การสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อให้สามารถที่จะเลือกใช้กับ การบริหารสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเพียงพอต่อการใช้งาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เป็นส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 มาตรา 34 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยแบ่งโครงสร้างการบริหารงานภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งจะประกอบด้วย

- 1) กลุ่มอำนวยการ
- 2) กลุ่มบริหารงานบุคคล
- 3) กลุ่มนโยบายและแผน
- 4) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
- 5) กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
- 6) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
- 7) หน่วยตรวจสอบภายใน
- 8) กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 9) กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ
- 10) กลุ่มกฎหมายและคดี

รับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พื้นที่จังหวัดเชียงราย จำนวน 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอเวียงชัยและอำเภอเวียงเชียงรุ้ง โดยมีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 102 โรงเรียน 1 สาขา 1 ห้องเรียนสาขารวม 104 แห่ง บริหารจัดการ กำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุน การดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดตลอดจน การดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียม มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ และความสามารถในการแข่งขัน ด้วยระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน มีพันธกิจหลักในการบริหารอยู่ 7 ประเด็น ได้แก่

- 1) จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาชาติ
- 3) ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อให้มีความสามารถในการแข่งขัน
- 4) ส่งเสริมให้ประชากรวัยเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาได้รับโอกาส ความเสมอภาค และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
- 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ
- 6) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
- 7) พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน มีกลยุทธ์ที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์และพันธกิจอยู่ 6 กลยุทธ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน กลยุทธ์ที่ 3

ส่งเสริม และพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่ความเป็นมืออาชีพ กลยุทธ์ที่ 4 สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้แก่ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ กลยุทธ์ที่ 5 น้อมนำศาสตร์พระราชชาในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาโดยเทคโนโลยีดิจิทัลและการมีส่วนร่วม ซึ่งมีการกำหนดกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นรวมถึงการกำหนดเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ไว้อย่างชัดเจนครอบคลุมทุกกลยุทธ์ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำกลยุทธ์เป้าประสงค์ ไปใช้ในการวางแผนให้บรรลุวิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เมื่อพิจารณาจากการศึกษาผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 ทำให้ทราบว่ามีการพัฒนาบุคลากรในยุคดิจิทัลอยู่ 2 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 3 และกลยุทธ์ที่ 6 โดยเมื่อพิจารณาความสำเร็จของโครงการจะมีระดับความสำเร็จอยู่ที่ร้อยละ 85 ของผู้เข้าร่วมโครงการและมีจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการเพียง 30 คน จากจำนวนผู้บริหารทั้งเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 108 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 27.77 ดังนั้น จึงทำให้การพัฒนาบุคลากรทางด้านดิจิทัลมีความจำเป็นที่จะต้องมีการเร่งพัฒนาให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น และในการพัฒนาควรมีการพัฒนาให้ครบทุกมิติของการนำไปใช้ในการบริหารจัดการทั้งตัวผู้บริหารเองและการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้ปฏิบัติการในสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1, 2565)

ด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เพื่อจะได้ข้อมูลแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณลักษณะการเป็นผู้นำที่เหมาะสมสอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมไทยที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปพร้อมขับเคลื่อนให้สถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพบนพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ขอบเขตของงานวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาอิสระในหัวข้อ การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรในการศึกษาจากจำนวนบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 108 คน ครูผู้สอนจำนวน 1,045 คน รวมทั้งสิ้น 1,153 คน และทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, อ้างอิงใน ประยูร อาษานาม, 2544, หน้า 167) ได้จำนวนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 291 คน และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) ตามประเภทของบุคลากรแล้วนำมากำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้น

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาอิสระในหัวข้อ การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ Hallinger and Murphy (1985) และการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะภาวะผู้นำทางวิชาการและทักษะในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร แล้วนำมากำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน ด้านการใช้และประเมินหลักสูตร ด้านการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องชูเกียรติ

ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ได้กำหนดขอบเขตด้านตัวแปร 6 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย

1. ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย
2. ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน
3. ด้านการใช้และประเมินหลักสูตร
4. ด้านการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน
5. ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ
6. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องชูเกียรติ

นियามศัพท์เฉพาะ

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหาร ในการบริหารจัดการงานตามข่ายงานที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการในทุกด้าน ที่ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญและวางแผนดำเนินการร่วมกับบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องและเป็นไปตามวิสัยทัศน์พันธกิจ และเป้าประสงค์หลักของสถานศึกษา คือการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านการกำหนดและสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 2) ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน 3) ด้านการใช้หลักสูตร 4) ด้านการตรวจสอบและส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน 5) ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ 6) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องชูเกียรติ

ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย หมายถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ ในการพัฒนางานวิชาการ การกำหนดขอบเขตด้านวิชาการของโรงเรียน โดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม มีการประเมินความต้องการของครูเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน ใช้ข้อมูลด้านผลการเรียนของนักเรียนในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนในทุกช่วงชั้น มีการวางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง ในการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนจะต้องมีการกำหนดการประชุมชี้แจงด้านเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนให้ครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ มีการพบปะครูอย่างไม่เป็นทางการ ให้ครูได้ทราบแนวปฏิบัติหรือเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นของครูในการพัฒนาเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของโรงเรียน มีการสื่อสารให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เช่น ครู นักเรียน และผู้ปกครองรับทราบแนวปฏิบัติหรือเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน และมีการจัดทำโปสเตอร์หรือป้ายประกาศที่แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญแก่งานด้านวิชาการของโรงเรียน

ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน หมายถึง มีการกำหนดการนิเทศ กำกับติดตามด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการเยี่ยมเยียนอย่างไม่เป็นทางการ การสนับสนุนด้านการสอน และมีการจัดบันทึกการให้ผลย้อนกลับ การให้ผลย้อนกลับแก่ครูเพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ด้านการใช้และประเมินหลักสูตร หมายถึง มีการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เป็นปัจจุบัน ทั้งรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมเสริมหลักสูตร และหลักสูตรท้องถิ่น มีการกำหนดตัวบุคคลในการประสานงานด้านการใช้หลักสูตรไว้อย่างชัดเจน เพื่อใช้ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประกอบการตัดสินใจในการนำหลักสูตรไปใช้ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร และกำกับดูแลการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังแต่ละสาระการเรียนรู้ และมีการประเมินหลักสูตรเพื่อวางแผนพัฒนาผู้เรียน

ด้านการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน หมายถึง มีการจัดเก็บผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาระบบเครือข่ายระหว่างครู ผู้เรียน และผู้ปกครองเพื่อปรึกษาเกี่ยวกับความก้าวหน้าด้าน การเรียนของนักเรียน มีการวิเคราะห์ผลจากการทดสอบ เพื่อตรวจสอบจุดเด่น จุดด้อยทางการเรียนของนักเรียนเพื่อใช้ผลการทดสอบเพื่อการประเมินความก้าวหน้าตามเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน มีการจัดระบบให้มีการแจ้งผลการทดสอบทางการเรียนให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบอย่างรวดเร็ว ใช้ผลจากการทดสอบในการพัฒนาการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน จัดให้มีการส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมการแข่งขันทางด้านวิชาการ การให้การเสริมแรง ยกย่องชมเชย และประชาสัมพันธ์ผลงานที่เกิดจากความสามารถของผู้เรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ หมายถึง มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านวิชาการ ในการนำมาใช้ในการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของนักเรียน และประกาศเกณฑ์ต่าง ๆ ทางด้านวิชาการให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูและนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นปัญหาต่าง ๆ ในชั้นเรียน ควบคุมและจัดครูสอนแทนหรือให้ช่วยดูแลชั้นเรียนในกรณีที่ครูประจำชั้น/ประจำวิชาไม่มาทำการสอน จัดสอนซ่อมเสริมหรือจัดกิจกรรมที่เป็นส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน

ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องชูเกียรติ หมายถึง มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารหรือเผยแพร่บทความที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพให้ครูได้ทราบ มีการสนับสนุนครูเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำทักษะต่าง ๆ ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดให้มีการพัฒนาการสร้างและใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อช่วย

พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูได้มีการเผยแพร่ผลงานที่เกิดจากการพัฒนางานและการยกย่องชูเกียรติของครูที่ปฏิบัติงานดีเด่น

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางดิจิทัล หมายถึง การที่ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองในด้านใช้งานเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการใช้ชีวิต การบริหารการทำงาน รวมถึงการส่งเสริมให้ครูหรือผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถนำเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน หรือการบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพและสามารถใช้เทคโนโลยีในการเสาะหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้เป็นไปตามพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

2. ผลจากการวิจัย สามารถนำมาเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของตนเองและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้มีความพร้อมในการพัฒนาตนเองไปสู่สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล และมีความพร้อมในการรองรับการประเมินตนเองให้มีวิสัยทัศน์ที่สูงขึ้นในรูปแบบการประเมินแบบใหม่ในยุคดิจิทัลที่เกิดขึ้นในอนาคต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวม สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 1.1 ความหมายและบทบาทของผู้นำทางวิชาการ
 - 1.2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ
2. การจัดการศึกษายุคดิจิทัลและลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล
 - 2.1 การจัดการศึกษายุคดิจิทัล
 - 2.2 ความหมายของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล
 - 2.3 คุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัล
 - 2.4 การพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล
3. ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
 - 3.1 บริบททั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
 - 3.2 วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และเป้าประสงค์
 - 3.3 ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

การค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีรายละเอียด ดังนี้

แนวคิด ทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการ

บทบาทของผู้นำทางวิชาการ

สุภาภรณ์ นวลมะเริง (2557, หน้า 6) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้นำทางวิชาการไว้ว่า ผู้นำทางวิชาการ ควรจะมีคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการร่วมมือกับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จในการเรียนรู้

สุรียรัตน์ อินคำ (2557, หน้า 18) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้นำทางวิชาการว่า จำเป็นจะต้องใช้ความพยายาม ความสามารถทางด้านการบริหารการศึกษาและการบริหารงานด้านต่าง ๆ ตลอดจนจนใช้การเป็นผู้นำเป็นอย่างมากในการปฏิบัติตามหน้าที่ในการประสานงาน ประสานความคิด การสร้างขวัญกำลังใจ การสร้างแรงจูงใจให้กับทีมงานหรือครูผู้ร่วมงาน ให้มีความร่วมมือ การใช้ความพยายาม ความสามารถทางด้านการบริหารการศึกษาและการบริหารงานด้านต่าง ๆ ตลอดจนจนใช้การเป็นผู้นำเป็นอย่างมากในการปฏิบัติตามหน้าที่ในการประสานงาน ประสานความคิด การสร้างขวัญกำลังใจ การสร้างแรงจูงใจให้กับทีมงานหรือครูผู้ร่วมงาน ให้มีความร่วมมือ ร่วมใจมีความพึงพอใจและมีความรักใคร่สามัคคี ในหมู่คณะในการปฏิบัติงานทุกอย่าง เพื่อไปสู่จุดหมายการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้นำทางวิชาการต้องมีคุณสมบัติร่วมใจมีความพึงพอใจและมีความรักใคร่สามัคคี ในหมู่คณะในการปฏิบัติงานทุกอย่าง เพื่อไปสู่จุดหมายการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้นำทางวิชาการต้องมีคุณสมบัติมีใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างมีวิสัยทัศน์กว้างไกล

วิมลสิริ มั่งธานี (2559, หน้า 28) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้นำทางวิชาการว่า ควรจะมีคุณลักษณะและทักษะของผู้นำที่สำคัญ ซึ่งมีลักษณะดังนี้คือ ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์มองเป็นภาพอนาคต รู้จักกระจายงานให้ทีมงานอย่างเหมาะสม ต้องสร้างทีมงานได้ จะต้องเป็นคนทำงานให้สำเร็จโดยเน้นทีมงาน เน้นทั้งคน และในการสร้างทีมงานที่ดีต้องสร้างแรงบันดาลใจให้พนักงานได้ มีพลังในการสร้างกำลังใจให้กับทีมงาน และต้องเป็นผู้พัฒนาคนอื่นอยู่เสมอ

เกตุสุตา กิ่งการจร (2560, หน้า 30) ได้สรุปบทบาทและหน้าที่ของผู้นำไว้ว่า บทบาทและหน้าที่ของผู้นำ เป็นหน้าที่ที่สำคัญเนื่องจากเป็นหน้าที่ที่ต้องวางแผนในการปฏิบัติงานครอบคลุมไปถึงการบริหารงานในทุก ๆ ด้าน เพื่อการวางแผนเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ไม่ว่าจะ เป็นบทบาทด้านวิชาการ บทบาทระหว่างบุคคล บทบาททางด้านข่าวสารข้อมูล บทบาทในการตัดสินใจ บทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร โดยพยายาม

ประสานและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

ทิพย์วรรณ กุลนิตย์ (2560, หน้า 18-19) ได้ให้ความหมายของบทบาทผู้นำไว้ว่า ลักษณะที่ดีของผู้นำที่ดีมีความสำคัญยิ่งในการบริหารงาน และเป็นจุดรวมพลังของทุกคนในองค์กร ฉะนั้น ผู้นำย่อมเป็นหลักที่มีความสำคัญยิ่งในการบริหารงานต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และต่อผลงานอันเป็นส่วนรวม คุณภาพ และคุณลักษณะของผู้นำย่อมจะมีผลสะท้อนต่อวิถีปฏิบัติงานและผลงานขององค์การ เพราะฉะนั้น ผู้นำควรเป็นผู้มีความรู้ ความเฉลียวฉลาด บุคลิกดี เป็นที่น่านับถือ น่าไว้วางใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบ มีอารมณ์ขันและทำงานอย่างเป็นระบบ คุณลักษณะดังกล่าวเป็นคุณลักษณะของผู้นำโดยทั่วไป ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะดังกล่าวด้วย ย่อมเป็นปัจจัยเป็นอย่างมาก

จากการศึกษาบทบาทของผู้นำทางวิชาการ สามารถสรุปได้ว่า บทบาทของผู้นำทางวิชาการ คือ ความสามารถทางด้านการบริหารการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานในขอบข่ายของวิชาการด้านต่าง ๆ ให้สำเร็จ โดยผู้นำทางวิชาการต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเฉลียวฉลาด เป็นที่น่านับถือและไว้วางใจ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรับผิดชอบ สามารถนำความรู้จากการรับรู้ข่าวสารที่เกิดขึ้นมาวางแผนเพื่อตัดสินใจ อีกทั้งยังทำหน้าที่เป็นผู้นำในการประสานงาน ประสานความคิด การสร้างขวัญกำลังใจ การสร้างแรงจูงใจให้กับทีมงานหรือครูผู้ร่วมงาน ให้มีความร่วมมือ ร่วมใจมีความพึงพอใจ และมีความรักใคร่สามัคคี ในหมู่คณะเพื่อการปฏิบัติงานที่บรรลุจุดหมายคือคุณภาพของการจัดการศึกษาเป็นไปตามที่สถานศึกษาได้มีการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ มีใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง รู้จักกระจายงานให้ทีมงานอย่างเหมาะสม ต้องสร้างทีมงานได้ จะต้องเป็นคนทำงานโดยเน้นทั้งงาน เน้นทั้งคน มีความสามารถในการสร้างทีมงานที่ดี เป็นผู้พัฒนาตน พัฒนางานอย่างเป็นระบบและพร้อมที่จะให้คำแนะนำให้กับผู้ร่วมงานอยู่เสมอ

ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ

ในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยผู้นำ โดยเฉพาะผู้นำทางด้านการศึกษา ความสำคัญของผู้นำในสถานศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษานั้น ชีระ รุญเจริญ (2556, หน้า 1) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับสาธารณะในยุคโลกาภิวัตน์มีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพในด้านการจัดการศึกษาของประเทศก็เช่นกันมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและ ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจึงจะทำให้การบริหารการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตาม

แนวทางที่พึงประสงค์โดยผู้บริหารการศึกษาต้องเป็นผู้นำทางวิชาการอย่างแท้จริง การศึกษาจึงจะเจริญก้าวหน้า โดยที่การจัดการศึกษาทุกประเภท ทุกระดับชั้นนั้น งานวิชาการนับเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารงานวิชาการอยู่ที่การสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพมีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ งานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของสถานศึกษา ความสำเร็จของสถานศึกษามักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวนักเรียน ดังนั้นคุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้การบริหารงานวิชาการ จึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการบริหารด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยถือว่างานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียนในเชิงคุณภาพและปริมาณ ส่วนงานอื่น ๆ ถือเป็นงานที่มีความสำคัญ รองลงมาและเป็นงานสนับสนุน เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2550, หน้า 3-4)

ณัฐวุฒิ จันทโรสภา (2558, หน้า 12) ได้ให้ความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างบรรยากาศโดยการโน้มน้าว จูงใจ หรือ ชี้แนะบุคลากรให้เข้าใจในการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน

วิมลสิริ มั่งธานี (2559, หน้า 30-33) ได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารตามแนวคิดของ Daniel (1956, อ้างอิงใน นิรัตน์ โสภาคะยัง, 2549, หน้า 7-8) ซึ่งมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. เป็นผู้มีความคิดริเริ่ม นักการบริหารที่ดี มักจะแสดงพฤติกรรมในด้านริเริ่มงานใหม่ ๆ ขึ้น และมักจะมีแผนงานที่จัดระเบียบขั้นตอนไว้อย่างดี ผู้นำมักจะเป็นคนทำงานหนัก อยู่เสมอ เพื่อให้งานที่เขาริเริ่มใหม่ ๆ เหล่านั้นบรรลุผลสำเร็จ ความสุขจะเกิดขึ้นเมื่อเห็นงานใหม่ ๆ ของตนประสบความสำเร็จ จนบางครั้งก็ลืมความเหน็ดเหนื่อย เพราะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนทางใจคุณลักษณะของผู้บริหารที่ดีควรมีลักษณะที่เฉลียวฉลาด มีความสามารถรอบด้านมีพลังผลักดันภายใน ทำงานให้เป็นที่น่าเชื่อถือ กล้าหาญ ทั้งกายและใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักส่งเสริมและบำรุงขวัญของผู้ใต้บังคับบัญชา มีความเสียสละ มีความยุติธรรม มีการวางตัวที่ดี สามารถกระตุ้นผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความภูมิใจในงานของเขา ให้เกียรติในผลงานที่ผู้น้อยได้ปฏิบัติ ให้มีการปฏิบัติแทนกันได้ และมอบหมายงานให้กับบุคคลเหมาะสมกับความสามารถ เป็นนักคิด นักวางแผน ชอบและรักการอ่านหนังสือ

สามารถคาดเดาเหตุการณ์และทำงานอย่างมีกลยุทธ์มีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงในการทำงานชอบคิดและทำ สิ่งใหม่ที่ดีเสมอ

2. เป็นผู้รู้จักปรับปรุงงาน พฤติกรรมอีกด้านที่นักบริหารการศึกษาแสดงออกให้เห็นคือการเปิดและแสวงหาโอกาสให้ครูได้ปรับปรุงตนเองในอาชีพการสอนเขาจะเป็นคนคอยกระตุ้นและให้กำลังใจแก่ครูให้ทำงานและปรับปรุงงานของตนเองให้ดีขึ้น สนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาแสวงหาและปรับปรุงวิธีทำงานที่ดีกว่าวิธีเดิมอยู่เสมอ เป็นผู้เสนอแนวทางวิธีทำงานแบบใหม่ ๆ ให้กับเพื่อนร่วมงาน มีความคิดกว้างไกลและคิดอย่างรอบคอบ มีแผนในการทำงาน คือ ผู้ที่มีการวางแผนชีวิตดีนั้นจะเริ่มจากปัญหาความต้องการ มีการวางนโยบาย การวางแผนงาน โครงการและกิจกรรมไว้ล่วงหน้า มีความเชื่อมั่น คือ เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นสร้างสรรค์ชีวิตด้วยตนเองและเป็นที่ยิ่งของคนอื่น ตลอดจนการรู้จักใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการบริหารจัดการด้วยความฉลาด มีความชำนาญเฉพาะด้านในการ บริหาร ส่งผลให้การปฏิบัติงานในโรงเรียนเกิดผลสำเร็จ ได้แก่

2.1 ริเริ่ม สร้างสรรค์ อดทน หนักเอาเบาสู้อสู้สิ่งใดควรไม่ควร

2.2 มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่สามารถเลือกใช้และ มอบหมายงานแก่ผู้บังคับบัญชาได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ และเป็นการให้ โอกาสแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน

2.3 ปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบข้อบังคับมากกว่าการปฏิบัติตามความเคยชินหรือประเพณีที่เคยทำ

2.4 ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน ติดตามกำกับ ตรวจสอบการทำงานของตนเองและผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

2.5 มีเวลาให้กับหน่วยงานไม่ออกนอกโรงเรียนหรือใช้เวลาราชการ ทำประโยชน์ส่วนตัว เข้าร่วมกิจกรรมหรืองานของชุมชนอยู่เสมอ

2.6 จัดลำดับความสำคัญของหน่วยงานหรือภารกิจภายในหน่วยงานได้ถูกต้องเหมาะสม อีกทั้งปฏิบัติตามแผนและใช้แผนเป็นเครื่องมือในการ บริหารงาน

3. เป็นผู้ให้การยอมรับ ผู้บริหารที่ดีจะต้องเป็นผู้ให้กำลังใจ และให้คำชมเชย ยอมรับในผลสำเร็จของเพื่อนร่วมงาน ไม่ฉวยโอกาสเอาผลงานของคนอื่นมาเป็นของตนเอง เพราะเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานสำเร็จ หมายความว่า เราเองก็เป็นผู้บริหารที่ดีสามารถบริหารให้คนทำงานบรรลุเป้าหมายขององค์การได้ หน้าที่ของผู้บริหารคือ พยายามดึงเอาความสามารถของบุคคลที่มีแฝงอยู่ในตัวออกมาใช้ให้ปรากฏและมองเห็นถึงปัญหาของคนอื่นในการทำงานพร้อมกับเรา ชมเชยและยกย่องเพื่อนร่วมงานต่อหน้าคนอื่น ๆ เมื่อเขาทำงาน

สำเร็จเพื่อเป็นกำลังใจให้ทำงานอื่น ๆ เพื่อหน่วยงานต่อไป แนะนำสิ่งที่ดีงาม ไม่ตำหนิ ผู้ใต้บังคับบัญชาต่อหน้าบุคคลอื่น รักษาความลับของผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ช่วยเหลือและปกป้องในทางที่ถูกต้องเสมอ บริหารงานโรงเรียนโดยให้ครูทุกคนหรือบุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดและร่วมตัดสินใจให้มากที่สุด มอบความไว้วางใจมอบอำนาจ และหน้าที่ให้ผู้ร่วมงานแบบกระจายอำนาจอย่างแท้จริง เป็นนักประชาธิปไตยเข้าใจและยอมรับบทบาทของคนอื่น เคารพความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลอื่น ๆ เสมอ

4. เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ นักบริหารการศึกษาที่ดี จะต้องพร้อมเสมอที่จะช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อเขาติดขัด และจะต้องมีความห่วงใยและกระตือรือร้นที่จะให้ความช่วยเหลือครูใหม่หรือครูเก่า ที่มีปัญหาขอความช่วยเหลือใส่ใจความรู้สึกความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา คอยรับฟังปัญหา หาทางช่วยเหลืออย่างเต็มกำลังความสามารถให้คำแนะนำ กำลังใจ เป็นที่ปรึกษาเรื่องงานหรือเรื่องส่วนตัวของเพื่อน ร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ดี เข้าใจสภาพแวดล้อม บริบทของหน่วยงาน สามารถดำรงตนและมาตรฐานของครอบครัวรู้จักดำเนินชีวิตตามแนวทางที่ถูกต้องตามคุณธรรมของศาสนา สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลในหน่วยงานหรือนอกหน่วยงาน ยุติข้อพิพาทจะได้ทั้งคนและน้ำใจ

5. เป็นนักพูดที่ชำนาญ สามารถพูดชักจูงให้หมู่คณะปฏิบัติตาม ด้วยความร่วมมือประสานสัมพันธ์กัน จะต้องมีความสามารถในเชิงการใช้ภาษา เพราะสิ่งเหล่านี้จะสร้างเสน่ห์ ความศรัทธาและความเชื่อถือ อย่างไรก็ตามจะต้องมีความจริงใจในคำพูดด้วย ภาพลักษณ์ สมรรถภาพ ร่างกาย อารมณ์ พฤติกรรมที่เป็นลักษณะนิสัยประจำตัวที่น่าเลื่อมใส น่าเคารพศรัทธา ดุติ ซึ่งพฤติกรรมและคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารที่ดี ได้แก่ การมีความกล้าคิด กล้าแสดงออกในทางสร้างสรรค์ต่อที่ประชุมครูหรือคนอื่น ๆ และได้รับ การยอมรับ

5.1 มีความสุขุมรอบคอบ กล้าตัดสินใจ ยอมรับผิดแทน ผู้ใต้บังคับบัญชา เยือกเย็น รับฟังเหตุผลก่อนพิจารณาตัดสินใจสั่งการ

5.2 มีความเชื่อมั่นในตนเองสามารถจดจำรายละเอียดและจดจำผู้คน ทักทาย ได้ถูกต้อง มีปฏิภาณไหวพริบ คิดกว้างไกล รู้ลึกรู้จริง

5.3 อ่อนน้อมถ่อมตน ยิ้มง่ายใจกว้าง มีอารมณ์ขัน พูดจา สุภาพ นุ่มนวล คุยสนุก เป็นผู้ฟังที่ดี และให้เกียรติกับผู้สนทนา

5.4 เป็นคนหนักแน่นรับฟังเหตุผลและความคิดเห็นของ ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานทุกคน เชื่อในความสามารถของเพื่อนร่วมงาน ตัดสินปัญหา อย่างไม่มีอคติหรือความลำเอียง

5.5 ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีพฤติกรรมเป็นผู้นำที่มีความน่าเชื่อถือ เช่น การแต่งกาย การพูด การวางตัว และการดำรงตนตามฐานะ

5.6 สามารถพูดสื่อสารได้หลายภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาท้องถิ่น หรือภาษาต่างประเทศ

5.7 เป็นนักประชาสัมพันธ์ สามารถสื่อความหมายใช้ ถ้อยคำหรือภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องราวและสถานการณ์

6. เป็นผู้ประสานงาน ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีความสามารถในการกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานและสนับสนุนให้เกิดการร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนของทุก ๆ ฝ่ายตามแนวที่ยึดถือในปัจจุบัน ผู้บริหารก็คือผู้ที่สามารถให้คนทำงาน รวมกันอย่างเต็มใจมีความเข้าใจซึ่งกันและกันถึงแม้บางงานเรื่องที่ผู้บริหารยังไม่เข้าใจหรือไม่ถนัด แต่ก็จะเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อื่นที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะอย่างมาทำงานร่วมกันให้เกิดความสำเร็จของหน่วยงานได้เป็นอย่างดี สามารถเป็นประธานและดำเนินการประชุมได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุจุดประสงค์ อีกทั้งควบคุมการประชุมที่อาจมีข้อขัดแย้งได้ดี มีวิสัยทัศน์มองเห็นภาพแห่งอนาคตของหน่วยงานชัดเจน เห็นแนวทางการพัฒนาบนพื้นฐานความเป็นจริง สามารถเป็นเสมือนสัญลักษณ์หรือตัวแทนที่ดีของหน่วยงานได้ ทั้งภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน

7. เป็นผู้เข้าสังคมได้ดี ภารกิจอย่างหนึ่งที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารก็คือการ เข้าสังคม ผู้บริหารจะต้องอยู่กับคนเป็นจำนวนมากภายในองค์กรหรือภายนอกองค์กรเพื่อนำบุคคลต่าง ๆ ให้มาสนับสนุนการทำงานในองค์กร ดังนั้นการเข้าสังคมในระดับต่าง ๆ ผู้บริหารมีความจำเป็นต้องเรียนรู้และปรับตนเองให้เหมาะสม อย่างไรก็ตามนักบริหารที่ดีจำเป็นต้องเลือกและใช้เวลากับสังคมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นักบริหารบางคนใช้เวลากับสังคมมากเกินไปจนงานประจำต้องเสียไปก็มีอยู่มาก ดังนั้น จึงควรระมัดระวังที่จะต้องกำหนดเวลาให้เหมาะสมไม่ให้เกิดผลเสียหายต่อเวลาปฏิบัติงานของตน เขาจะต้องมีความสม่ำเสมอ อดทน และเป็นมิตรอยู่เสมอกับคนทั่วไป ซึ่งการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือไม่นั้น หากผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำหรือพฤติกรรมที่เป็นผู้นำทั้ง 7 ด้านตามแนวความคิด ดังกล่าว จะสามารถบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

กัญยรัตน์ ศรีเนตร (2559, หน้า 34) ได้ให้ความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการในสถานศึกษาของผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการ ด้านครู การพัฒนา

หลักสูตรการเรียนการสอน มีการนิเทศการสอนมีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากร สนับสนุนการเจริญเติบโตทางการเรียนการสอน และพัฒนาการเรียนการสอนตลอดทั้งการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

กรรณิการ์ ประดิษฐ์ (2560, หน้า 19) ได้สรุปความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ลักษณะของผู้นำที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและการบริหาร กิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและนโยบาย การจัดการศึกษาและปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน จัดบรรยากาศ และสภาพห้องเรียน โรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้พัฒนาการเรียนของนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยใช้เทคโนโลยีสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยทันยุค และเหตุการณ์ในปัจจุบัน เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถอยู่เสมอและจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ (2560, หน้า 22) ได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ ไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมหรือลักษณะการปฏิบัติงานของผู้บริหารในการบริหารจัดการด้านวิชาการในสถานศึกษา โดยใช้ศิลปะและความสามารถ ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด เพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน โดยภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่จะต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ใช้โอกาสใช้ความเป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพและหันมาทุ่มเทให้กับงานบริหารโรงเรียนเป็นหลัก ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อบรรยากาศขององค์กร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้

ทิพย์วรรณ กุลนิตย์ (2560, หน้า 34) ได้ให้ความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร หมายถึง ศักยภาพของผู้บริหารที่บ่งบอกถึงการเป็นผู้มีความคิดริเริ่มงาน ปรับปรุงงาน ให้การยอมรับ ให้การช่วยเหลือ นักพูดที่ชำนาญ ผู้ประสานงาน การจัดการด้านเรียนการสอน การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรด้านการประเมินผลนักเรียน การประเมินผล การสอนของครู การวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ มีคุณลักษณะด้านความน่าเชื่อถือ มีความสามารถสร้างสรรค์ผลงาน การกำหนดมาตรฐานทางวิชาการ พัฒนาครูให้

เป็นผู้นำ พัฒนาคือความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน บุคลากรและผู้ปกครอง ซึ่งคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่จำเป็นจะต้องมีในตัวผู้บริหารสถานศึกษา

วิตวะ ผลทอง (2562, หน้า 19) ได้ให้ความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาว่า งานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษา เป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาถือเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา สถานศึกษาจะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับงานวิชาการของสถานศึกษาที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรมและคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปและเป็นเครื่องชี้วัดความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร

มณีรัตน์ สุดเต้ (2563, หน้า 17) ได้ให้ความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการร่วมมือกับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จในการเรียนรู้

จากการศึกษาความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิจัยที่ได้ศึกษามาข้างต้น สามารถนำมาสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหาร ในการบริหารจัดการงานตามข่ายงานที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการในทุกด้าน ที่ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญและวางแผนและดำเนินการร่วมกับบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องและเป็นไปเป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์หลักของสถานศึกษาคือการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยผู้นำทางวิชาการ คือ ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี ปรัชญาของหลักสูตรต่าง ๆ ที่ใช้ในสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในวิธีสอนแบบต่าง ๆ ตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา รวมถึง และประสานงานทั้งด้านงานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียน พัฒนาครู และการส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมการเรียนรู้ ให้บรรลุสู่เป้าหมาย

องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ

Hallinger and Murphy (1985, pp. 221-226) ได้กำหนดพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการหรือองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 3 องค์ประกอบหลัก ซึ่งแบ่งเป็น 11 ด้าน ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านการกำหนดกำหนดภารกิจของโรงเรียน (Defining the School Mission) การกำหนด ภารกิจของโรงเรียนเป็นการกำหนดกรอบขอบเขตของงานที่โรงเรียน

ต้องรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและสร้างความเข้าใจในภารกิจดังกล่าวให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ซึ่งจำแนกภารกิจของโรงเรียนออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ

1.1 การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (Framing School Goals) ในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนนั้นจะต้องมีความชัดเจนโดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยให้ทีมงานมีส่วนในการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียนซึ่งจะต้องรวมถึงความรับผิดชอบต่อคณะครูเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด เป้าหมายในด้านการปฏิบัติงานจะต้องแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้นอกจากนั้นเป้าหมายของโรงเรียนจะต้องมีลักษณะที่ถ่ายทอดครูในการที่จะนำไปสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ในห้องเรียนการวางแผนงานทางวิชาการในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สรุปได้ว่า การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนหมายถึงการกำหนดเป้าหมายทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการมีส่วนร่วมของทีมงานในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารรองผู้บริหาร คณะครู และคณะกรรมการพัฒนาวิชาการของโรงเรียน

1.2 การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน (Communicating School Goals) ในการสื่อสาร เป้าหมายของโรงเรียนนั้นผู้บริหารจะต้องจัดขึ้นเพื่อให้ครูผู้ปกครองและนักเรียนได้ทราบทั่วกันทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น การประชุมคณะกรรมการชี้แจงในหนังสือคู่มือของโรงเรียน และรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น การพูดคุยกับครู เป็นต้น การติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการที่สำคัญในการบริหารการอำนวยความสะดวกทุกขั้นตอนของการบริหารย่อมมีการติดต่อสื่อสารเข้าไปเกี่ยวข้องอยู่ ด้วยเสมอการติดต่อสื่อสารทำให้เกิดความเข้าใจที่ดีมีเหตุผลและเป็นการปลูกฝังความสามัคคีใน องค์การการจัดให้มีระบบการสื่อสารที่ดีในองค์การเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและเป็นสิ่งสะท้อนถึงความสามารถของผู้บริหารได้เป็นอย่างดี

2. องค์ประกอบด้านการบริหารโปรแกรมการเรียนการสอน ประกอบด้วยภารกิจ 3 ด้าน ได้แก่

- 2.1 การนิเทศและประเมินผลการสอน
- 2.2 การประสานงานด้านหลักสูตร
- 2.3 การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน

3. องค์ประกอบการสนับสนุนบรรยากาศโรงเรียนในเชิงบวก ประกอบด้วยภารกิจ 6 ด้าน ได้แก่

- 3.1 การควบคุมเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 3.2 การสนับสนุนในการพัฒนาไปสู่ความเป็นมืออาชีพของครู

3.3 การดำรงรักษาวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้อยู่ในระดับสูง

3.4 การจัดหาสิ่งจูงใจสำหรับครู

3.5 การผลักดันด้านมาตรฐานทางวิชาการ

3.6 การจัดหาสิ่งจูงใจสำหรับนักเรียน

เกตุสุตา กิ่งการจร (2560, หน้า 37-47) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 11 ด้าน ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดขอบเขตด้านวิชาการของโรงเรียน โดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม มีการประเมินความต้องการของครูเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน ใช้ข้อมูลด้านผลการเรียนของนักเรียนในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนในทุกวงชั้น

2. องค์ประกอบด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน หมายถึง การประชุมชี้แจงด้านเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนให้ครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ มีการพบปะครูอย่างไม่เป็นทางการ ให้ครูได้ทราบแนวปฏิบัติหรือเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นของครูในการพัฒนาเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของโรงเรียน มีการสื่อสารให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เช่น ครู นักเรียน และผู้ปกครองรับทราบแนวปฏิบัติหรือเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน และมีการจัดทำโปสเตอร์หรือป้ายประกาศที่แสดงให้เป็นที่ถึงการให้ความสำคัญแก่งานด้านวิชาการของโรงเรียน

3. องค์ประกอบด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน หมายถึง การกำกับติดตามด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดหมายของหลักสูตร มีการเยี่ยมเยียนอย่างไม่เป็นทางการ การสนับสนุนด้านการสอน และมีการจัดบันทึกการให้ผลย้อนกลับ การให้ผลย้อนกลับแก่ครู

4. องค์ประกอบด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร หมายถึง การกำหนดตัวบุคคลในการประสานงานด้านการใช้หลักสูตรไว้อย่างชัดเจน เพื่อใช้ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประกอบการตัดสินใจในการนำหลักสูตรไปใช้ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อุของครู ให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร และกำกับดูแลการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังแต่ละสาระการเรียนรู้

5. องค์ประกอบด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน หมายถึง การสำรวจผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพื่อกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การพบครูเป็นรายบุคคลเพื่อปรึกษาเกี่ยวกับความก้าวหน้าด้านการเรียนของนักเรียน มีการวิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อตรวจสอบจุดเด่นจุดด้อยทางการเรียนของนักเรียนเพื่อใช้ผลการทดสอบเพื่อการประเมินความก้าวหน้าตามเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน มีการจัดระบบให้มีการแจ้งผลการทดสอบทางการเรียนให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบอย่างรวดเร็ว ใช้ผลจากการทดสอบเพื่อจัดโครงการสอนพิเศษให้เหมาะสมกับนักเรียน เช่น การสอนซ่อมเสริม และมีการประเมินหลักสูตร เพื่อวางแผนพัฒนาผู้เรียน

6. องค์ประกอบด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน หมายถึง มีการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตรวจสอบชั้นเรียนเพื่อดูว่าครูได้ใช้เวลาในการสอนที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียนอย่างเต็มที่ ควบคุม ดูแลเกี่ยวกับการสอนแทนเมื่อครูประจำชั้นหรือประจำวิชาไม่มาทำการสอน และกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เครื่องเสียงหรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการรบกวนหรือขัดจังหวะในขณะที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

7. องค์ประกอบด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน หมายถึง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูและนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นปัญหาต่าง ๆ มีการจัดครูสอนแทนหรือให้ช่วยดูแลชั้นเรียนในกรณีที่ครูประจำชั้น/ประจำวิชาไม่มาทำการสอน จัดสอนซ่อมเสริมหรือจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน

8. องค์ประกอบด้านการยกย่องเชิดชูเกียรติของครูที่ปฏิบัติงานดีเด่นด้วยวิธีการต่าง ๆ ส่งเสริมให้ครูแต่ละคนได้ใช้ความสามารถและทักษะของตนได้อย่างเต็มศักยภาพและตอบแทนครูที่มีความสามารถพิเศษด้วยการให้ความก้าวหน้าในวิชาชีพ

9. องค์ประกอบด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การแจ้งข่าวสารหรือเผยแพร่บทความที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพให้ครูได้ทราบอยู่เสมอ มีการสนับสนุนครูเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำทักษะต่าง ๆ ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดให้มีการฝึกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียน และเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนแก่ครูอยู่เสมอ

10. องค์ประกอบด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ หมายถึง การจัดตั้งคณะทำงานด้านวิชาการ เพื่อจัดทำและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของนักเรียน

มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละระดับหรือช่วงชั้น และประกาศเกณฑ์ต่าง ๆ ทางด้านวิชาการให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ

11. องค์ประกอบด้านการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมบรรยากาศด้านการเรียนรู้ของนักเรียน ให้แรงเสริมเป็นรางวัลแก่นักเรียน ยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีผลงานทางด้านทักษะวิชาการดีเด่น และนักเรียนที่นำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน โดยการมอบประกาศเกียรติคุณสนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักเรียนในการไปแข่งขันทางด้านวิชาการ มีการจัดนิทรรศการแสดงถึงผลงานดีเด่นของนักเรียนตามโอกาสต่าง ๆ เสมอ และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบถึงพัฒนาการด้านการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

กมลทิพย์ บุญโพธิ์ และสุรินทร์ ภูสิงห์ (2562, หน้า 27) ได้ทำการสังเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยมีผลการสังเคราะห์ประกอบด้วย 5 ด้านดังต่อไปนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผลประเมินผล 4) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และ 5) ด้านการนิเทศการศึกษา

สมพร เทพลีดา (2560, หน้า 17) ได้สรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งต้องมีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบด้วยกัน คือ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจในปรัชญาของหลักสูตรต่าง ๆ ที่ใช้ในโรงเรียน 2) ด้านความรู้ความเข้าใจในวิธีการสอน 3) ด้านการสนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรม 4) ด้านแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการ 5) ด้านสนับสนุนและส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียน 6) ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 7) ด้านนิเทศและกำกับติดตาม

ปฏิมา คำชมภู (2560, หน้า 31) ได้นำเสนอบทบาทของผู้บริหารซึ่งต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังต่อไปนี้ 1) ความสามารถในการนิยามพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน 2) ด้านการบริหารหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตทางการศึกษา 3) ด้านการสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ และ 4) ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

กิ่งแก้ว เกื้อหนองซุ่น (2560, หน้า 27) ได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 5 ด้านที่สำคัญ ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน 2) ด้านบริหารหลักสูตรและการสอน 3) ด้านการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 5) ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	นักวิชาการ						ความถี่
	Hallinger and Murphy (1986)	เกตุสุดา กิ่งการจร (2560)	กมลทิพย์ บุญโพธิ์ และสุรินทร์ ภูสิงห์ (2561)	สมพร เทพเสิดา (2560)	ปริญมา คำชมภู (2560)	กิ่งแก้ว เกื้อหนองขุ่น (2560)	
ด้านการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน	✓	✓			✓	✓	4
ด้านบริหารหลักสูตรและการสอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	5
ด้านการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓		✓	5
ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ			✓		✓	✓	3
ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน	✓	✓			✓	✓	4
ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน					✓		1
ด้านความรู้ความเข้าใจในวิธีการสอน				✓			1
ด้านการสนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรม	✓			✓			2
ด้านแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการ				✓			1
ด้านสนับสนุนและส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียน				✓			1
ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		✓	✓	✓			3
ด้านการวัดผลประเมินผล		✓	✓	✓			2
ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ	✓	✓	✓				2
ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	✓	✓					2
ด้านการยกย่องเชิดชูเกียรติของครูที่ปฏิบัติงานดีเด่น		✓					1
ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน	✓	✓					2
ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน	✓	✓					2
การธำรงรักษาวินัยทัศน์ของโรงเรียนให้อยู่ในระดับสูง	✓						1

จากการสังเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้วิจัยเลือกองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งมีความถี่ตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 5 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านบริหาร

หลักสูตรและการสอน 2) ด้านการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน 4) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 5) ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และนำองค์ประกอบด้านที่เหลือมาหลอมรวมและจัดทำเป็นองค์ประกอบโดยสรุป ได้ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย 2) ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน 3) ด้านการใช้และประเมินหลักสูตร 4) ด้านการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน 5) ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ 6) ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องชูเกียรติ

จากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา หมายถึง องค์ประกอบด้านต่าง ๆ ที่ผู้บริหารได้กำหนดเป็นขอบข่ายของการปฏิบัติงานวิชาการ เพื่อให้งานด้านการบริหารงานวิชาการมีความครอบคลุมทั้งในด้านของการจัดการวางแผนการดำเนินงานวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย

1. ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย หมายถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนางานวิชาการ การกำหนดขอบเขตด้านวิชาการของโรงเรียน โดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม มีการประเมินความต้องการของครูเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน ใช้ข้อมูลด้านผลการเรียนของนักเรียนในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนในทุกช่วงชั้น มีกาแผนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง ในการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนจะต้องมีการกำหนดการประชุมชี้แจงด้านเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนให้ครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ มีการพบปะครูอย่างไม่เป็นทางการ ให้ครูได้ทราบแนวปฏิบัติหรือเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นของครูในการพัฒนาเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของโรงเรียน มีการสื่อสารให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เช่น ครู นักเรียน และผู้ปกครองรับทราบแนวปฏิบัติหรือเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน และมีการจัดทำโปสเตอร์หรือป้ายประกาศที่แสดงให้เป็นถึงการให้ความสำคัญแก่งานด้านวิชาการของโรงเรียน

2. ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน หมายถึง มีการกำหนด การนิเทศกำกับติดตามด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการเยี่ยมเยียนอย่างไม่เป็นทางการ การสนับสนุนด้านการสอน และมีการจัดบันทึกการให้ผลย้อนกลับ การให้ผลย้อนกลับแก่ครู เพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

3. ด้านการใช้และประเมินหลักสูตร หมายถึง มีการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เป็นปัจจุบัน ทั้งรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมเสริมหลักสูตร และหลักสูตรท้องถิ่น มีการกำหนดตัวบุคคลในการประสานงานด้านการใช้หลักสูตรไว้อย่างชัดเจน เพื่อใช้ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประกอบการตัดสินใจในการนำหลักสูตรไปใช้ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร และกำกับดูแลการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังแต่ละสาระการเรียนรู้ และมีการประเมินหลักสูตรเพื่อวางแผนพัฒนาผู้เรียน

4. ด้านการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน หมายถึง มีการจัดเก็บผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาระบบเครือข่ายระหว่างครู ผู้เรียน และผู้ปกครองเพื่อศึกษาเกี่ยวกับความก้าวหน้าด้านการเรียนของนักเรียน มีการวิเคราะห์ผลจากการทดสอบ เพื่อตรวจสอบจุดเด่นจุดด้อยทางการเรียนของนักเรียนเพื่อใช้ผลการทดสอบเพื่อการประเมินความก้าวหน้าตามเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน มีการจัดระบบให้มีการแจ้งผลการทดสอบทางการเรียนให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบอย่างรวดเร็ว ใช้ผลจากการทดสอบในการพัฒนาการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน จัดให้มีการส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมการแข่งขันทางด้านวิชาการ การให้การเสริมแรง ยกย่องชมเชย และประชาสัมพันธ์ผลงานที่เกิดจากความสามารถของผู้เรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

5. ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ หมายถึง มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านวิชาการในการนำมาใช้ในการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของนักเรียน และประกาศเกณฑ์ต่าง ๆ ทางด้านวิชาการให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูและนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นปัญหาต่าง ๆ ในชั้นเรียน ควบคุมและจัดครูสอนแทนหรือให้ช่วยดูแลชั้นเรียนในกรณีที่ครูประจำชั้น/ประจำวิชาไม่มาทำการสอน จัดสอนซ่อมเสริมหรือจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน

6. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องชูเกียรติ หมายถึง การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารหรือเผยแพร่บทความที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพให้ครูได้ทราบ มีการสนับสนุนครูเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำทักษะต่าง ๆ ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดให้มีการพัฒนาการสร้างและใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย

เพื่อช่วยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูได้มีการเผยแพร่ผลงานที่เกิดจากการพัฒนางานและการยกย่องชูเกียรติของครูที่ปฏิบัติงานดีเด่น

การจัดการศึกษายุคดิจิทัลและลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล

การจัดการศึกษายุคดิจิทัล

ความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบการสื่อสาร ดังนั้น การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลจึงต้องปรับตัวให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อพัฒนาเยาวชนให้สามารถดำรงอยู่และรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต ซึ่งมีแนวคิดที่นักวิชาการที่ได้นำเสนอไว้ ดังนี้

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2564) เสนอแนวคิดการจัดการศึกษาในยุคนี้ว่า ต้องจัดการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ตลอดเวลา ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนได้คิดเชิงนวัตกรรม ได้คิดสร้างสรรค์ เน้นให้มีการสร้างผลงาน ผลผลิต และเน้นกระบวนการเรียนรู้
2. ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ฝึกการทำงานเป็นทีม ครูและผู้เรียนทำงานร่วมกัน มีการวิเคราะห์วิจารณ์เสมอ และเน้นการพัฒนาความสามารถเฉพาะ
3. สร้างจิตสำนึกที่เน้นคุณภาพ เน้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของคุณภาพผลงานทุกชิ้นที่จำเป็นต้องมีคุณภาพ
4. ปลุกจิตสำนึกต่อสังคม สิ่งที่เรียนจะต้องเชื่อมโยงกับสังคม มีประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม รับผิดชอบต่อสังคม

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล (2564) เสนอแนวคิดการจัดการศึกษาออนไลน์ ยุคดิจิทัลว่า การจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้เรียน โดยการบูรณาการเนื้อหาสาระกับกิจกรรมการเรียนรู้ทางดิจิทัล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในความคิดรวบยอดหลักของสาระไปพร้อมกับพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลด้านต่าง ๆ ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้ทางดิจิทัล อาทิเช่น

1. ให้ผู้เรียนติดตามข่าวสารจากเครือข่ายโลกออนไลน์
2. ให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของข้อมูลจากเครือข่ายโลกออนไลน์
3. ให้ผู้เรียนสรุปสาระสำคัญของข้อมูลที่สืบค้นมาจากเครือข่ายโลกออนไลน์
4. ให้ผู้เรียนนำข้อมูลจากเครือข่ายโลกออนไลน์ไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม

5. ให้ผู้เรียนแชร์หรือแบ่งปันข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์แก่บุคคลอื่นในเครือข่ายโลกออนไลน์

การจัดการเรียนรู้ในยุคนี้จะต้องบูรณาการสมรรถนะดิจิทัลเข้าไปในกิจกรรม โดยออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านความคิดรวบยอดในเนื้อหาสาระและพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้เรียนในขณะเดียวกัน

ธีระ รุญเจริญ (2562) เสนอแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรู้ยุคดิจิทัลจะต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลง และพัฒนาผู้เรียน และครูให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ การจัดการศึกษายุคใหม่จึงควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. เน้นทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. มีทักษะดิจิทัล สามารถเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยี
3. ใช้ระบบเครือข่ายการสื่อสารที่รวดเร็วสร้างโอกาสในการเรียนรู้ให้ได้มากและรวดเร็ว

4. เน้นการหาทางออกหรือการแก้ปัญหาโดยการคิดเชิงนวัตกรรม
5. ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
6. ใช้หลักการบูรณาการศาสตร์ที่อุบัติขึ้นใหม่
7. ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นส่วนสำคัญ ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล อาทิ Google, Facebook, YouTube, Line Application เป็นต้น

8. การเรียนรู้ที่บูรณาการกับการทำงาน
 9. การศึกษากลับด้าน (Flipped Education)
- จิณฉัตร ปะโคทัง (2561) กล่าวถึงข้อเสนอการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้

1. การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสบการณ์เรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัล โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกวิชาที่ชอบและบูรณาการวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงได้

2. บริหารจัดการข้อมูลการเรียนรู้การสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาสื่อดิจิทัลทั้งในส่วนของผู้สอนและผู้เรียน โดยพัฒนาเนื้อหาวิชาและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น

3. พัฒนาผู้สอนให้มีทักษะการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ และปรับรูปแบบการประเมินผลแบบใหม่ตามสมรรถนะที่แตกต่างกันของผู้เรียน

จิตติมา วรรณศรี (2563) กล่าวว่า การจัดการศึกษายุคดิจิทัลให้บรรลุเป้าหมายความสำเร็จมีหลายปัจจัย อาทิเช่น ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้บริหาร ครู และผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนความรู้ และวิธีการที่เหมาะสมตลอดเวลา ครูต้องใช้สื่อ กิจกรรมและเทคโนโลยีที่หลากหลาย ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องชีวิตจริงในชุมชน อาศัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ และควรมีคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร ครูและผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่งที่สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมและดำรงชีวิตในอนาคตได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษายุคดิจิทัลให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยมีความสำเร็จตามคุณภาพการจัดการศึกษา โดยมีการใช้ทักษะของการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลเพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในชีวิตของตนเอง

ทักษะภาวะผู้นำและภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

Stodd (2014, p. 19) กล่าวว่า ทักษะภาวะผู้นำ คือ รูปแบบของการเป็นผู้นำที่ทำหน้าที่เชื่อมช่องว่างระหว่างองค์กรที่เป็นทางการและกึ่งทางการ ให้มีปฏิสัมพันธ์กับสังคมที่เกี่ยวข้องจัดเป็นรูปแบบของผู้นำที่สำคัญในยุคนี้ที่องค์กรต้องประสบความสำเร็จกับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้การบริหารงานจำเป็นต้องมีความคล่องตัว รับกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

Woodward and DeMille (2015, Online) ได้ให้ความหมายของทักษะภาวะผู้นำไว้ว่า ทักษะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล คือ รูปแบบของการเป็นผู้นำที่อุทิศชีวิตและทุ่มเทกำลังความสามารถอย่างเต็มที่ เพื่อการพัฒนาสังคม โดยไม่คำนึงถึงสถานะทางสังคม ความมั่งคั่ง หรือสิทธิผู้นำในยุคนี้เป็นผู้ให้ และนำความปรารถนาดีต่อผู้อื่น สร้างความงดงามแก่โลกยกระดับวิสัยทัศน์ให้กว้างไกล และความเป็นไปได้ที่เหมาะสมเพื่อมนุษยชาติ และสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตให้กล้าแกร่งยิ่งขึ้น ปกป้องสิทธิเสรีภาพ รักษาสันติภาพ และนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองเท่าที่เป็นไปได้

ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูริย์ (2564) กล่าวถึง ผู้นำยุคดิจิทัล ไว้ว่า เป็นลักษณะของผู้บริหารที่ต้องสามารถใช้เทคโนโลยีสามารถเรียนรู้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง และนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการบริหารองค์กรให้เจริญรุ่งเรืองเท่าที่เป็นไปได้

ดังนั้น สรุปได้ว่า ผู้บริหารยุคดิจิทัล หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารที่มีความสามารถในการใช้งานหรือประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีในการบริหารจัดการ หรือส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยี ในการจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ

ตามวิสัยทัศน์ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

คุณลักษณะและองค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

ธีระ รุญเจริญ (2562) ได้เสนอแนวทางการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล Education
Thailand 4.0 จะต้องปรับเปลี่ยนใหม่ โดยผู้บริหารควรมีบทบาท ดังนี้

1. มีภาวะผู้นำดิจิทัล และภาวะผู้นำการเรียนรู้
2. สร้างวิสัยทัศน์ ICT
3. สร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศ ICT
4. ส่งเสริมและพัฒนาครูให้ใช้ ICT ในการจัดการเรียนรู้
5. จัดหาสื่อเทคโนโลยี อุปกรณ์ดิจิทัลที่เอื้อต่อการเรียนรู้พัฒนาสถานศึกษาให้เป็น
smart school, smart classroom
6. ใช้สิ่งแวดล้อมนอกห้องเรียน ตามสภาพจริงในการจัดการเรียนรู้
7. ปรับเปลี่ยนหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องความเปลี่ยนแปลงของโลก
8. พัฒนาสมรรถนะและสร้างความตระหนักในการเปลี่ยนแปลงแก่ครู
9. พัฒนาสมรรถนะในการเรียนรู้ด้วยตนเองแก่ครู ผู้เรียน รวมทั้งสร้างโรงเรียนให้
เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning School)

Kagener, Sieber and Zamora (2014 อ้างอิงใน จิณ ญ วิตร ปะโคทัง, 2561)
ได้นำเสนอว่า ผู้นำยุคดิจิทัลต้องเข้าใจอิทธิพลของเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงดังนั้น
ผู้นำจึงต้องนำเทคโนโลยีสู่การเปลี่ยนแปลงการศึกษา ดังนี้

1. มีความคล่องด้านดิจิทัล สามารถใช้เครื่องมือทางดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่วและ
บูรณาการสู่ชีวิตประจำวัน
2. พัฒนาสมรรถนะใหม่แก่บุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมรรถนะทางดิจิทัล
เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานที่มีศักยภาพเพิ่มขึ้นและสร้างสรรค์งานที่มีคุณค่า
3. ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อสื่อสาร และสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อลูกค้าและ
ผู้รับบริการ และสร้างการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ
4. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทั้งองค์กร มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่ม
ขีดความสามารถขององค์กร บุคลากรใช้อุปกรณ์ดิจิทัลในการปฏิบัติงาน และสามารถเชื่อมต่อกับ
เครือข่ายภายในองค์กร
5. ผู้นำควรใช้สารสนเทศจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อประกอบการตัดสินใจให้เกิด
ประโยชน์ต่อองค์กร เพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร

Cannon, Morrow-Fox, and Metcalf (2016) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำ นักกลยุทธ์ที่เอื้อต่อความสำเร็จของผู้นำคุณนี้ มีคุณลักษณะดังนี้

1. คำนึงถึงผู้อื่นและส่วนรวม มีอิสระมั่นใจในตนเอง มีจิตสำนึกหรือสัญชาตญาณ ที่นึกถึงผู้อื่นก่อนตนเอง ให้การยกย่องผลงานที่สำเร็จเป็นความดีความชอบของผู้อื่น คำนึงถึง ผลลัพธ์ที่จะเกิดแก่องค์กรมากกว่าคำนึงถึงภาพลักษณ์ของตนเอง มีความรับผิดชอบ ต่อ พันธกิจขององค์กรและบุคลากรเป็นเป้าหมายในการที่จะดำเนินงานเพื่อให้จุดหมายนั้น

2. ทำสิ่งที่ถูกต้อง มีความมุ่งมั่นทุ่มเทอย่างเต็มที่ต่อพันธกิจและงานที่ตนรับผิดชอบ พยายามทำงานอย่างหนักเพื่อขับเคลื่อนให้สำเร็จ สามารถที่จะทนต่อแรงกดดันหรือ ความเครียดที่เผชิญในขณะปฏิบัติหน้าที่

3. เป็นนักคิด 360 องศา มีมุมมองรอบด้านทุกทิศ มองจากมุมสูงเพื่อให้เห็น ในมุมกว้าง มีความเข้าใจความเป็นระบบ คิดอย่างเป็นระบบ รับรู้และมองเห็นข้อจำกัดของ สถานการณ์ เข้าใจผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจและกลยุทธ์ทั้งในระยะสั้น ระยะยาว และคิดวิธีการที่จะแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติที่จะเกิดผลลัพธ์อย่างสมบูรณ์

4. มีความเชี่ยวชาญรอบด้าน เป็นคนที่มีความสนใจใฝ่รู้สิ่งใหม่ ๆ ที่นอกเหนือจาก งานในหน้าที่และองค์กร ซึ่งจะส่งเสริมให้มีความเชี่ยวชาญในหลากหลายด้าน ซึ่งส่งเสริมการ คิดบูรณาการ ผสมผสานความรู้ที่หลากหลายเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ

5. มีความฉลาดทางอารมณ์ สามารถจัดการอารมณ์ในสถานการณ์ที่กดดันและ ยากลำบาก เข้าใจผลกระทบและธรรมชาติของอารมณ์ จึงจะสามารถพัฒนาทักษะในการ ตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง และสามารถจัดการกับอารมณ์เพื่อไม่ให้ส่งผลทางลบแก่ผู้อื่น สามารถจัดการความกดดัน ความเครียดและยังคงมุ่งมั่นต่อพันธกิจและเป้าหมาย มีความ กระตือรือร้นและพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ที่ท้าทาย มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาบุคลากร ให้มีความเจริญก้าวหน้าสามารถเปิดใจรับฟังผลสะท้อนกลับหรือความคิดเห็นของผู้อื่นโดยไม่ โต้แย้งโต้เถียงรับฟังและอภิปรายสะท้อนผลรวมกันแม้ในสถานการณ์ที่ย่ำแย่

6. สร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้อื่น มีความสามารถพิเศษเฉพาะตัวที่จะติดต่อ สร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นทุกระดับในองค์กรเพื่อสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน เข้าใจ ความเปลี่ยนแปลงและสามารถจัดการความเปลี่ยนแปลง เพื่อช่วยให้องค์กรก้าวข้ามผ่าน การต่อต้านการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดการความขัดแย้งโดยไม่หลีกเลี่ยงหรือละเลยสาเหตุ ของความขัดแย้ง สามารถสร้างอารมณ์ขันทำให้บุคลากรไม่เครียด รวมทั้งเข้าใจสิ่งที่จะ สร้างแรงจูงใจหรือสร้างความกดดันให้บุคลากร สามารถวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่าง

เป้าหมายของโครงการกับเป้าหมายของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน และสามารถให้ผลข้อมูลย้อนกลับที่มีคุณค่าเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าและพัฒนาบุคลากร

7. สร้างความร่วมมือ พร้อมที่จะให้ร่วมมือร่วมใจในการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถคิดวิธีแก้ปัญหาแบบใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน รวมทั้งสร้างเครือข่ายพันธมิตรความร่วมมือในการดำเนินงานให้สำเร็จ มีความเข้าใจเวลาของการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และสามารถระดมทรัพยากรจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามที่ต้องการได้

จิตติมา วรรณศรี (2563) กล่าวว่าผู้บริหารยุคใหม่จะต้องปรับตัว เปลี่ยนแปลงวิถีปฏิบัติวิธีการบริหารจัดการ และวิธีการจัดการศึกษาแบบใหม่ที่มุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยตนเอง มีสมรรถนะดิจิทัลเพื่อใช้ให้สามารถใช้เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง การดำรงชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

Zhu (2016, Online) ผู้นำทางความคิดด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอีสต์คอมเมิร์ซและการค้าระหว่างประเทศได้เขียนบทความถึงองค์ประกอบสำคัญในภาวะผู้นำแบบดิจิทัล องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการเป็นผู้นำแบบดิจิทัล ประกอบด้วย

1. วิสัยทัศน์ ความเป็นผู้นำ คือ การมองการณ์ไกลเพื่อดูความต้องการในอนาคตขององค์กรความมุ่งมั่นที่จะให้ความสำคัญกับสิ่งที่จำเป็นในการย้ายองค์กรไปในทิศทางที่ถูกต้องและเป็นสิ่งที่ยอดเยี่ยมที่จะทำเช่นนั้นได้ เนื่องจากเป็นการดีที่สุดสำหรับองค์กร วันนี้เป็นเรื่องสำคัญยิ่งสำหรับความเป็นผู้นำเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และคุณลักษณะของยุคดิจิทัลของ

2. ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์เป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเป็นผู้นำแบบดิจิทัล ซึ่งมักได้รับแรงบันดาลใจจากความอยากรู้อยากเห็นให้ค้นพบวิธีใหม่ในการทำสิ่งต่าง ๆ ความเป็นผู้นำด้านความคิดสร้างสรรค์หลีกเลี่ยงขั้นตอนและลำดับขั้นที่ไม่จำเป็น

3. การเอาใจใส่ พึงดูท่าทายเป็นสรูปในเชิงบวกในแง่ที่ว่าบุคคล/กลุ่มผู้นำเข้าใจองค์กรในระดับใด รู้ว่าทีมงานของตนมีจุดแข็งจุดอ่อน เป้าหมายและวัตถุประสงค์ มีความสามารถในการมองเห็นและปฏิบัติต่อผู้คนได้อย่างดี หลายคนไม่รู้การทำงานและอาศัยอยู่ในกล่องของตัวเองและมักจะมองไม่เห็นเพื่อร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นคน การเป็นเช่นนี้จะทำให้ไม่สามารถมองเห็นภาพของการทำงานทั้งหมดในขอบเขตที่กว้างขึ้น ผู้นำระดับโลกในปัจจุบันต้องเข้าใจวัฒนธรรมหลายมุมมองหลาย ๆ แง่มุม การเปลี่ยนความเป็นผู้นำจากความไม่แยแสไปสู่การเห็นอกเห็นใจต่อการเอาใจใส่

4. การทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันมีความจำเป็นต้องสร้างแรงบันดาลใจให้คนอื่น ๆ อยากร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายความเป็นผู้นำคือ การทำงานร่วมกันงานสร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างความสำเร็จร่วมกันมีผลตอบแทนมากกว่าผลงานของแต่ละบุคคล ความเป็นผู้นำคือการทำให้คนอื่นทำในสิ่งที่คุณต้องการให้พวกเขาทำเพราะต้องการทำ ผู้นำสามารถกระตุ้นผลการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลและทีมงานได้ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในการสนับสนุนภารกิจขององค์กรในขณะที่มั่นใจได้ว่าสมาชิกในชุมชนแต่ละคนมีการสนับสนุนแหล่งข้อมูลและแนวทางในการประสบความสำเร็จความเป็นผู้นำคือความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์ที่ผันผวนไม่แน่นอน ซับซ้อนและคลุมเครือเพื่อที่จะสร้างชุมชนเพื่อรับมือกับความท้าทาย

5. พื้นความรู้ความสามารถเท่านั้นที่สามารถเหนือกว่าความเป็นผู้นำจากตีไปหา ยิ่งใหญ่หน้าที่สำคัญของผู้นำคือการตัดสินใจพื้นความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับความถูกต้องของการตัดสินใจพื้นความรู้ความสามารถส่วนใหญ่ประกอบด้วยการมีประสบการณ์และอยากราบว่าเมื่อใดที่จะละทิ้งประสบการณ์นั้น เมื่อคุณมาถึงความรู้ใหม่ ๆ พรหมแดนใหม่เพื่อความรู้ที่มีอยู่ พื้นความรู้ความสามารถเป็นชุดของการเรียนรู้ การยกเลิกการเรียนรู้ การเรียนรู้บวกกับความคิดที่เปิดกว้าง

ชูชาติ พุทธิลา, และกนกอร สมปราชญ์ (2561) ศึกษาทฤษฎีแนวคิดและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำแบบดิจิทัล สรุปได้ว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางดิจิทัลมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 10 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างเครือข่ายภาวะผู้นำทางดิจิทัล 2) การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมใหม่เพื่อการเรียนรู้ทางเทคโนโลยี 3) การมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี 4) ความสามารถในการใช้เครื่องมือทางดิจิทัล 5) การสร้างแบรนด์ (ตราสินค้า) 6) การวางแผนงานแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน 7) การพัฒนาวิชาชีพ 8) การสำรวจและการคัดเลือกข้อมูลที่ต้องการและทันสมัย 9) การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎความปลอดภัยของข้อมูลทางดิจิทัลและ 10) การวัดและประเมินผล

กนกอร สมปราชญ์ (2562, หน้า 195) ได้ทำวิจัยเรื่องภาวะผู้นำแบบดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเกิดแบรนด์ของโรงเรียน พบว่า มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญของภาวะผู้นำแบบดิจิทัลมีดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ผู้นำแบบดิจิทัล 2) การพัฒนาวิชาชีพของบุคลากรและผู้บริหาร 3) สมรรถนะและความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหาร 4) การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ 5) จริยธรรมองค์การและสังคมดิจิทัล

ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์ (2564) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ที่พยายามใช้อิทธิพลของตนหรือกลุ่มตน กระตุ้น ชี้นำ ผลักดันให้ตนเองและบุคคล

อื่นในองค์การ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยง พร้อมสร้างนวัตกรรมและศักยภาพ เพื่อผลักดันโอกาสและความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงการทำงานในยุคดิจิทัล

ทินกร บัวชู และทิพภาพร บัวชู (2562, หน้า 285–293) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล ซึ่งสามารถสรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลที่สำคัญ ได้ 5 ด้าน ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์สามารถแลกเปลี่ยนถ่ายทอดวิสัยทัศน์ หรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง องค์การด้วยการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล และประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อยกระดับความเป็นเลิศ ขององค์การ การเข้าใจกลยุทธ์ที่สนับสนุนเป้าหมายจะเป็นการเพิ่มโอกาสในการแข่งขัน ขององค์การด้วยนวัตกรรมดิจิทัล

2. การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว (Professional Practice) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักว่าจะต้องเป็นผู้นำในการใช้งานดิจิทัลได้อย่าง คล่องแคล่ว เชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยี (Digital Native) สามารถจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้และนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างมืออาชีพ ออกแบบสถานที่ทำงานเพื่อช่วย สร้างบรรยากาศให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และการเสริมสร้างพลังอำนาจด้วยเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ

3. ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ (Data Driven) ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างอิสระ (Free flow of information) โดยนำมาใช้ได้ อย่างไม่จำกัด ทำให้เกิดประโยชน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรตั้งแต่การทำงาน ประจำวัน การวางแผนกลยุทธ์ การบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่องโดยใช้แหล่งข้อมูล สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในองค์กร (Talent Management) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเข้าใจขีดความสามารถของคนใน องค์กร จัดการและสร้างสมดุลของทักษะความสามารถของคนในองค์กรให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ สามารถจัดการกับปัญหาในการทำงาน การสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัลใหม่ การเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นมืออาชีพในการทำงานตามแผนที่กำหนด การจ้าง บุคลากรที่มีความรู้ความคิดเชิงนวัตกรรม

5. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล (Digital Age Learning Culture) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ดิจิทัลให้เป็นปกติในองค์กร จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลในองค์กรได้อย่างทั่วถึง ติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ให้โอกาสทดลองโครงการใหม่ ๆ และ มีความรวดเร็วในการตัดสินใจ จากการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล

HR NOTE TEAM (2563, สื่อออนไลน์) กล่าวถึง การเป็นผู้นำที่ดีในยุคดิจิทัล (How to be a good leader in Digital Age) ดังนี้

1. ควรอัปเดตเทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ ผู้นำที่ดีจึงควรที่จะอัปเดตความรู้ในเรื่องนี้ตลอดจนพัฒนาการใช้งานตลอดเวลา โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานของเราโดยตรง ในขณะที่เดียวกันก็สามารถนำความรู้ใหม่ ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ตลอดจนแนะนำองค์กรให้นำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้กับองค์กรให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย แล้วการที่ผู้นำที่ดีมีความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีนี้ก็จะทำให้สามารถถ่ายทอดตลอดจนสอนให้ลูกน้องได้รับความรู้ที่ก้าวหน้าไปตาม และสามารถส่งเสริมให้ทุกคนสามารถนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานตลอดจนชีวิตประจำวันได้อีกด้วย

2. มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ที่ดี องค์กรเองผู้นำควรมีทักษะในการเสาะหาข้อมูล รวมถึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ให้เกิดประสิทธิภาพต่อการทำงานและธุรกิจให้มากที่สุดเพราะหากผู้นำที่ขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ที่ดี ถึงแม้จะได้ข้อมูลที่ยอดเยี่ยมมากมายขนาดไหน หากนำไปใช้ประโยชน์ไม่เป็น ก็สูญเปล่าได้เช่นกัน

3. รับฟังความคิดเห็นผู้อื่นอย่างเปิดใจ ผู้นำควรเป็นคนไม่มีอีโก้ รับฟังความคิดเห็นทุกคนอย่างเท่าเทียมกันและเปิดใจกับทุกความคิดเห็น การตั้งใจฟังความคิดเห็นอย่างแท้จริง นอกจากจะเป็นการให้เกียรติผู้ฟังซึ่งเป็นลูกน้องแล้ว ยังทำให้ลูกน้องกล้าที่จะแชร์ข้อมูลในทุกรูปแบบโดยไม่กลัวที่จะโดนดูถูกในเรื่องความรู้หรือการเสนอแนวความคิดที่ไม่ดี ซึ่งบางครั้งอาจทำให้เราได้ข้อมูลที่ยอดเยี่ยมได้เช่นกัน

4. เป็นที่ปรึกษาที่ดี การเป็นที่ปรึกษาที่ดีจะช่วยให้ช่วยเพิ่มศักยภาพในการเป็นผู้นำที่ดีขึ้นได้ ที่ปรึกษาที่ดีในที่นี้รวมทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว ทุกวันนี้คนเราต่างมีปัญหาไปจนถึงความเครียดมากมาย และบางครั้งก็อาจส่งผลกับการทำงานได้ การเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับลูกน้องนั้นจะช่วยลดความเครียด ตลอดจนช่วยแก้ปัญหาให้กับลูกน้องได้ ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพด้วย คุณสมบัติของการเป็นที่ปรึกษาที่ดี

5. เปิดโอกาสให้ลูกน้องได้แสดงศักยภาพ และส่งเสริมให้เกิดความก้าวหน้า การควบคุมลูกน้องสมัยก่อนอาจจะต้องทำให้ลูกน้องอยู่ใต้อำนาจการบริหารงาน แต่สำหรับผู้นำยุคใหม่ควรส่งเสริมให้ลูกน้องได้มีโอกาสแสดงศักยภาพของตน เพราะคนในยุคนี้ต่างก็มีความสามารถมากมาย เพียงแต่หากมีการหยิบยื่นโอกาสที่ดีให้ เขาก็พร้อมจะใช้โอกาสในการแสดงศักยภาพที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรได้ รวมถึงรู้จักการส่งเสริมให้เกิดความก้าวหน้า โดยเฉพาะการก้าวหน้าในอาชีพการงานซึ่งจะช่วยทำให้ลูกน้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนและรู้สึกพัฒนาตนเอง ใช้ศักยภาพให้เกิดประสิทธิภาพได้สูงสุด

6. หากความรู้มาอัพเดท แคร่คอร์สที่ช่วยพัฒนาศักยภาพ เทคนิคพัฒนาศักยภาพ การทำงานให้กับลูกน้องของตนก็คือการรู้จักอัพเดทความรู้ที่เหมาะสมให้กับลูกน้อง อย่างสม่ำเสมอ หลายองค์กรมีระบบการแชร์ข้อมูลตลอดจนประสบการณ์ในรูปแบบนี้ หลายองค์กรอาจไม่มีแต่ผู้นำแต่ละคนสามารถสร้างระบบขึ้นเองได้ อาจเป็นการมอบหมาย ให้ทุกคนหาความรู้มาแชร์กัน หรือหัวหน้างานแชร์ความรู้ให้กับลูกน้อง เพื่อพัฒนาศักยภาพ ซึ่งกันและกันได้ด้วย

7. สื่อสารได้หลากหลายภาษา ผู้นำที่รู้หลายภาษาในยุคนี้จึงย่อมได้เปรียบ การพัฒนาศักยภาพภาษาในยุคปัจจุบันจึงมีความจำเป็นสำหรับผู้นำ ในการติดต่อสื่อสาร การทำงาน ตลอดจนหาแหล่งความรู้ต่าง ๆ ทั่วโลกได้เพิ่มขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้หากผู้นำ มีความสามารถหลากหลายภาษา องค์กรก็ยังสามารถจ้างงานลูกน้องที่เป็นเชื้อชาติอื่น พูดภาษาอื่น แต่มีศักยภาพในการทำงาน เข้ามาทำงานกับองค์กรได้ด้วย ทำให้การทำงาน เป็นระดับสากลขึ้นได้ และสร้างศักยภาพให้กับองค์กรในที่สุด

8. มีทักษะในการแก้ไขปัญหา การทำงานในทุกวันนี้มีปัญหาเกิดขึ้นมากมายและมีอยู่ ทุกวัน การมีทักษะการแก้ไขปัญหาที่ดีจะทำให้องค์กรสามารถก้าวข้ามผ่านปัญหาไปได้ไว และ ทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้นำในยุคดิจิทัลควรจะมีทักษะในการแก้ไขปัญหาที่ไม่ใช่แค่ เรื่องคนเท่านั้นแต่เรื่องเทคโนโลยีก็มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ต้องเข้าใจเทคโนโลยีและเรียนรู้ ในการแก้ไขปัญหาให้เป็น หรือหากเทคโนโลยีแก้ไขไม่ได้จริง ๆ ก็ต้องรู้จักมีไหวพริบในการหา วิธีทางอื่นในการแก้ปัญหาแทน เพราะองค์กรที่จัดการปัญหาได้ไวนั้นย่อมสามารถพัฒนาไปได้ ก้าวไกลและไวกว่า

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล คือ พฤติกรรมของผู้บริหารที่มีการพัฒนา ตนเองให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง มีการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการและการ ส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีการปรับเปลี่ยนลักษณะการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นให้มี การเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและตลอดชีวิต

การพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล มีแนวทางหลากหลาย ซึ่งควรเลือกแนวทางพัฒนาตามความต้องการรายบุคคล

จิตติมา วรณศรี (2563) ได้ขอค้นพบจากการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลพบว่า วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ มี 6 วิธีที่ผู้บริหารสามารถ เลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องความถนัดและความเหมาะสม ดังนี้

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีพัฒนาภาวะผู้นำผ่านการอ่าน การฟังเพื่อศึกษาเรียนรู้ทำความเข้าใจจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย อาทิ หนังสือ ตำราเอกสาร สิ่งพิมพ์ ความรู้ที่เผยแพร่ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การสนทนากับผู้เชี่ยวชาญ การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นวิธีพัฒนาที่ตอบสนองของความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ซึ่งมีความเฉพาะรายบุคคลตามบริบทของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้ได้ทุกเวลาตามความสะดวกของแต่ละบุคคล

2. การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นฐาน เป็นวิธีพัฒนาภาวะผู้นำผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ เครื่องมือทางเทคโนโลยี ข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อแสวงหาความรู้ต่าง ๆ ตามที่ต้องการ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้อุปกรณ์ อาทิ คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน ไอแพด เป็นต้น เพื่อสืบค้น เรียนรู้ออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มที่หลากหลาย อาทิ Facebook, Instagram, E-learning, Video-conference, เป็นต้น ซึ่งมีเนื้อหาหลากหลายและมีจำนวนมาก จึงส่งเสริมการเรียนรู้เฉพาะบุคคล สามารถเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลาตามที่ต้องการ รวมทั้งอาจเป็นโปรแกรมในการจำลองสถานการณ์เพื่อฝึกแก้ปัญหาและทักษะการตัดสินใจในสถานการณ์ที่หลากหลาย

3. การเรียนรู้จากผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ เป็นวิธีพัฒนาโดยการเยี่ยมชมเพื่อเรียนรู้จากผู้บริหารสถานศึกษาอื่นที่ประสบความสำเร็จ ผู้ที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ การเรียนรู้จากผู้บริหารที่เป็นต้นแบบ ซึ่งเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้เรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดี และคำแนะนำจากผู้ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาประยุกต์ใช้และฝึกฝนพัฒนาภาวะผู้นำของตนเองได้เป็นอย่างดี อันจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้และได้รับแรงบันดาลใจในการพัฒนา

4. การฝึกปฏิบัติโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน เป็นวิธีพัฒนาภาวะผู้นำผ่านการฝึกปฏิบัติ เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงในสถานศึกษา เป็นวิธีการพัฒนาโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ฝึกคิด ฝึกปฏิบัติ เชื่อมกับสถานการณ์จริง คิดแก้ปัญหา วิธีนี้จะพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาครอบคลุมหลากหลายด้าน สอดคล้องแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และการพัฒนาบุคคลในศตวรรษที่ 21 ผ่านการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการทำงาน (work integrated learning)

5. การมีพี่เลี้ยงสอนงาน เป็นวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยมีบุคคลอื่น อาจเป็นผู้บริหารอาวุโส ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ ผู้บริหารที่เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นโค้ช พี่เลี้ยงให้คำแนะนำ อันเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างพี่เลี้ยง/โค้ชกับผู้บริหาร ที่ให้คำปรึกษาอย่างกัลยาณมิตร

6. การใช้เครือข่ายชุมชนมืออาชีพ การมีเครือข่ายซึ่งเป็นการสร้างความร่วมมือทางวิชาชีพ อาจเป็นเครือข่ายอย่างทางการหรือไม่เป็นทางการที่จัดตั้งขึ้นของผู้มีวิชาชีพบริหาร การศึกษา วิธีนี้มีศักยภาพในการส่งต่อ ถ่ายทอดความรู้แนวความคิดของสมาชิกเครือข่าย ซึ่งควรกำหนดโครงสร้างเครือข่าย และวัตถุประสงค์ของเครือข่ายที่ชัดเจน รวมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสามารถจัดตั้งเครือข่ายผ่านแพลตฟอร์ม ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว ทุกที่ทุกเวลา เครือข่ายควรมีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้เรียนรู้แลกเปลี่ยนแนวคิด มุมมองที่หลากหลาย

ธีระ รุญเจริญ (2562) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของผู้นำสถานศึกษาที่พึงประสงค์ในยุคนี้ เพื่อส่งเสริมให้การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล และการจัดการเรียนรู้สู่เป้าหมายความสำเร็จ ดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์ ICT
2. พัฒนาตนเองให้สามารถใช้ ICT
3. มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศการใช้ ICT
4. สนับสนุน ชูใจให้ทุกคน ครู นักเรียนใช้ ICT

Robinson (2007) กล่าวว่า ภาวะผู้นำในอนาคตซึ่งเป็นยุคแห่งความเปลี่ยนแปลง มีความซับซ้อนซับซ้อนของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่สามารถคาดการณ์หรือควบคุมนั้น คุณลักษณะภาวะผู้นำเพื่อความเป็นเลิศ สามารถแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนได้สำเร็จ มีคุณลักษณะ 4 กลุ่ม ดังนี้

1. คุณลักษณะเชิงกลยุทธ์ เป็นคุณลักษณะที่สามารถชูใจ ทำทนายให้นำสามารถมองเห็น รับรู้และระบุสิ่งที่ปัญหาขององค์กร จัดลำดับความสำคัญเพื่อปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถที่จะดำรงรักษา มีความมุ่งมั่น ไม่ท้อถอยจนกว่าจะเกิดความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น และสามารถที่จะเลือกสรรบุคลากรเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้น ผู้นำทางการศึกษาจึงต้องสามารถระบุปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ร่วมกันทำความเข้าใจกับปัญหาที่พบ จัดตั้งทีมงานเพื่อเข้าสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ผู้นำที่มีคุณลักษณะเชิงกลยุทธ์ที่เข้มแข็งจะสามารถบูรณาการวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลสอดคล้องเป้าหมายของการจัดการศึกษา และสามารถปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้และชีวิตของผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง

2. คุณลักษณะการคิดวิเคราะห์ ผู้นำที่มีคุณลักษณะนี้จะมีแรงจูงใจในการแก้ปัญหา เข้าใจธรรมชาติและสาเหตุของปัญหาเป็นอย่างดีพอที่จะคิดค้นแนวทางแก้ปัญหาานั้น จึงเป็นผู้ค้นหาความจริง ตรวจสอบสมมติฐานโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร เป็นผู้ที่สามารถเปลี่ยน

แนวคิด วิธีคิดของตนเองได้เมื่อพบว่าข้อมูลสารสนเทศที่พบไม่ยืนยันสมมติฐานนั้น เป็นคนใจกว้าง เปิดใจต่อสิ่งที่แตกต่าง รวมทั้งมีความอดทนต่อความไม่แน่นอน เมื่อค้นหา วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจะทำให้ผู้นำสามารถยกระดับคุณภาพสถานศึกษาได้

3. คุณลักษณะจินตนาการ ในบริบทของการแก้ปัญหา จินตนาการเป็นคุณลักษณะที่จะช่วยให้ผู้นำสามารถคิดนอกกรอบเหนือกว่าวิธีการแบบเดิมในการแก้ปัญหา จินตนาการมีความสัมพันธ์กับความริเริ่มสร้างสรรค์ทำให้เกิดวิธีการแก้ปัญหาแบบใหม่ สิ่งใหม่ที่สามารถใช้งานได้ รวมทั้งความใฝ่รู้ที่กระตุ้นให้เกิดการสืบเสาะค้นหาความจริง ความรู้ต่าง ๆ ดังนั้น จินตนาการ และความใฝ่รู้ จึงเป็นกุญแจสำคัญของการบูรณาการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายองค์กร

4. คุณลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นคุณลักษณะที่เป็นหัวใจสำคัญในการทำงานของผู้นำ ได้แก่ เคารพและให้เกียรติผู้อื่น และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียม ให้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน การรับฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมุมมองที่แตกต่าง ความเชื่อใจ ไว้วางใจ ทำให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย รวมทั้งการให้และรับผลสะท้อนกลับอย่างจริงจัง ผู้นำจึงต้องเป็นผู้มีทักษะทางสังคม สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจทำงานจากผู้อื่น จึงจะสามารถบริหารจัดการและแก้ปัญหาได้สำเร็จ

จิตติมา วรณศรี (2563) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลจะต้องปรับตัวเปลี่ยนแปลงวิถีปฏิบัติ วิธีการบริหารจัดการ และวิธีการจัดการศึกษาแบบใหม่ที่มุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยตนเอง มีสมรรถนะดิจิทัล มีความเป็นมืออาชีพมีความรอบรู้ในศาสตร์การบริหารทักษะการบริหารจัดการ มีภาวะผู้นำการเรียนรู้ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในยุคนี้ให้บรรลุเป้าหมาย สามารถเรียนรู้พัฒนาตนเอง มีทักษะการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี แพลตฟอร์มที่หลากหลายเพื่อการบริหารจัดการองค์กรและการเรียนรู้ ที่ตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมยุคนี้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทักษะทางเทคโนโลยี 2) ความฉลาดทางสังคม 3) ทักษะการเรียนรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรม และ 4) การจัดการองค์กรทั้งระบบ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล อาทิเช่นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่อินเทอร์เน็ตเป็นฐาน การเรียนรู้จากผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ การมีพี่เลี้ยงสอนงาน การฝึกปฏิบัติโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน การเรียนรู้จากเครือข่ายชุมชนเรียนรู้มืออาชีพการบริหารจัดการศึกษาในยุคนี้ให้เกิดประสิทธิผล นอกจากนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว บุคคลสำคัญในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมาย คือ ครู

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาภาวะผู้นำทางดิจิทัล เป็นการที่ผู้บริหารพัฒนาตนเองในด้านใช้งานเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการใช้ชีวิต การบริหารการทำงาน รวมถึงการส่งเสริมให้ครูหรือผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถนำเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน หรือการบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพและสามารถใช้เทคโนโลยีในการเสาะหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

บริบทโดยทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เป็นส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 มาตรา 34 ที่บัญญัติให้จัดระเบียบบริหารราชการของเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น โดยกำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษา ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรา 37 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยแบ่งโครงสร้างการบริหารงานภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มบริหารงานบุคคล
3. กลุ่มนโยบายและแผน
4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
5. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
6. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
7. หน่วยตรวจสอบภายใน
8. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
9. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
10. กลุ่มกฎหมายและคดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 รับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พื้นที่จังหวัดเชียงราย จำนวน 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอเวียงชัย และ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง โดยมีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 102 โรงเรียน 1 สาขา 1 ห้องเรียนสาขา รวม 104 แห่ง โดยที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ได้บริหารจัดการ กำกับดูแลและส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรับผิดชอบโรงเรียนในสังกัด 102 โรงเรียน 1 สาขา 1 ห้องเรียนสาขา ตามทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ดังนี้

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียม มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ และความสามารถในการแข่งขัน ด้วยระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

พันธกิจ

พันธกิจสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ประกอบด้วย

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาชาติ
3. ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อให้มีความสามารถในการแข่งขัน
4. ส่งเสริมให้ประชากรวัยเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาได้รับโอกาส ความเสมอภาค และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ
6. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

7. พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
ค่านิยมขององค์กร

นโยบายเป็นหลัก ตระหนักในหน้าที่ ยินดีให้บริการ ประสานสัมพันธ์ ร่วมกันเป็น
หนึ่งเดียว วัฒนธรรมองค์กร: SHARP

S: Striving to excellence มุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ

H: Hold firmly to oneself responsibility ถือมั่นในความรับผิดชอบต่อตนเอง

A: Adherence to tradition ยึดมั่นประเพณีและธรรมเนียมปฏิบัติ

R: Reliance in oneself and colleagues เชื่อมมั่นในตนเองและเพื่อนร่วมงาน

P: Persistence in honesty and fairness ตั้งมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตและเป็นธรรม

เป้าประสงค์หลัก

เป้าประสงค์ของการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 1 ประกอบด้วย

1. ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิด
ที่ถูกต้อง และเป็นพลเมืองดี ของชาติมีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบ
ต่อสังคมและผู้อื่น

2. ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ

3. ผู้เรียนมีความสามารถในการแข่งขัน

4. ประชากรวัยเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาได้รับโอกาส ความเสมอภาคและลดความ
เหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียมและมีคุณภาพ

5. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา จัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพ
ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีระบบบริหารจัดการศึกษาที่มี
ประสิทธิภาพโดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) และการมีส่วนร่วมจาก
ทุกภาคส่วน

กลยุทธ์

กลยุทธ์การบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
ตามแผนพัฒนาการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ประจำปี

งบประมาณ พ.ศ. 2561–2564 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563–2565)
ประกอบด้วย

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้าง
ขีดความสามารถในการแข่งขัน

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม และพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่ความเป็น
มืออาชีพ

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้แก่ผู้เรียน
อย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 5 น้อมนำศาสตร์พระราชชาในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาโดยเทคโนโลยีดิจิทัลและการมีส่วนร่วม
จากการศึกษาบริบททั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 1 ผู้วิจัยทำการสรุปบริบททั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 1 ไว้ดังนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เป็นส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 มาตรา 34 อยู่ภายใต้การ
กำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยแบ่งโครงสร้างการบริหารงาน
ภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 1) กลุ่มอำนวยการ 2) กลุ่ม
บริหารงานบุคคล 3) กลุ่มนโยบายและแผน 4) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 5) กลุ่มนิเทศ
ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา 6) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ 7) หน่วย
ตรวจสอบภายใน 8) กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 9) กลุ่มส่งเสริมการศึกษา
ทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 10) กลุ่มกฎหมายและคดี รับผิดชอบ
การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พื้นที่จังหวัดเชียงราย จำนวน 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง
เชียงราย อำเภอเวียงชัยและอำเภอเวียงเชียงรุ้งโดยมีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 102 โรงเรียน
1 สาขา 1 ห้องเรียนสาขา รวม 104 โรงเรียน บริหารจัดการ กำกับดูแลและส่งเสริม สนับสนุน
การดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดตลอดจน
การดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน โดยมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียม
มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ และความสามารถในการแข่งขัน ด้วยระบบบริหาร

จัดการที่มีประสิทธิภาพน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน มีพันธกิจหลักในการบริหารอยู่ 7 ประเด็น ได้แก่ 1) จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาชาติ 3) ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อให้มีความสามารถในการแข่งขัน 4) ส่งเสริมให้ประชากรวัยเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาได้รับโอกาส ความเสมอภาค และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ 6) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน 7) พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน มีกลยุทธ์ที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์และพันธกิจอยู่ 6 กลยุทธ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม และพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่ความเป็นมืออาชีพ กลยุทธ์ที่ 4 สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้แก่ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ กลยุทธ์ที่ 5 น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และกลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาโดยเทคโนโลยีดิจิทัลและการมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพื่อคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในการดูแล และการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษา

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน

กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในแต่ละกลยุทธ์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ประกอบด้วย

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาตินโยบายและจุดเน้น

1. ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนในการสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในทุกรูปแบบ

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

1. ผู้เรียนทุกคนที่มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ผู้เรียนทุกคนมีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิด ที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรมจริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อครอบครัว ผู้อื่น และสังคมโดยรวมซื่อสัตย์ สุจริต มัธยัสถ์ อุดมอม โอบอ้อมอารี มีวินัย และรักษาศิลธรรม

3. ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนในการสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในทุกรูปแบบ

4. ผู้เรียนที่ด้อยโอกาสในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร และพื้นที่สูง ได้รับการบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ และเหมาะสมตรงตามความต้องการ

5. สถานศึกษาในเขตพื้นที่ภูเขาสูงและถิ่นทุรกันดาร และโรงเรียน ตชด. คู่พัฒนาทุกแห่ง ได้รับการพัฒนาการจัดการศึกษาตามบริบทของพื้นที่

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

นโยบายและจุดเน้น

1. ผู้เรียนปฐมวัยมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา
2. ผู้เรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) ร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น

3. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ สมรรถนะหรือทักษะอาชีพในด้านต่าง ๆ เพื่อการประกอบอาชีพการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสอดคล้อง ตามสภาพความต้องการและบริบทของแต่ละพื้นที่

4. สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนที่สร้างสมดุลทุกด้านและมีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาหุปัญญารายบุคคล

5. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถ (วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ ดนตรี กีฬา)

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

1. นักเรียนมีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จากการเรียนรู้ในการปฏิบัติจริงตามสภาพความต้องการและบริบทของแต่ละพื้นที่

2. สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ

3. ร้อยละผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผ่านการประเมินสมรรถนะที่จำเป็นตามแนวทางการประเมิน PISA

4. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทุกคนได้รับการส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพ ควบคู่ไปกับวิชาสามัญ
5. สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด เกณฑ์การจบการศึกษาและการบริหารจัดการหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560
6. นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
7. นักเรียนที่เรียนภาษาจีน ผ่านเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร
8. สถานศึกษาทุกแห่งมีกระบวนการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย
9. นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาทุกคนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา และความพร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น
10. นักเรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ตามช่วงวัยที่ สพฐ. กำหนด
11. นักเรียนอ่านหนังสือตามเกณฑ์ที่ สพฐ. กำหนด
12. นักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น
13. นักเรียนร้อยละ 100 ได้รับการปลูกฝังทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์
14. สถานศึกษาทุกแห่ง ได้รับสนับสนุนการผลิต จัดทำและใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยีนวัตกรรมที่หลากหลายรวมทั้งการพัฒนาห้องสมุดแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ในการจัดการเรียนรู้ได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
15. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ สมรรถนะหรือทักษะอาชีพในด้านต่าง ๆ เพื่อการประกอบอาชีพการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสอดคล้อง ตามสภาพความต้องการและบริบทของแต่ละพื้นที่ตลอดจนความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกในศตวรรษที่ 21
16. สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพอย่างเข้มแข็งต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม
17. สถานศึกษาที่สอนในระดับม.ต้น ที่ได้รับการเตรียมความพร้อม ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ในการประเมินระดับนานาชาติตามโครงการ PISA
18. สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนที่สร้างสมดุลทุกด้านและมีการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาพหุปัญญารายบุคคล

19. สถานศึกษาที่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาความสามารถด้านวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น

20. สถานศึกษาทุกแห่งจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง สะเต็มศึกษา (STEM Education) เพื่อพัฒนากระบวนการคิด และการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยให้อยู่ในยุค 4.0

21. นักเรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับดีขึ้นไป กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่ความเป็นมืออาชีพ

นโยบายและจุดเน้น

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ได้รับการพัฒนาและยกระดับความรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้ระดับการพัฒนาทางด้านภาษา (CEFR) ตามเกณฑ์ที่กำหนด

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพครู
2. ครู เปลี่ยนบทบาทจาก “ครูผู้สอน” เป็น “Coach” ผู้ให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะการเรียนรู้หรือผู้อำนวยการการเรียนรู้
3. ครู มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมและจริยธรรม

4. บุคลากรทางการศึกษามีความสามารถและทักษะ ในการปฏิบัติงาน

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้แก่ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

นโยบายและจุดเน้น

1. อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษาต่อประชากรกลุ่มอายุระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2. ผู้เรียนที่เป็นผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษา และการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมตามความจำเป็น

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

1. ประชากรกลุ่มอายุในเขตบริการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอัตราการเข้าเรียนแต่ละระดับการศึกษาตามเป้าหมาย

2. งบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษามีเพียงพอ และเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริง โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามสภาพพื้นที่ภูมิศาสตร์ สภาพทางเศรษฐกิจ และที่ตั้งของสถานศึกษา

3. สถานศึกษากับองค์กรปกครองท้องถิ่น ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ร่วมมือในการจัดการศึกษา

4. งบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย และงบประมาณแก่สถานศึกษาอย่างเหมาะสมเพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

5. นำเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มาเป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าถึงบริการด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. พัฒนาระบบการติดตาม สนับสนุนและประเมินผล เพื่อสร้างหลักประกันสิทธิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพของประชาชน

7. เด็กพิการทุกคนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ในรูปแบบที่เหมาะสมอย่างเต็มศักยภาพ

8. นักเรียนทุกคนได้รับการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกล ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance Learning Information Technology: DLIT) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning Television: DLTV) ฯลฯ

9. สถานศึกษามีคุณภาพ และมีมาตรฐานตามบริบทของพื้นที่

10. ผู้เรียนที่เป็นผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษา และการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมตามความจำเป็น

11. สถานศึกษาในพื้นที่ลักษณะพิเศษ ได้รับการพัฒนาการจัดการศึกษาตามบริบท

12. นักเรียนยากจนได้รับเงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจน

กลยุทธ์ที่ 5 น้อมนำศาสตร์พระราชาในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

นโยบายและจุดเน้น

1. ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

1. นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. สถานศึกษา และนักเรียนได้รับการส่งเสริมด้านความรู้ การสร้างจิตสำนึกด้านการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3. สถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีมาจัดท าระบบสารสนเทศการเก็บข้อมูลด้านความรู้ เรื่อง ฉลากสีเขียวเพื่อสิ่งแวดล้อมฯและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในทุกระบบโรงเรียนตามแนวทาง Thailand 4.0

4. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่มีนโยบายและมาตรการการบริหารจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนทุกโรงเรียน ในสังกัดมีการปรับปรุงและพัฒนาเป็นหน่วยงานต้นแบบสำนักงานสีเขียว (GREEN OFFICE) เพื่อให้มีบริบทที่เป็นแบบอย่างเอื้อหรือสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชน

6. สถานศึกษา มีนโยบายส่งเสริมความรู้และสร้างจิตสำนึกและจัดการเรียนรู้การผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีสถานศึกษาต้นแบบนำขยะมาใช้ประโยชน์เพื่อลดปริมาณขยะ

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาโดยเทคโนโลยีดิจิทัลและการมีส่วนร่วม
นโยบายและจุดเน้น

1. จำนวนกระบวนการที่ได้รับการปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น

2. ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงาน (ITA) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพิ่มขึ้น

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

1. สถานศึกษา หรือกลุ่มสถานศึกษา มีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษาครอบคลุมด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการปรับเปลี่ยนหน่วยงานให้มีความทันสมัยพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม ตรวจสอบ ติดตามเพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบบริหารจัดการตามหลัก ธรรมาภิบาล

4. สถานศึกษาทุกแห่ง ได้รับการส่งเสริมระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง

5. สถานศึกษาในสังกัดมีกระบวนการ และการวิจัยประเมินด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา โดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน

6. หน่วยงานทุกระดับ พัฒนานวัตกรรม และเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

จากการศึกษากลยุทธ์แนวทางการพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 ทำให้ทราบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 มีการกำหนดกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นรวมถึง การกำหนดเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ไว้อย่างชัดเจนครอบคลุมทุกกลยุทธ์ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำ กลยุทธ์ เป้าประสงค์ ไปใช้ในการวางแผนให้บรรลุวิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 1

ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาบุคลากรในยุคดิจิทัล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 ได้บริหารจัดการ กำกับดูแลส่งเสริม และสนับสนุน การดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ในสังกัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยมีผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของแผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 ประจำปีงบประมาณ 2564 ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 3: ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่ความเป็นมืออาชีพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 ได้ดำเนินการตามประเด็น กลยุทธ์ ที่ 3 มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

โครงการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนางาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 ได้ดำเนินการโครงการพัฒนาบุคลากร ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนางาน เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อปรับปรุงและพัฒนางานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้บุคลากรได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งมีกิจกรรม ดังนี้

2.1 บรรยายเรื่อง การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.2 บรรยายเรื่อง การสร้างชุมชนดิจิทัล: Google Application

2.3 บรรยายเรื่อง กระบวนการคิดเชิงนวัตกรรม: Design Thinking

2.4 ผีกรอบรมเชิงปฏิบัติกร การปรับปรุงกระบวนการทำงานในยุคดิจิทัล:
Infographic

2.5 ผีกรอบรมเชิงปฏิบัติกร การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโปรแกรมพื้นฐานสำหรับการ
ทำงาน

2.6 การจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.7 อบรมเชิงปฏิบัติกรการใช้สื่อเทคโนโลยีเสริมประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ เช่น
วิทัศน์ ประอบการนำเสนองาน

2.8 การศึกษาแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ เว็บไซต์ และหรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ

2.9 การติดตามและประเมินผลโดยวิทยากร และคณะผู้รับผิดชอบโครงการ
ผลการดำเนินงาน

1. ผู้เข้ารับการพัฒนา จำนวน 30 คน ผ่านหลักสูตรฝึกอบรมบุคลากรด้านเทคโนโลยี
ดิจิทัลเพื่อพัฒนางาน

2. ร้อยละ 85 ของผู้ผ่านการพัฒนามีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาหลักสูตร
การฝึกอบรม และมีทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และสามารถไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน
ดำเนินงาน

3. ร้อยละ 85 ของผู้ผ่านการพัฒนามีความรู้ความเข้าใจเนื้อหา หลักสูตร
การฝึกอบรมและมีทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และสามารถไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้

4. บุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปเพิ่มประสิทธิภาพในการ
ปฏิบัติงานที่ต้องใช้คอมพิวเตอร์ช่วยการปฏิบัติงาน

5. บุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมสามารถพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์เทคโนโลยี
ดิจิทัล ของหน่วยงานให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. บุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมสามารถพัฒนาการนำเสนอผลงานด้วยเทคโนโลยี
ดิจิทัล ในรูปแบบมีอาชีพ

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาโดยเทคโนโลยีดิจิทัลและการมีส่วนร่วม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศียงราย เขต 1 ได้ดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ 6
มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

โครงการประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาตาม มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2564 สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาศียงราย เขต 1 ได้ดำเนินการโครงการประเมินผล การบริหารและ
การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

พ.ศ. 2564 เพื่อพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการประเมิน ตัวชี้วัดมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ผู้ความเป็นเลิศ มีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผล การบริหารและการจัดการศึกษา และประเมินตนเอง ตามแนวทางการพัฒนาองค์การเพื่อยกระดับหน่วยงานภาครัฐสู่ระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0) ผู้ความเป็นเลิศ มีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลการบริหารและการ จัดการศึกษา ซึ่งมี กิจกรรม ดังนี้

1. การประเมินตัวชี้วัดตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (KRS) ระบบ รอบ 12 เดือน

2. การประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2564-รอบที่ 1 ระหว่างวันที่ 1-15 มิถุนายน 2564 รายงานในระบบ e-MES มาตรฐาน ที่ 3 จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ 4 ประเด็นการพิจารณา 3 ประเด็นการพิจารณาย่อย-รอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม-15 กันยายน 2564 รายงาน ในระบบ e-MES ใน มาตรฐานที่ 3 จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ 17 ประเด็นการพิจารณา

3. การประเมินตัวชี้วัดตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการเพื่อ ประเมิน ตนเองตามแนวทางการพัฒนาองค์การเพื่อยกระดับหน่วยงานภาครัฐสู่ระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0) ผลการดำเนินงาน

3.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีผลการบริหารและ การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นำไปสู่การยกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้น มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

3.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีรายงานติดตามและ รายงาน ผลการประเมินตัวชี้วัดตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (KRS) รอบ 12 เดือน มีการ บริหารและการจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาม มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2564 (e-MES) ครบถ้วนทั้ง 2 รอบ และมีผลการ ประเมินตัวชี้วัดตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติราชการ เพื่อประเมินตนเอง ตามแนวทางการพัฒนาองค์การเพื่อยกระดับหน่วยงานภาครัฐสู่ระบบ ราชการ 4.0 (PMQA 4.0) รอบ 12 เดือน (PMQA) โดยมีปัญหา ข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารทุกระดับควรให้ ความสำคัญและมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 1 ทำให้ทราบว่ามียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรในยุคดิจิทัลอยู่ 2 ยุทธศาสตร์คือ ยุทธศาสตร์ที่ 3 และยุทธศาสตร์ที่ 6 โดยเมื่อความสำเร็จของโครงการจะมีระดับ

ความสำเร็จอยู่ที่ร้อยละ 85 ของผู้เข้าร่วมโครงการและมีจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการเพียง 30 คน จากจำนวนผู้บริหารทั้งเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 108 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 27.77 ดังนั้น จึงทำให้การพัฒนาบุคลากรทางด้านดิจิทัลมีความจำเป็นที่จะต้องมีการเร่งพัฒนาให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น และในการพัฒนาควรมีการพัฒนาให้ครบทุกมิติของการนำไปใช้ในการบริหารจัดการทั้งตัวผู้บริหารเองและการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้ปฏิบัติการในสถานศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เจษฎา ชวนะไพศาล (2563) ได้กล่าวว่า การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ

1) ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยา เขตทวารวดีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาสุพรรณบุรี 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาสุพรรณบุรีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาสุพรรณบุรี จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ การปรับปรุง อย่างเป็นระบบ และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดี พบว่า 1) ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ผู้บริหารควรมีสমรรถนะและเป็นผู้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อสร้าง แรงบันดาลใจ กระตุ้นให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีควรจัดทำแผนกลยุทธ์ที่มีการเชื่อมโยงเทคโนโลยีและปรับเปลี่ยน วิสัยทัศน์การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรกำหนด นโยบายให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจนเป็นปกติในการจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติงานอื่น 3) ด้านความเป็นเลิศ ในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารควรอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการบริหารที่มีประสิทธิภาพด้วยการใช้เทคโนโลยีมุ่งเน้นให้ครูใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานร่วมกัน 4) ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารควรวางแผนการใช้เทคโนโลยีของสถานศึกษา จัดหาบุคลากรดูแลรักษา พัฒนา

ระบบเทคโนโลยี 5) ด้านการเป็นพลเมืองใน ยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยีที่ปลอดภัย ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี

บรรพต รุ่งเจนทร์ และวัลลภา อารีรัตน์ (2558) ได้กล่าวว่า การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะครูจำแนกตามขนาด สถานศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางการเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะครูในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 4) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 322 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) 0.96 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Correlation coefficient of Pearson) และค่าสัมประสิทธิ์สมการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มากที่สุดคือ ด้านการกำหนดและสื่อสารวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ และน้อยที่สุดคือ ด้านการนิเทศและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ส่วนสมรรถนะครูในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มากที่สุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และน้อยที่สุดคือ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้

มณีนรัตน์ สุดเต้, มานี แสงหิรัญ และหยกแก้ว กมลวรเดช (2563) ได้กล่าวว่า วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และศึกษาแนวทางภาวะผู้นำทาง วิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 355 คน โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด 2) ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการศึกษานิเทศก์ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

ผู้บริหาร ครูผู้สอนที่ได้รับรางวัลด้านการสอน หัวหน้าวิชาการ และอาจารย์มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุตรดิตถ์ จำนวน 12 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้การวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ด้านการวางแผน งานวิชาการ ผู้บริหารควรมีการสำรวจและสอบถามความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อนำไป จัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยี ส่งเสริมให้ ครูมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสร้างระบบฐานข้อมูลของ สถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดเก็บข้อมูลให้มีความถูกต้อง ทันสมัยและมีช่องทาง เข้าถึงอย่างหลากหลาย ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารควรการทำ SWOT จากนั้นมากำหนดวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ตามสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สร้างความ ร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เอื้ออำนวย สนับสนุนเรื่องของ เทคโนโลยี ด้านการนิเทศ ผู้บริหารควรควรมีการสังเกตการสอนของครูในรูปแบบที่ หลากหลายมีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับจุดเด่นของการสอนที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการ จัดการเรียนการสอน

นิศาชล บำรุงภักดี (2563) ได้กล่าวว่า การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร ตามความเห็นของ ผู้บริหาร สถานศึกษา และครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2562 จำนวน 200 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นแบบไม่ใช้สัดส่วน (Non-proportional Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำ ทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสกลนคร มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .978 และ .989 และมี ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .542-.879 และ .508-.908 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานทดสอบ สมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที่ (t-test ชนิด Independent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของ Scheffe และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา

โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3.ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน รูปแบบของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระดับการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกันส่วนจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร โรงเรียนควรได้รับการพัฒนา มี 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรจัดอบรมสัมมนาสร้างความตระหนักส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษานำวิสัยทัศน์ ทางเทคโนโลยีสารสนเทศไปสู่การปฏิบัติ 2) ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรจัดสรรงบประมาณ จัดอบรม และได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และ 3) ด้านสนับสนุนสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านการจัดการเรียนการสอน ควรจัดอบรมการใช้สื่อการสอนด้านเทคโนโลยีจัดสรรงบประมาณและส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ส่วนแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพโรงเรียน ควรได้รับการพัฒนา 1 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารงานบุคคล ควรจัดอบรมสัมมนา ส่งเสริมให้ มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการกระบวนการทำงาน

กมลทิพย์ บุญโพธิ์ และสุรินทร์ ภูสิงห์ (2562) ได้กล่าวว่าการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิตามความคิดเห็นของครูผู้สอน 2) เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามขนาดสถานศึกษา และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2556 จำนวน 26 โรงเรียน จำนวน 324 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น .985 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ F-test แบบ One-Way ANOVA ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้อีกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

2) ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่สูงขึ้น มีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรให้ชัดเจนแก่บุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรเพื่อสนับสนุนให้ครูจัดทำหลักสูตรแบบบูรณาการ หลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นที่เอื้อกับบริบทของสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพและเต็มความสามารถ ควรส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีทักษะด้านการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีมาตรฐาน สนับสนุนให้ครูวัดผลเพื่อปรับปรุงผลการเรียนและตัดสินผลการเรียน อีกทั้งควรส่งเสริมให้ครูได้จัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทางวิชาการของครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และส่งเสริมการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร

ลือชัย ชูนาคา (2558, หน้า 44-45) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้นำเสนอตัวบ่งชี้สมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้เป็นข้อมูลในการจัดทำหลักสูตร สร้างสรรค์และพัฒนาหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย กระตุ้นให้ครูช่วยกันพิจารณาสร้างหลักสูตรที่ต้องการในอนาคต ผลักดันให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและรายงานผลให้เป็นปัจจุบัน

ปกรณ์พงศ์ อินทองแก้ว (2563, หน้า 71) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยและแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนปัจจัยในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านปัจจัยด้านแรงจูงใจ พบว่า ควรส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่ีระหว่างครูแบบกันเอง เพื่อให้ครูสามารถพูดคุยปรึกษากันได้ ครูให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการ

ทำงานและร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ลุล่วงจึงเป็นบรรยากาศการทำงานที่มีความสุข โดยใช้กระบวนการเชิงกลยุทธ์มิตร ถ้าหากมีการทำผิดพลาดหรือมีจุดบกพร่องก็ช่วยกันปรับปรุง นอกจากนี้ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของครูในโรงเรียนและแสดงออกด้วยความเป็นกันเองไม่ใช้อำนาจ ซึ่งจะช่วยสร้างบรรยากาศเป็นแบบครอบครัว ผู้บริหารควรให้นโยบายและเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน และมีการมอบหมายงานให้แก่ครู เพื่อให้ครูทำงานด้วยกัน ด้วยการระดมความคิดและประสบการณ์ในการพัฒนาโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ โดยมอบหมายภาระงานตามความถนัดความรู้ความสามารถของครูแต่ละคน เพื่อจะทำให้การปฏิบัติงานสามารถขับเคลื่อนพัฒนาไปได้ ควรมีการยกย่องเชิดชูเกียรติตามวาระโอกาสที่ครูมีผลงานและเป็นกำลังใจด้วยการยกย่องชมเชยและแสดงความยินดีแก่ครูที่มีผลงานโดดเด่น เช่น การมอบรางวัล การมอบเกียรติบัตร วุฒิบัตร นอกจากนี้อาจมีการจัดทำวารสารเผยแพร่ผลงานโดดเด่นของครูในโรงเรียน

เกตุสุดา กิ่งการจร (2560, หน้า 86) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี โดยพบว่า ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้ครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีความเป็นมิตร มีความสามารถในการสร้างกำลังใจในการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ในบังคับบัญชา มีการให้ใบประกาศเกียรติคุณ ยกย่องให้เกียรติ สนับสนุนปรับเปลี่ยนวิทยฐานะของบุคลากรให้สูงขึ้น ส่งเสริมครูและบุคลากรรับการพัฒนาทักษะ ความรู้อยู่เสมอ

ชยพล พานิชเลิศ (2564 หน้า 70) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี รองลงมา ได้แก่ ด้านทักษะชีวิต และอาชีพ และด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาต่อการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามประสบการณ์การบริหารโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะใน ศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครราชสีมา เขต 6 โดย ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนำเสนอผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากโลกก้าวเข้าสู่ยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือไอซีทีทำให้วิถีการเรียนรู้และ การดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้เกิด การพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ทุกสังคมจึงต้องปรับตัวเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะแวดวงการศึกษา การนำเอา นวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สามารถพัฒนาคุณภาพและศักยภาพในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

ขวัญจิต ชินกะธรรม (2562, หน้า 173) ได้ศึกษางานวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมสถานศึกษาและประสิทธิผล รวมถึงเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมสถานศึกษาและประสิทธิผล โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่วิทยาลัยพยาบาล เขตจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 240 คน แล้วนำไปวิเคราะห์ผลด้วยสถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลวิจัยพบว่า วัฒนธรรมสถานศึกษาและประสิทธิผลพร้อมองค์ประกอบวัฒนธรรมแบบเครือญาติ วัฒนธรรมแบบราชการ วัฒนธรรมแบบปรับตัว วัฒนธรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ วัฒนธรรมคุณภาพ ภาวะผู้นำ คุณภาพการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ของนักเรียน และสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ยังพบผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกรณีที่มีขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ทำงานเป็นตัวแปรต้น แต่อย่างไรก็ตามผลวิจัยยังพบความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระหว่างวัฒนธรรมสถานศึกษาและประสิทธิผล ซึ่งผู้บริหารควรร่วมมือกับอาจารย์ด้านการเสริมสร้างวัฒนธรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์โดยเฉพาะการปรับนโยบาย และแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงจัดสภาพแวดล้อมให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นให้มีความสามารถในการสนองตอบความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 สามารถสรุปได้ว่า การมีภาวะผู้นำด้านวิชาการในยุคดิจิทัล

มีความสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจษฎา ชวนะไพศาล (2563) มีผลการวิจัยคือ ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ทุกด้านมีความสำคัญในการบริหารสถานศึกษา ทั้งการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

งานวิจัยต่างประเทศ

Hoy and Hoy (2003) กล่าวเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำทางวิชาการ ดังนี้ บทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน คือ ผู้นำด้านการเรียนการสอน เพราะผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเต็มใจทั้งจากทั้งครู และนักเรียน ครูก็จะจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ครูมีความชำนาญด้านหลักสูตรและการสอนส่วนผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนที่ช่วยให้มีการเรียนการสอนที่ดีที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความ เป็นมิตรกับครู โดยมีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงการเรียนและการสอน ผู้นำทางวิชาการต้องใช้เวลาในชั้นเรียนในฐานะของผู้ร่วมงานและสนทนากับคุณครู เกี่ยวกับการเรียนการสอน การปรับปรุง และการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง การสนทนาเชิงวิชาชีพ และการพัฒนาเชิงวิชาชีพ ควรจะกระทำในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิธี ที่ผู้เรียนรู้ วิธีสอนที่เหมาะสมสำหรับสถานการณ์ต่าง ๆ ความร่วมมือกันในผู้ร่วมงานความเชี่ยวชาญและการทำงานเป็นทีมเป็นวิธีการสำหรับการปรับปรุงเพื่อความสำเร็จ แม้ว่าครูเป็นผู้ทำให้เกิดความสำเร็จเกี่ยวกับการเรียนการสอนแต่สิ่งสำคัญเท่ากันคือผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำด้านการเรียนการสอนคือการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพูดถึงวิสัยทัศน์อย่างชัดเจนด้านความเป็นเลิศทางการเรียนการสอนและการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับเป้าหมายการปรับปรุงการเรียนการสอนบทบาทของผู้นำวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีดังนี้ ประการที่หนึ่งความเป็นเลิศทางวิชาการมีความจำเป็นอย่างมากในโรงเรียน จากงานวิจัยหลาย ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ยืนยันว่าการให้ความสำคัญกับงานวิชาการของโรงเรียนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ผู้บริหารที่มีลักษณะของผู้นำทางวิชาการควรมุ่งเน้นสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงถึงความเชื่อมั่นว่านักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงตนเองได้ตามศักยภาพ การตั้งเป้าหมายความสำเร็จ หมั่นฝึกฝนและปฏิบัติให้มีความต่อเนื่องจะส่งสำเร็จทางวิชาการ ประการที่สองความเป็นเลิศทางวิชาการและการปรับปรุงการเรียนการสอนต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่องดำเนินการตลอดเวลาเป็นกิจกรรม ร่วมมือกันระหว่าง

ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครู การตั้งเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน การจัดบรรยากาศในโรงเรียน การสร้างแรงจูงใจของครูและนักเรียน ประการที่สาม ครูเป็นผู้นำของการปรับปรุงด้านการเรียนการสอนเพราะครูคือผู้ที่จะสามารถเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติด้านการเรียนการสอนในชั้นเรียน ดังนั้น การสร้างแรงจูงใจของครูจึงมีความสำคัญต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างยิ่ง ประการที่สี่ ผู้บริหารต้องศึกษาให้ความช่วยเหลือในทางสร้างสรรค์และจัดหาสื่อและทรัพยากรวัสดุที่จำเป็น เพื่อให้ครูใช้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ประการที่ห้า ผู้บริหารควรตรวจสอบพัฒนาการหรือผลสัมฤทธิ์ในด้านการสอนการเรียนแรงจูงใจการจัดการในชั้นเรียนการประเมินผลและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การปฏิบัติที่ดีที่สุดของคุณครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประการที่หก ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะเป็นผู้นำในการตระหนักและการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการให้กับผู้เรียนและครูเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศวิชาการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

Redish and Chan (2006, pp. 123-139) ได้ทำการวิจัยเรื่องความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี การรับรู้ของผู้บริหารเกี่ยวกับโปรแกรมการเตรียมความเป็นผู้นำ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การรับรู้ของผู้บริหารที่มีต่อการเตรียมความพร้อมในฐานะ ผู้นำเทคโนโลยีในหลักสูตรปริญญาโท ของผู้นำทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยชานเมืองขนาดใหญ่ เครื่องมือตามข้อกำหนดของมาตรฐานเทคโนโลยีการศึกษาแห่งชาติสำหรับผู้ดูแลระบบ (NETS-A) ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อสำรวจผู้สมัคร 58 คนที่อยู่ในภาคเรียน สุดท้ายของโปรแกรม ใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่อตรวจสอบความคิดเห็นของผู้ตอบ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ Univariate ใช้เพื่อตรวจสอบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ในการรับรู้ระหว่างการจำแนกประเภทของตัวแปรประชากร ผลการศึกษาพบว่า คะแนนที่ผู้บริหารต้องการในการจัดทำเทคโนโลยีสูงกว่าค่าเฉลี่ยเล็กน้อย คะแนนย่อยทั้งหมดได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยยกเว้น Subscale 4 (รองรับการบำรุงรักษา การดำเนินงาน และการเงิน) และ Subscale 5 (การประเมินและการประเมินผล) การรับรู้ของผู้สมัครในการเตรียมโปรแกรมของพวกเขาถูกแบ่งออก แนะนำให้ปรับเปลี่ยนโปรแกรมด้วยมาตรฐาน NET-A

Mayo (1933) ได้ให้ความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) เป็นทฤษฎีการบริหารเน้นความสัมพันธ์ของบุคคล ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรหรือผู้บริหารกับผู้ร่วมงาน โดยให้ความสำคัญกับความรู้สึกที่มีต่อกัน เน้นองค์ประกอบทางด้านสังคมและจิตวิทยา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของผลผลิต และส่งเสริมความมีชีวิตที่ดี เมโย ได้กล่าวไว้ว่า “คนไม่ได้ถูกแยกให้มีความโดดเดี่ยวลำพัง ซึ่งแสวงหาหรือสนใจแต่รายได้หรือการงาน แต่เขายังต้องเป็นสมาชิกอยู่กับกลุ่ม ต้องการความพึงพอใจจากสังคมอีกด้วย” เมโย ได้สรุปปัจจัย

ที่สำคัญและเป็นองค์ประกอบต่อประสิทธิภาพขององค์การไว้ดังนี้ 1) ชั่วญ (Moral) บุคลากรจะต้องมีชั่วญและกำลังใจที่ดีในการทำงาน ผู้บริหารต้องคำนึงถึงชั่วญและกำลังใจ โดยการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน 2) ระดับความปรารถนา (Level of aspiration) ทุกคนมีความปรารถนาต่อชีวิต เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ตนเองและครอบครัว หรือสังคม ดังนั้น การตั้งความหวังเพื่อพัฒนาไปสู่ความปรารถนาสูงสุดย่อมเป็นแรงผลักดันให้การปฏิบัติงานมีความสำเร็จ 3) ความตระหนักในตนเอง (Self-realization) บุคลากรจะต้องสร้างความตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญของทุกคน ทุกส่วน ประกอบกันในองค์การ การรู้และเข้าใจในหน้าที่ของตนเอง จะเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานร่วมกัน 4) ความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of belonging) การให้ทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของจะสร้างความผูกพันต่อองค์การมากขึ้น มนุษย์สัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานดี มีความอบอุ่น มีชีวิตชีวาทำให้รู้สึกเป็นเจ้าของ ต้องการให้องค์กรที่ปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ และไม่ละทิ้งหน้าที่ของตนเอง 5) การมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการคิด วางแผนแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ร่วมปฏิบัติ และร่วมประเมินผล การมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี ก่อให้เกิดความร่วมมือและก่อให้เกิดผลต่อองค์ประกอบอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้วอีกด้วย

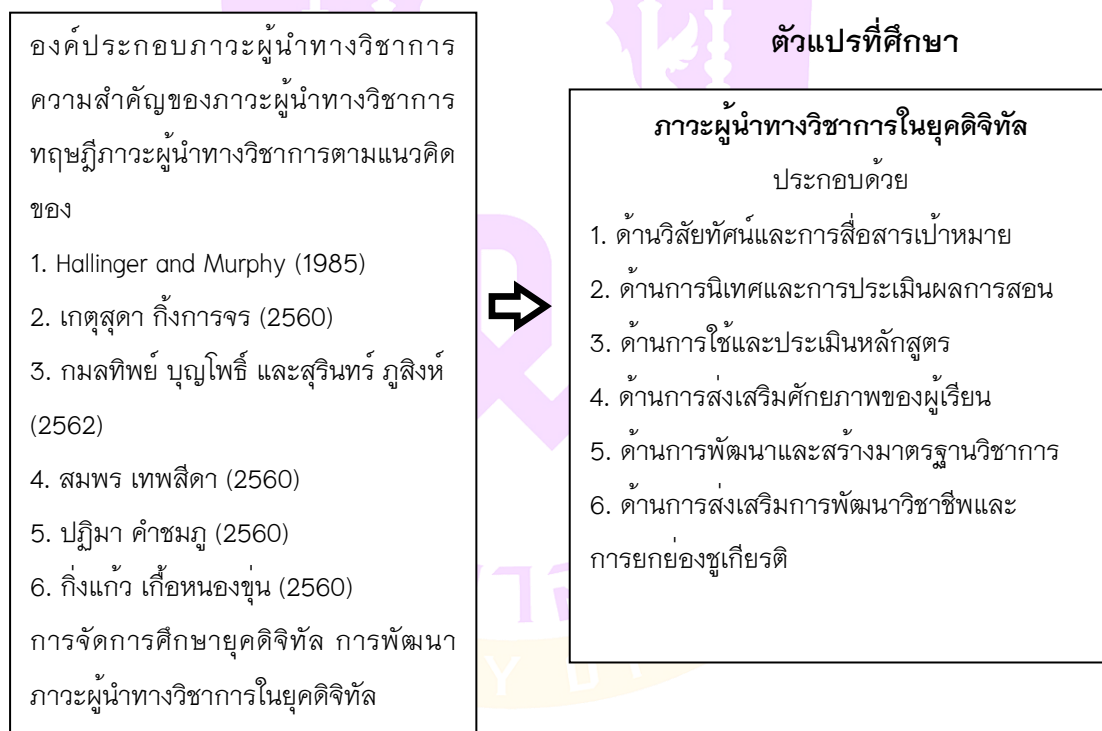
Kozloski (2006, pp. 145-148) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาหลักการความเป็นผู้นำสำหรับการบูรณาการเทคโนโลยี: การศึกษาความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีหลัก พบว่า ระบบโรงเรียนในปัจจุบันจำเป็นต้องมีผู้ควบคุมการทำงานไม่เพียง แต่ผู้จัดการข้อมูลและการฝึกสอนเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้นำความเป็นผู้นำนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการชี้แนะกระบวนการเรียนการสอนจำเป็นสำหรับการเตรียมนักเรียนของวันนี้ด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นสังคมปัจจุบันกลายเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิผลของศตวรรษที่ 21 บทบาทดั้งเดิมของอาจารย์ใหญ่ของอาคารจะต้องเป็นผู้จัดการโรงเรียนดูแลกิจกรรมวันต่อวันทำงานได้อย่างราบรื่น ความแตกต่างของผู้นำกับผู้จัดการมีความสำคัญอย่างที่มีผู้นำในองค์การที่สร้างวิสัยทัศน์สำหรับการเปลี่ยนแปลงและผู้จัดการที่สามารถวางแผนได้ และใช้รายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงนั้น อาจารย์ใหญ่ในวันนี้จะต้องบรรลุบทบาททั้งสองทำ ความเข้าใจถึงความสำคัญ และการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน วัฒนธรรม บทบาทและความสำเร็จเหล่านี้มีความสำคัญในการรักษาวิสัยทัศน์ และอำนวยความสะดวกในกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์นี้ ในฐานะผู้นำการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันอาคารหลักกำลังถูกขอให้มีบทบาทสำคัญในบูรณาการเทคโนโลยี บทบาทนี้เป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยครูในการสร้างอุดมคติของวันนี้

Yamada (2000) ผู้บริหารที่มีภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการมีลักษณะให้มีความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ความสำคัญกับเทคนิคการสอนให้มีความสำคัญในการจัด

บรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ความสำคัญกับการประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนและเป็นนักประสานงานทางวิชาการ การสนับสนุนครูมีความชัดเจนและโปร่งใสในการปฏิบัติงานมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและมีความมุ่งมั่นปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ด้วยเหตุนี้จึงมีการอภิปรายกันว่าสถานศึกษาที่มี ผู้บริหารที่มีความภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการ ก็คือผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั่นเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ ความสำเร็จของภาวะผู้นำทางวิชาการ ทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ Hallinger and Murphy (1985) และผู้วิจัยท่านอื่น ๆ แล้วนำมาจัดทำเป็นตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยสามารถกำหนดเป็นขอบเขตด้านตัวแปร 6 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย

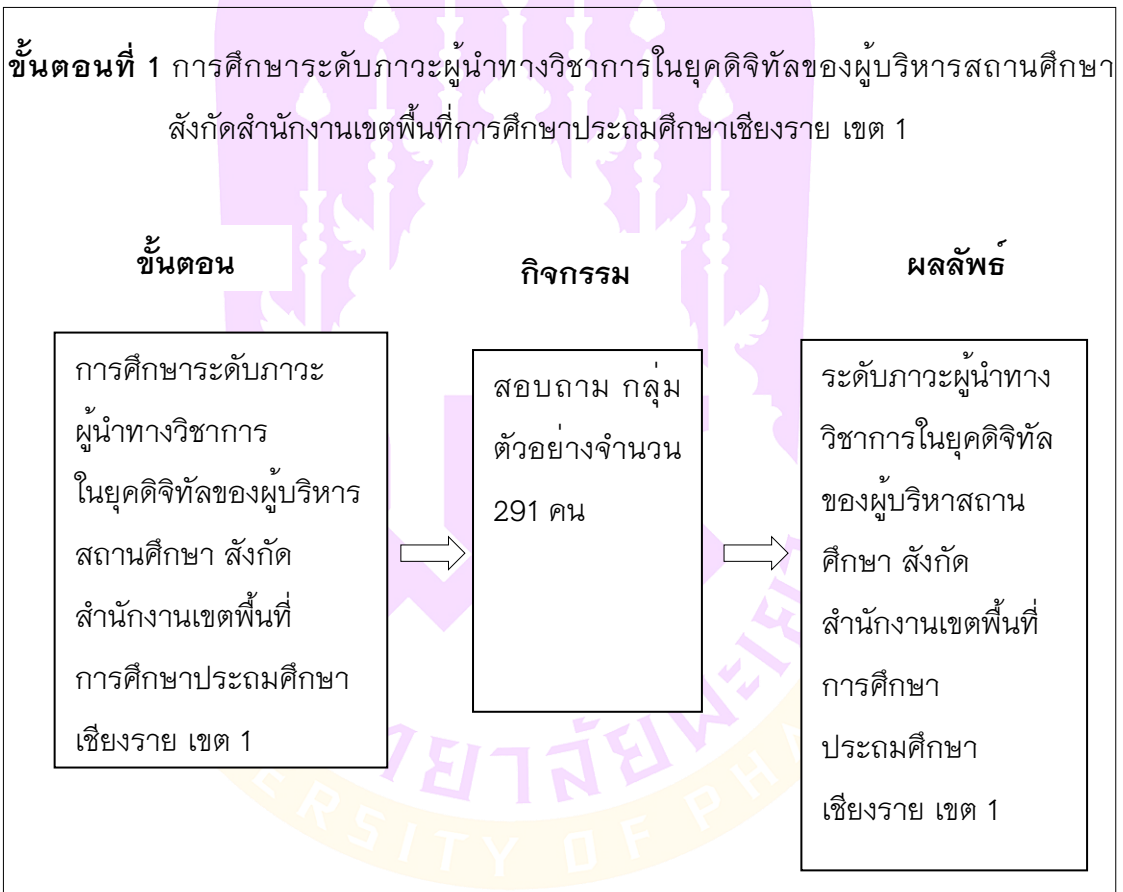

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

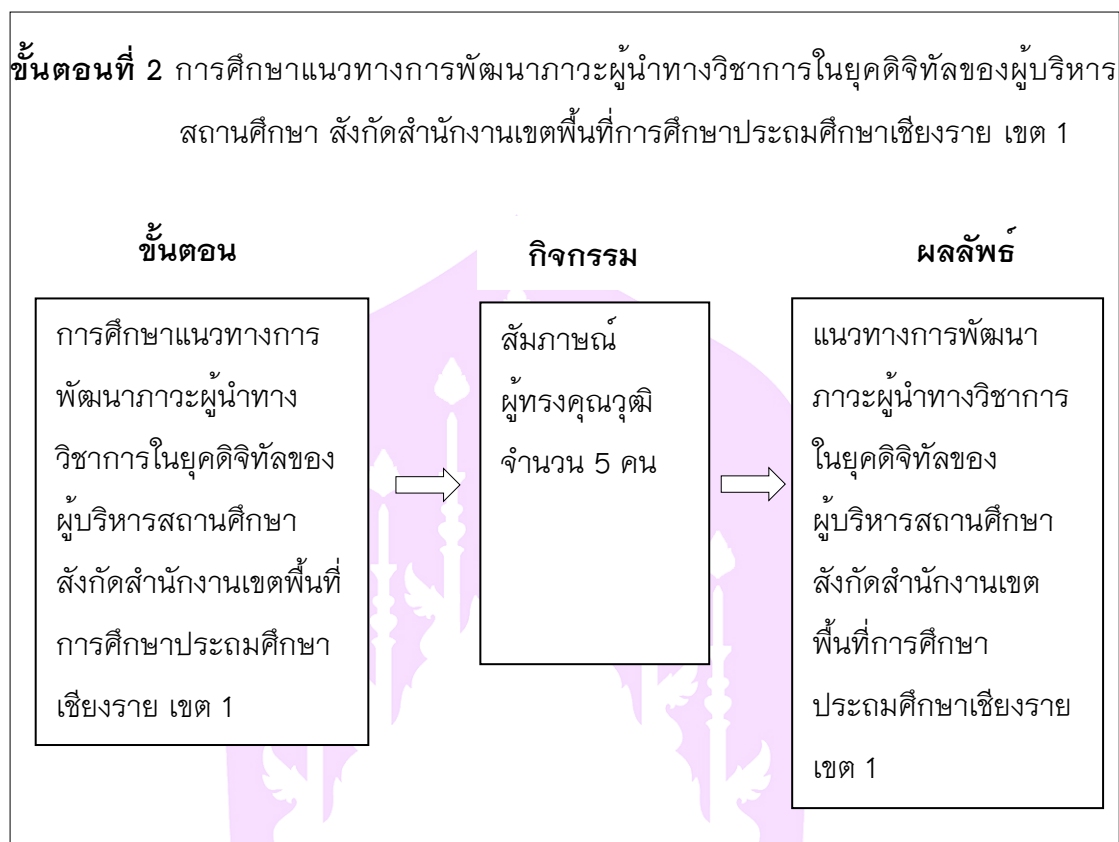
บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการแบ่ง การศึกษาเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพ 2 แสดงขั้นตอนการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ภาพ 3 แสดงการศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาจากจำนวนบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 108 คน ครูผู้สอนจำนวน 1,045 คน รวมทั้งสิ้น 1,153 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 291 คน ได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนประชากรแต่ละอำเภอ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	ผู้บริหาร		ครู	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมือง	80	20	801	202
เวียงชัย	15	4	124	31
เวียงเชียงรุ้ง	13	3	120	31
รวม	108	27	1,045	264

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-List) ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และวุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ (Likert) ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จากตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อกำหนดขอบเขตคำถาม สร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย การศึกษาสภาพภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญในด้านที่เกี่ยวข้องกับสาขาการบริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือนิยามศัพท์ (Index of Objective Congruence: IOC) แต่ละข้อของแบบสอบถาม โดยพิจารณาความเที่ยงตรงจากดัชนีความสอดคล้อง คือ เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.60 ขึ้นไป พบว่า ดัชนีความสอดคล้องอยู่ในช่วง 0.67–1.00 จึงถือว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาความสอดคล้องและได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งและนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนบ้านร่องหวาย โรงเรียนอนุบาลเวียงชัย และโรงเรียนอนุบาลเมืองเชียงราย จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ระดับ 0.985

7. ผู้วิจัยปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจาก มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พร้อมแบบสอบถามและกำหนดวันรับคืนแบบสอบถาม โดยทำการส่งแบบสอบถามจำนวน 291 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์สรุปผล ตามขั้นตอนของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามแต่ละชุด นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และวุฒิการศึกษา วิเคราะห์หาค่าความถี่ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหาร้อยละ (Percentage)

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 42-43)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยการหาค่า IOC

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิไว้ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา/ศึกษาธิการจังหวัด และเป็นผู้มีความเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายในการบริหารและพัฒนาบุคลากรในระดับเขตพื้นที่การศึกษา/ศึกษาธิการจังหวัด เป็นผู้สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องมีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป จำนวน 4 คน ได้แก่

1. นายจรัญ แจ่มณี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

2. นายวัลลภ ไม้จำปา ตำแหน่ง ศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย

3. นายพิสิฐ ไชยชนะ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

4. นางสุธีรัตน์ อริเดช ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

กลุ่มที่ 2 เป็นผู้อำนวยการกลุ่มหรือศึกษานิเทศก์ ผู้ที่ดูแลหรือปฏิบัติการเกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรในระดับเขตพื้นที่การศึกษา สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป สาขาการบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง มีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป จำนวน 1 คน คือ นายกฤษณ์ เทพนิล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 ประกอบด้วย เนื้อหาจำนวน 3 ด้าน ซึ่งได้จากการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านมาเรียงลำดับจากน้อยไปมาก แล้วเลือกด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับสุดท้าย จากการศึกษาสภาพภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. นำประเด็นเนื้อหาในแต่ละด้านเรียงลำดับคะแนนสภาพภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 จากน้อยไปมากมาสร้างเป็นกรอบประเด็นคำถามเพื่อสัมภาษณ์
2. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างให้ ตามแนวทางกระบวนการบริหารงาน PDCA
3. นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อพิจารณาแก้ไขเนื้อหาและจำนวนที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์ว่าถูกต้องเหมาะสมหรือไม่
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการวิเคราะห์หาความสอดคล้องและได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งเพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 และกำหนดวันในการสัมภาษณ์

3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และทำการบันทึกเสียงการสนทนาและบันทึกภาพ โดยทำการขออนุญาตผู้สัมภาษณ์ก่อนดำเนินการสัมภาษณ์ หากยังมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์และทำการบันทึกการสนทนาผ่านโปรแกรมสัมภาษณ์ออนไลน์ โดยทำการขออนุญาตผู้สัมภาษณ์ก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

4. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ สรุปผล ตามขั้นตอนของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

แบบสัมภาษณ์ เมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้ นำผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ทั้ง 3 มิติ วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสร้างข้อสรุป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการแบ่งการศึกษาเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลตามลำดับ ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (Percentage)

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	148	50.86
หญิง	143	49.14
รวม	291	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	89	30.59
31-40 ปี	97	33.33
41-51 ปี	69	23.71
51 ปีขึ้นไป	36	12.37
รวม	291	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	203	69.76
ปริญญาโท	88	30.24
รวม	291	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	74	25.43
6-10 ปี	86	29.55
11-15 ปี	46	15.81
16-20 ปี	55	18.90
20 ปี ขึ้นไป	30	10.31
รวม	291	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 291 คน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 50.86

รองลงมาคือ เพศหญิง จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 49.14 เมื่อจำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือมีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 30.59 หากจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 69.76 และระดับปริญญาโท จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 30.24 และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 29.55 รองลงมาคือมีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 25.43

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวม

ข้อ	รายการประเมิน	n = 291		ระดับภาวะผู้นำ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย	4.41	0.56	มาก	5
2	ด้านการนิเทศและการประเมินผล การสอน	4.44	0.58	มาก	4
3	ด้านการใช้และประเมินหลักสูตร	4.47	0.41	มาก	1
4	ด้านการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน	4.45	0.47	มาก	3
5	ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐาน วิชาการ	4.38	0.51	มาก	6
6	ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการ ยกย่องชูเกียรติ	4.46	0.51	มาก	2
รวม		4.44	0.42	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.42) ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้และประเมินหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.41) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องชูเกียรติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.51) และด้านการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.51)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย

ข้อ	รายการประเมิน	n = 291		ระดับ ภาวะ ผู้นำ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนที่ชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.55	0.65	มากที่สุด	1
2	มีการกำหนดขอบเขตในการบริหาร งานด้านวิชาการของโรงเรียนอย่างชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร	4.45	0.65	มาก	3
3	มีการประเมินใช้ผลการประเมินความต้องการของครูในการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน	4.37	0.62	มาก	8
4	มีการใช้ข้อมูลจากผลการพัฒนาผู้เรียนมาเป็นข้อมูลในการกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน	4.33	0.64	มาก	11
5	สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียน	4.42	0.70	มาก	5

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	n = 291		ระดับ ภาวะผู้นำ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
6	สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการบริหารจัดการงานด้านวิชาการของโรงเรียน	4.38	0.73	มาก	7
7	มีการวางแผนการดำเนินงานทางด้านวิชาการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และการประกันคุณภาพของโรงเรียน	4.36	0.70	มาก	9
8	มีการดำเนินการงานทางด้านวิชาการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และการประกันคุณภาพของโรงเรียน	4.54	0.72	มากที่สุด	2
9	มีการตรวจสอบความสอดคล้องของวิสัยทัศน์กับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน	4.44	0.75	มาก	4
10	มีการประชุมชี้แจงวิสัยทัศน์ที่กำหนดเพื่อสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน	4.41	0.72	มาก	6
11	มีการสื่อสารเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบผ่านระบบเครือข่ายหรือแอปพลิเคชันที่เหมาะสม	4.35	0.66	มาก	10
รวม		4.41	0.56	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมายในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนที่ชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.65) รองลงมาคือ มีการดำเนินการงานทางด้านวิชาการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และการประกันคุณภาพของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.72) มีการกำหนดขอบเขตในการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนอย่างชัดเจนโดยการมีส่วนร่วม

รวมของบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการใช้ข้อมูลจากผลการพัฒนาผู้เรียนมาเป็นข้อมูลในการกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.64)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน

ข้อ	รายการประเมิน	n = 291		ระดับภาวะผู้นำ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	มีการวางแผนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้รูปแบบ การนิเทศที่หลากหลายทั้งการนิเทศออนไลน์ การนิเทศในชั้นเรียนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	4.45	0.69	มาก	6
2	มีการกำหนดการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลายทั้งการนิเทศออนไลน์ การนิเทศในชั้นเรียนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	4.38	0.68	มาก	9
3	มีการกำหนดการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาของครู	4.49	0.69	มาก	4
4	มีการกำหนดคณะกรรมการการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีความเหมาะสมกับความต้องการในการพัฒนาของครู	4.55	0.67	มากที่สุด	2

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	n = 291		ระดับ ภาวะผู้นำ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
5	มีการกำกับติดตามผลตามการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนของครูทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ	4.42	0.61	มาก	7
6	ส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีในการจัดการ เรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล ที่เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน	4.52	0.69	มาก	3
7	มีการใช้เทคโนโลยีในการบันทึกผลและการ ให้ผลย้อนกลับแก่ครู เพื่อนำผลไปใช้ใน การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการ สอน	4.33	0.73	มาก	12
8	มีการให้คำปรึกษาหรือแนวทางการพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้กับครู โดยใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยี	4.41	0.73	กมาก	8
9	มีการนำผลที่ได้จากการนิเทศไปใช้ในการ ปรับปรุงกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนา กระบวนการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น	4.58	0.68	มากที่สุด	1
10	มีการตรวจสอบความสอดคล้องของผล การดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนการ สอนของครูกับคุณภาพของผู้เรียน	4.34	0.68	มาก	11
11	มีการตรวจสอบความสอดคล้องของผล การดำเนินการนิเทศกับวิสัยทัศน์และ เป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน	4.36	0.69	มาก	10
12	มีการตรวจสอบความสอดคล้องของผล การดำเนินการนิเทศกับการประกัน คุณภาพของโรงเรียน	4.47	0.72	มาก	5
รวม		4.44	0.58	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการนำผลที่ได้จากการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.68) รองลงมาคือ มีการกำหนดคณะกรรมการการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีความเหมาะสมกับความต้องการในการพัฒนาของครู อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.67) และส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลที่เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีในการบันทึกผลและการให้ผลย้อนกลับแก่ครูเพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.73)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการใช้และประเมินหลักสูตร

ข้อ	รายการประเมิน	n = 291		ระดับภาวะผู้นำ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	มีการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่มีการใช้งานที่เป็นปัจจุบัน	4.58	0.60	มากที่สุด	1
2	มีการกำหนดรายวิชาทั้งรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมเสริมหลักสูตร และหลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกัน	4.52	0.60	มากที่สุด	3
3	มีการประชุมวางแผนเพื่อกำหนดตัวบุคคลในการปฏิบัติงานด้านการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียน	4.45	0.53	มาก	8
4	มีการใช้ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสม	4.41	0.53	มาก	10

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	n = 291		ระดับ ภาวะผู้นำ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
5	มีการส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการใช้ เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับ การนำหลักสูตรไปใช้	4.48	0.60	มาก	6
6	มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่ สอดคล้องกับหลักสูตรที่นำไปใช้และมี ความหลากหลายของเครื่องมือวัด ประเมินผล	4.50	0.57	มากที่สุด	5
7	มีการกำกับดูแลการจัดทำเครื่องมือวัดผล ประเมินที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้หรือ ตัวชี้วัดที่ระบุในหลักสูตร	4.39	0.58	มาก	11
8	มีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลการ ประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนา หลักสูตรให้เป็นปัจจุบัน	4.51	0.52	มากที่สุด	4
9	มีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลไปใช้ใน การปรับปรุง และ วางแผนการพัฒนา ผู้เรียนให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	4.42	0.52	มาก	9
10	มีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลไปใช้ใน การจัดทำงานประกันคุณภาพของโรงเรียน	4.47	0.54	มาก	7
11	มีการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูล หลักสูตรของสถานศึกษาที่สามารถเข้าถึง และแก้ไขปรับปรุงได้อย่างทันท่วงทีเมื่อมี การเปลี่ยนแปลง	4.56	0.56	มากที่สุด	2
รวม		4.47	0.41	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการใช้และประเมิน
หลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่มีการใช้งานที่เป็นปัจจุบัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.60) รองลงมาคือ มีการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลหลักสูตรของสถานศึกษาที่สามารถเข้าถึงและแก้ไขปรับปรุงได้อย่างทันท่วงทีเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.56) และมีการกำหนดรายวิชา ทั้งรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมเสริมหลักสูตร และหลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการกำกับดูแลการจัดทำเครื่องมือวัดผลประเมินที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดที่ระบุในหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.58)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน

ข้อ	รายการประเมิน	n = 291		ระดับภาวะผู้นำ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ด้วยเทคโนโลยีที่เป็นปัจจุบันและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.42	0.64	มาก	7
2	มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน	4.48	0.62	มาก	5
3	มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถให้ผู้เรียน ผู้ปกครองสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเพื่อทราบพัฒนาการและแนวทางในการพัฒนาตนเองได้	4.37	0.65	มาก	9
4	มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์ผลการทดสอบของผู้เรียนรายบุคคลเพื่อทำให้ทราบจุดเด่นและจุดด้อยของผู้เรียนและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้ตามศักยภาพ	4.45	0.61	มาก	6

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	n = 262		ระดับ ภาวะผู้นำ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
5	มีการนำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน	4.50	0.63	มากที่สุด	3
6	มีการนำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระไปใช้ในการวางแผนพัฒนาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เหมาะสมกับในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.49	0.61	มาก	4
7	มีช่องทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพทางการเรียนของตนเอง	4.41	0.61	มาก	8
8	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถทางด้านวิชาการตามความถนัดและความสนใจ	4.52	0.58	มากที่สุด	2
9	มีการยกย่อง ชมเชยและประชาสัมพันธ์ผลงานที่เกิดความสามารถของผู้เรียนให้ปกครองและนักเรียนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอโดยผ่านทั้งทางระบบการประชาสัมพันธ์โดยทั่วไปหรือผ่านทางระบบออนไลน์	4.54	0.60	มากที่สุด	1
10	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมให้กับตนเอง และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน	4.36	0.56	มาก	10
รวม		4.45	0.47	มาก	

จากตาราง 8 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การยกย่อง ชมเชยและประชาสัมพันธ์ผลงานที่เกิดความสามารถของผู้เรียนให้ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอโดยผ่านทางระบบการประชาสัมพันธ์โดยทั่วไปหรือผ่านทางระบบออนไลน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.60) รองลงมาคือ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถทางด้านวิชาการตามความถนัดและความสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.58) และมีการนำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมให้กับตนเอง และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.56)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ

ข้อ	รายการประเมิน	n = 262		ระดับภาวะผู้นำ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	มีการวางแผนการพัฒนาและสร้างมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน	4.49	0.58	มาก	2
2	มีการกำหนดคณะทำงานเพื่อพัฒนาและสร้างมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน	4.51	0.70	มากที่สุด	1
3	มีการกำหนดเกณฑ์และประกาศเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้รับทราบผ่านทางระบบออนไลน์	4.32	0.71	มาก	8
4	มีการกำหนดเกณฑ์และประกาศเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูให้ครูได้รับทราบผ่านทางระบบออนไลน์	4.23	0.68	มาก	10

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	N = 291		ระดับภาวะผู้นำ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
5	มีการใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการรวมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นปัญหาในชั้นเรียนและร่วมกันเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา	4.39	0.63	มาก	5
6	มีการใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการพัฒนาสื่อเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.37	0.61	มาก	6
7	มีการใช้เทคโนโลยีในการมอบหมายให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองในกรณีที่ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาไม่สามารถทำการสอนตามปกติ	4.31	0.62	มาก	9
8	มีการใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่มีความต้องการในการพัฒนาความสามารถ	4.47	0.62	มาก	3
9	มีการใช้เทคโนโลยีในการเป็นช่องทางในการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทันต่อเนื้อหา	4.41	0.61	มาก	4
10	มีการจัดระบบช่วยเหลือทางด้านวิชาการให้กับครูผู้สอนที่ขาดประสบการณ์ในการสอนด้วยการใช้งานเทคโนโลยี	4.36	0.73	มาก	7
รวม		4.38	0.51	มาก	

จากตาราง 9 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการกำหนดคณะทำงานเพื่อพัฒนาและสร้างมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.51$,

S.D. = 0.70) รองลงมาคือ การวางแผนการพัฒนาและสร้างมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.58) และมีการใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่มีความต้องการในการพัฒนาความสามารถ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการกำหนดเกณฑ์และประกาศเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูให้ครูได้รับทราบผ่านทางระบบออนไลน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.68)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องชูเกียรติ

ข้อ	รายการประเมิน	n = 291		ระดับภาวะผู้นำ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพให้กับครูผู้สอนได้รับทราบผ่านทางระบบออนไลน์	4.52	0.62	มากที่สุด	4
2	มีการสนับสนุนครูให้เข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาตนเองผ่านทางระบบทั่วไปและระบบออนไลน์	4.56	0.58	มากที่สุด	1
3	มีการสนับสนุนครูให้เข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพวิชาการของสถานศึกษาผ่านทางระบบทั่วไปและระบบออนไลน์	4.38	0.66	มาก	8
4	มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำความรู้ทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.37	0.65	มาก	9

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	N = 262		ระดับภาวะผู้นำ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
5	มีการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน	4.53	0.60	มากที่สุด	3
6	ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนที่เกิดจากการพัฒนางานเพื่อรองรับการประเมินความก้าวหน้าทางวิชาการ	4.50	0.69	มากที่สุด	5
7	มีการส่งเสริมให้ครูได้ใช้กระบวนการ PLC online เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน	4.46	0.69	มาก	7
8	มีการส่งเสริมให้ครูได้เผยแพร่ผลงานที่เกิดจากการพัฒนางานการสอนในระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่หรือระดับที่สูงกว่าระดับเขตพื้นที่ผ่านทางช่องทาง การประชาสัมพันธ์ทางระบบออนไลน์	4.48	0.69	มาก	6
9	มีการยกย่องเชิดชูเกียรติให้กับครูที่มีการปฏิบัติงานที่ดีและมีผลที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนโดยการประชาสัมพันธ์ทางระบบออนไลน์	4.54	0.66	มากที่สุด	2
10	มีการส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาผลงานทางด้านวิชาการ	4.32	0.70	มาก	10
รวม		4.46	0.51	มาก	

จากตาราง 10 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องเชิดชูเกียรติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการสนับสนุนครู

ให้เข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาตนเองผ่านทางระบบทั่วไปและระบบออนไลน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.58) รองลงมาคือ การยกย่องเชิดชูเกียรติให้กับครูที่มีการปฏิบัติงานที่ดีและมีผลที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนโดยการประชาสัมพันธ์ทางระบบออนไลน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.66) และการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาผลงานทางด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.70)

ตอนที่ 3 แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ซึ่งเป็นกรณีวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

จากการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ทั้ง 6 ด้าน พบว่า เมื่อนำผลค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในแต่ละด้านมีผลการจัดเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย จะได้ผลการเรียงลำดับตามข้อมูลในตาราง 11-13 ผู้วิจัยจึงนำผลที่ได้ไปจัดทำเป็นข้อคำถามถึงโครงสร้าง เพื่อนำไปสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลจำนวน 5 ท่าน โดยมีผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ดังรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 11 แสดงการนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 (ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ)

คำถามที่ 1: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า ในด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.38 ซึ่งคิดเป็นค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษา ท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างไร

ตาราง 11 (ต่อ)

คนที่ 1	<p>ในยุคของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารควรมีการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำทางวิชาการและควรนำเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันมาปรับประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการงานด้านวิชาการทั้งด้านของการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรครู เพื่อให้ครูสามารถนำความรู้มาพัฒนาผู้เรียน จัดระบบช่วยเหลือทางด้านวิชาการให้กับครูที่บรรจุใหม่โดยให้มีการรวมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาและสร้างมาตรฐานในการทำงานของตนเองและส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานในการงานบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และควรมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่สถานศึกษาตั้งเป้าประสงค์ไว้</p>
คนที่ 2	<p>การพัฒนามาตรฐานงานวิชาการในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรให้ความสนใจในการนำเทคโนโลยี เช่น Application ต่าง ๆ มาปรับใช้ในสถานศึกษา อันได้แก่ Application พื้นฐานอย่างเช่น Facebook Line มาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานวิชาการมากขึ้น ควรกำหนดมาตรฐานของงานบริหารวิชาการอย่างชัดเจนและประเมินว่าขั้นตอนหรืองานด้านใดของการบริหารวิชาการที่สามารถนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมือในการบริหารงานให้สะดวกมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้การพัฒนางานด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนต้องขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่มีทักษะการใช้งานเทคโนโลยีได้เป็นอย่างดีและมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ</p>
คนที่ 3	<p>การบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ในยุคที่มีการนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษามากขึ้น ผู้บริหารควรมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีและควรเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อนำทักษะและความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้กับการบริหารงานในสถานศึกษานั้นหมายความว่า ผู้บริหารต้องมีลักษณะเป็นผู้นำทางวิชาการ และสำหรับการพัฒนาและสร้างมาตรฐานทางวิชาการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา สิ่งสำคัญคือผู้บริหารต้องสื่อสารความต้องการในการพัฒนาให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและมีส่วนร่วม และร่วมกันกำหนดมาตรฐานของงานวิชาการที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานที่สำคัญเพื่อให้มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของงานวิชาการ</p>

ตาราง 11 (ต่อ)

<p>คนที่ 4</p>	<p>ในการพัฒนาและสร้างมาตรฐานคุณภาพของการบริหารงานวิชาการ ควรมีการพัฒนากระบวนการจัดเก็บข้อมูลด้วยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เพราะงานบริหารงานวิชาการไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาและการใช้หลักสูตร การวัดผลประเมินผล การจัดการเรียนการสอน หรือแม้แต่กระทั่งการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่ต้องการนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้หรือจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน รวมถึงการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีเพื่อให้สามารถนำมาใช้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ ผู้บริหารควรปรับเปลี่ยนตนเองให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ พัฒนาสมรรถนะของตนเองในการใช้เทคโนโลยีและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน</p>
<p>คนที่ 5</p>	<p>สิ่งสำคัญในการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ คือ การที่ผู้บริหารต้องเข้าใจหลักสูตรและสมรรถนะต่าง ๆ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน จากการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง แล้วนำผลการทดสอบเชิงประจักษ์จากการทดสอบระดับชาติ และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษามาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดกรอบมาตรฐานวิชาการของสถานศึกษา ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องเน้นทางด้านวิชาการแต่ควรหาความโดดเด่นของบริบทของสถานศึกษาและส่งเสริมจุดเด่นให้เป็นอัตลักษณ์</p>

จากข้อมูลในตาราง 11 สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ ได้ดังนี้

ผู้บริหารควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการให้เกิดขึ้นกับตนเอง พัฒนาดนให้สามารถใช้เทคโนโลยีที่จะนำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ มีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีการใช้ข้อมูลผลการทดสอบเชิงประจักษ์ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และบริบทของสถานศึกษามาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาและสร้างมาตรฐานงานวิชาการ สร้างทีมงานในสถานศึกษาให้สามารถใช้เทคโนโลยี เพื่อให้สามารถปรับประยุกต์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ตาราง 12 แสดงการนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของ
ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 1 (ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย)

<p>คำถามที่ 2: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.41 ซึ่งคิดเป็นค่าเฉลี่ยที่น้อยเป็นลำดับที่ 2 ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษาท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างไร</p>	
คนที่ 1	<p>การกำหนดวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมายเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องมีการปฏิบัติเพื่อให้มีทิศทางในการบริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลอาจมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมวางแผนดำเนินงานร่วมกันของฝ่ายงานและมีการจัดเก็บข้อมูลให้สามารถเข้าถึงได้อย่างทันที่ ทิศทางขอขอบเขตด้านงานวิชาการและเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของการบริหารงานวิชาการให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และบริบทของสถานศึกษา</p>
คนที่ 2	<p>การดำเนินงานด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมายควรมีการนำ Application ที่มีอยู่ในปัจจุบันเข้ามาใช้ในการร่วมวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์และเป็นช่องทางในการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้มากขึ้นเพื่อลดช่องว่างในเรื่องระยะทาง และเตรียมความพร้อมในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง</p>
คนที่ 3	<p>แนวทางการพัฒนาด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย ผู้บริหารควรมีความชัดเจนในการกำหนดทิศทางในการบริหารสถานศึกษาโดยศึกษาสภาพที่เปลี่ยนแปลงและวางแนวทางในการบริหารงานให้สามารถดำเนินงานได้บนความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยอาจใช้ช่องทางทางเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบัน เข้ามาเป็นเครื่องมือหนึ่งในการประชุมชี้แจงกำหนด และสื่อสารความเข้าใจระหว่างบุคลากร</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

คนที่ 4	<p>วิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานในสถานศึกษา การกำหนดวิสัยทัศน์ผู้บริหารควรมีการวิเคราะห์บริบทและความต้องการที่จะพัฒนาให้มีความชัดเจนและเป็นไปได้ สำหรับในยุคดิจิทัลผู้บริหารควรให้ความสำคัญการทำงานที่สามารถที่สามารถดำเนินงานได้ทันที ทุกเวลา ควรมีการนำเทคโนโลยีที่สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อร่วมกันวางแผน หรือสื่อสารความเข้าใจในองค์กรให้มากขึ้น ควรศึกษาความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและวางแผนการดำเนินงานและการแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นไว้ล่วงหน้า ส่วนในการกำหนดวิสัยทัศน์ของการดำเนินงานทางด้านวิชาการควรมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา รวมถึงความเชื่อมโยงของวิสัยทัศน์กับการประกันคุณภาพของสถานศึกษา</p>
คนที่ 5	<p>ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความเข้าใจในหลักสูตรและความมุ่งหมายของคุณลักษณะของผู้เรียน รวมถึงบริบทของสถานศึกษาเป็นเบื้องต้นก่อนที่จะมีการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา รวมถึงงานทางด้านวิชาการ โดยการดำเนินการควรเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้รับทราบทิศทางในการพัฒนาที่กำหนด สำหรับการสื่อสารเป้าหมายในยุคปัจจุบันสามารถนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการสื่อสารให้มากยิ่งขึ้นเพื่อสะดวกต่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในสถานศึกษาและง่ายต่อการสื่อสารระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรของสถานศึกษา</p>

จากข้อมูลในตาราง 12 สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาภาวะผู้ทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย ได้ดังนี้

ผู้บริหารควรมีการใช้ Application หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบออนไลน์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประชุมวางแผนชี้แจงและใช้เป็นช่องทางในการสื่อสารข้อมูลในองค์กร ทั้งนี้ผู้บริหารควรคำนึงถึงความสอดคล้องของบริบทของสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ควรมีการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบันเพื่อให้สามารถเข้าถึงและนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารได้ทันเวลา ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมรับทราบในการกำหนดวิสัยทัศน์และสื่อสารเป้าหมายได้ตรงกัน

ตาราง 13 แสดงการนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของ
ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 1 (ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน)

<p>คำถามที่ 3: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.44 คิดเป็นค่าเฉลี่ยน้อยเป็นลำดับที่ 3 ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษา ท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างไร</p>	
<p>คนที่ 1</p>	<p>การนิเทศและประเมินผลการสอนในยุคปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมือในการนิเทศครูผู้สอน หรือการประเมินผลการสอนของผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดกระบวนการนิเทศและประเมินผลการสอนของครูผู้สอน ในส่วนการนิเทศควรมีการนิเทศที่หลากหลายมีทั้งการใช้ระบบออนไลน์หรือการนิเทศในห้องเรียนและควรมีการเก็บข้อมูลสะท้อนกลับที่ได้รับจากการนิเทศให้เป็นระบบเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของการจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียน</p>
<p>คนที่ 2</p>	<p>ในศตวรรษที่ 21 หรือในยุคดิจิทัลผู้บริหารควรมีการเรียนรู้ให้เท่าทันเทคโนโลยีและสามารถนำเทคโนโลยีมาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการ เช่นการนิเทศและประเมินผลการสอนในยุคปัจจุบัน ควรมีการนำ Application ในระบบออนไลน์มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนางานด้านการนิเทศและประเมินผล มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในรูปแบบฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อสะดวกต่อการนำมาใช้ในการบริหารจัดการ การนิเทศควรเป็นแบบกัลยาณมิตรอาจใช้รูปแบบของการนิเทศออนไลน์เพิ่มมากขึ้นเพื่อลดการเดินทางของทั้งผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศ</p>
<p>คนที่ 3</p>	<p>รูปแบบของการพัฒนางานด้านการนิเทศและประเมินผลการสอนในยุคดิจิทัลควรมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อให้เกิดความหลากหลาย สะดวก และควรมีการจัดเก็บข้อมูลจากการนิเทศให้เป็นระบบฐานข้อมูลทั้งระบบออฟไลน์และออนไลน์ เพื่อให้สะดวกต่อการนำมาใช้ การนิเทศการสอนควรดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้สอนที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ควรพัฒนาผู้สอนให้ตรงกับความต้องการในการพัฒนาตนเอง</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

<p>คนที่ 4</p>	<p>การนิเทศและการประเมินผลการสอนควรมีความหลากหลายในการนิเทศและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ครูผู้สอน และควรมีระบบฐานข้อมูลความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนและข้อมูลสะท้อนกลับที่สำคัญของครูผู้สอนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ครูผู้สอนได้รับทราบข้อมูลในการพัฒนาตนเองและผู้บริหารได้นำไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรให้ตรงตามความต้องการ ส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้มากขึ้นและมีการจัดเก็บข้อมูลผลการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง</p>
<p>คนที่ 5</p>	<p>ในด้านการนิเทศและประเมินผลการสอนควรวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาของบุคลากรในสถานศึกษาและส่งเสริมให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองในหลักสูตรออนไลน์ และมีการนิเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรได้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และวัดผลประเมินผลพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น</p>

จากข้อมูลในตาราง 13 สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาภาวะผู้ทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน ได้ดังนี้

ในศตวรรษที่ 21 หรือยุคดิจิทัลผู้บริหารควรเรียนรู้ให้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ และสามารถนำความรู้ทางด้านเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการโดยเฉพาะในด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน ควรมีการนำ Application ต่าง ๆ ที่มีการใช้งานในปัจจุบันมาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารงานนิเทศและการประเมินผลการสอน จัดการนิเทศที่มีความหลากหลายและเป็นกัลยาณมิตรทั้งรูปแบบ Online และ Offline จัดการนิเทศให้ตรงตามความต้องการของครูผู้สอน จัดเก็บข้อมูลการนิเทศเพื่อเป็นผลสะท้อนกลับให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้ครูได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการเปลี่ยนแปลงได้ทันต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ทำการศึกษาจากจำนวนประชากรผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 1,153 คน และทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 291 คน และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) ตามประเภทของบุคลากรแล้วนำมากำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้น และใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แล้วนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคำนวณสำเร็จรูป หลังจากนั้นนำมานำเสนอเป็นการแจกแจงความถี่ (f) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ส่วนขั้นตอนที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยใช้แบบสอบถามที่โครงสร้างเพื่อสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายในการพัฒนางานด้านบุคคลของหน่วยงานทางการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและศึกษานิเทศก์จังหวัดจำนวน 5 คน แล้วนำบทสัมภาษณ์ที่ได้มาใช้กระบวนการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสร้างข้อสรุป

ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยเรียงลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า

ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในภาพรวม พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการใช้และประเมินหลักสูตร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องชูเกียรติ และด้านการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ

โดยผลการศึกษาผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในแต่ละด้าน สามารถสรุปได้ ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่ชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง รองลงมาคือ มีการดำเนินงานทางด้านวิชาการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และการประกันคุณภาพของโรงเรียน และมีการกำหนดขอบเขตในการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนอย่างชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการใช้ข้อมูลจากผลการพัฒนาผู้เรียนมาเป็นข้อมูลในการกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน

1.2 ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการนำผลที่ได้จากการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รองลงมาคือ มีการกำหนดคณะกรรมการการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีความเหมาะสมกับความต้องการในการพัฒนาของครู และส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ การวัดผล

ประเมินผลที่เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีในการบันทึกผลและการให้ผลย้อนกลับแก่ครูเพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน

1.3 ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการใช้และประเมินหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่มีการใช้งานที่เป็นปัจจุบัน รองลงมาคือ มีการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลหลักสูตรของสถานศึกษาที่สามารถเข้าถึงและแก้ไขปรับปรุง ได้อย่างทันท่วงทีเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง และมีการกำหนดรายวิชา ทั้งรายวิชาพื้นฐานรายวิชาเพิ่มเติม/กิจกรรมเสริมหลักสูตรและหลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกัน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการกำกับดูแลการจัดทำเครื่องมือวัดผลประเมิน ที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดที่ระบุในหลักสูตร

1.4 ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การยกย่องชมเชยและประชาสัมพันธ์ผลงานที่เกิดความสามารถของผู้เรียนให้ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอโดยผ่านทางระบบการประชาสัมพันธ์โดยทั่วไปหรือผ่านทางระบบออนไลน์ รองลงมาคือ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถทางด้านวิชาการตามความถนัดและความสนใจ และ มีการนำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมให้กับตนเองและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน

1.5 ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการกำหนดคณะทำงานเพื่อพัฒนาและสร้างมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการ อย่างชัดเจน รองลงมา คือ การวางแผนการพัฒนาและสร้างมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน และมีการใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่มีความต้องการในการพัฒนาความสามารถ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

คือ มีการกำหนดเกณฑ์และประกาศเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูให้ครูได้รับทราบผ่านทางระบบออนไลน์

1.6 ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องชูเกียรติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการสนับสนุนครูให้เข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาตนเองผ่านทางระบบทั่วไปและระบบออนไลน์ รองลงมาคือ การยกย่องเชิดชูเกียรติให้กับครูที่มีการปฏิบัติงานที่ดีและมีผลที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนโดยการประชาสัมพันธ์ทางระบบออนไลน์ และการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาผลงานทางด้านวิชาการ

2. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า

2.1 ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ ได้นำเสนอไว้ ดังนี้

ผู้บริหารควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการให้เกิดขึ้นกับตนเอง พัฒนาการให้สามารถใช้เทคโนโลยีที่จะนำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ มีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีการใช้ข้อมูลผลการทดสอบเชิงประจักษ์ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และบริบทของสถานศึกษามาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาและสร้างมาตรฐานงานวิชาการ สร้างทีมงานในสถานศึกษาให้สามารถใช้เทคโนโลยี เพื่อให้สามารถปรับประยุกต์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

2.2 ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย ได้นำเสนอไว้ ดังนี้

ผู้บริหารควรใช้ Application หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบออนไลน์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประชุมวางแผนชี้แจงและใช้เป็นช่องทางในการสื่อสารข้อมูลในองค์กร ทั้งนี้ผู้บริหารควรคำนึงถึงความสอดคล้องของบริบทของสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ควรมีการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบันเพื่อให้สามารถเข้าถึงและนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารได้ทันเวลา ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมรับทราบในการกำหนดวิสัยทัศน์และสื่อสารเป้าหมายได้ตรงกัน

2.3 ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน ได้นำเสนอไว้ ดังนี้

ในศตวรรษที่ 21 หรือยุคดิจิทัลผู้บริหารควรเรียนรู้ให้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศและสามารถนำความรู้ทางด้านเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการโดยเฉพาะในด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน ควรมีการนำ Application ต่าง ๆ ที่มีการใช้งานในปัจจุบันมาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารงานนิเทศและการประเมินผลการสอน จัดการนิเทศที่มีความหลากหลายและเป็นกัลยาณมิตรทั้งรูปแบบ Online และ Offline จัดการนิเทศให้ตรงกับความต้องการของครูผู้สอน จัดเก็บข้อมูลการนิเทศเพื่อเป็นผลสะท้อนกลับให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้ครูได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการเปลี่ยนแปลงได้ทันต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 จำนวน 6 ด้าน มีประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านการใช้และประเมินหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการใช้และประเมินหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่มีการใช้งานที่เป็นปัจจุบัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการบริหารงานด้านวิชาการจะต้องมีการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วยการกำหนดรายวิชาทั้งรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมเสริมหลักสูตร และหลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา รวมถึงการได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลหลักสูตรของสถานศึกษาที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและสามารถแก้ไขปรับปรุงได้อย่างทันท่วงทีเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับ กมลทิพย์ บุญโพธิ์ และสุรินทร์ ภูสิงห์ (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารหลักสูตรซึ่งได้สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพื่อให้สถานศึกษามีหลักสูตรที่เป็นสากล ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนให้ครูวัดผลและประเมินผล

ที่หลากหลายอีกทั้งยังส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนและมีการนิเทศกำกับติดตามให้การเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาผู้เรียนมีคุณลักษณะดีเก่งและมีความสุขดังนั้นก็ทำให้ครูมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิมีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับลือชัย ชูนาคา (2558, หน้า 44-45) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้นำเสนอตัวอย่างสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้เป็นข้อมูลในการจัดทำหลักสูตร สร้างสรรค์และพัฒนาหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย กระตุ้นให้ครูช่วยกันพิจารณาสร้างหลักสูตรที่ต้องการในอนาคต ผลักดันให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและรายงานผลให้เป็นปัจจุบัน

2. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องชูเกียรติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการสนับสนุนครูให้เข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาตนเองผ่านทางระบบทั่วไปและระบบออนไลน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการสนับสนุนครูให้เข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับการพัฒนาตนเองผ่านทางระบบทั่วไปและระบบออนไลน์ มีการกระตุ้นให้ครูพัฒนาสื่อการเรียนรู้และใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นครูผู้สอนให้มีความกระตือรือร้นที่ดีและนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บผลงานที่เกิดขึ้นจากการพัฒนางานเพื่อรองรับการประเมินความก้าวหน้าทางวิชาการ อีกทั้งการเผยแพร่ยกย่องเชิดชูเกียรติให้กับครูที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดีและมีผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนสามารถทำได้ง่ายในระบบออนไลน์ และ Elton Mayo ได้ให้ความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) เป็นทฤษฎีการบริหารเน้นความสัมพันธ์ของบุคคล ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรหรือผู้บริหารกับผู้ร่วมงาน โดยให้ความสำคัญกับความรู้สึกที่มีต่อกัน เน้นองค์ประกอบทางด้านสังคมและจิตวิทยา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของผลผลิต และส่งเสริมความมีชีวิตที่ดี เมโย ได้กล่าวไว้ว่า “คนไม่ได้ถูกแยกให้มีความโดดเดี่ยวลำพัง ซึ่งแสวงหาหรือสนใจแต่รายได้หรือการงาน แต่เขายังต้องเป็นสมาชิกอยู่กับกลุ่ม ต้องการความพึงพอใจจากสังคมอีกด้วย” เมโย ได้สรุปปัจจัยที่สำคัญและเป็นองค์ประกอบต่อประสิทธิภาพขององค์การไว้ ดังนี้ 1) ขวัญ (Moral) บุคลากรจะต้องมีขวัญและ

กำลังใจที่ดีในการทำงาน ผู้บริหารต้องคำนึงถึงขวัญและกำลังใจ โดยการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน 2) ระดับความปรารถนา (Level of aspiration) ทุกคนมีความปรารถนาต่อชีวิตเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ตนเองและครอบครัว หรือสังคม ดังนั้น การตั้งความหวังเพื่อพัฒนาไปสู่ความปรารถนาสูงสุดย่อมเป็นแรงผลักดันให้การปฏิบัติงานมีความสำเร็จ

3) ความตระหนักในตนเอง (Self-realization) บุคลากรจะต้องสร้างความตระหนักในบทบาทและหน้าที่ ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญของทุกคน ทุกส่วน ประกอบกันในการจัดการ การรู้และเข้าใจในหน้าที่ของตนเอง จะเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานร่วมกัน 4) ความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of belonging) การให้ทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของจะสร้างความผูกพันต่อองค์กรมากขึ้น มนุษย์สัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานดี มีความอบอุ่น มีชีวิตชีวาทำให้รู้สึกเป็นเจ้าของ ต้องการให้องค์กรที่ปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ และไม่ละทิ้งหน้าที่ของตนเอง 5) การมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการคิดวางแผนแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ร่วมปฏิบัติ และร่วมประเมินผล การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีก่อให้เกิดความร่วมมือและก่อให้เกิดผลต่อองค์กรประกอบอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้วอีกด้วย สอดคล้องกับ ปกรณ์พงศ์ อินทองแก้ว (2563, หน้า 71) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยและแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนปัจจัยในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านปัจจัยด้านแรงจูงใจ พบว่า ควรส่งเสริมการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูแบบกันเอง เพื่อให้ครูสามารถพูดคุยปรึกษากันได้ ครูให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการทำงานและร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ลุล่วงจึงเป็นบรรยากาศการทำงานที่มีความสุขโดยใช้กระบวนการเชิงกลยาณมิตร ถ้าหากมีการทำผิดพลาดหรือมีจุดบกพร่องก็ช่วยกันปรับปรุง นอกจากนี้ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของครูในโรงเรียนและแสดงออกด้วยความเป็นกันเองไม่ใช้อำนาจ ซึ่งจะช่วยสร้างบรรยากาศเป็นแบบครอบครัว ผู้บริหารควรให้นโยบายและเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน และมีการมอบหมายงานให้แก่ครู เพื่อให้ครูทำงานด้วยกันด้วยการระดมความคิดและประสบการณ์ในการพัฒนาโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จโดยมอบหมายภาระงานตามความถนัดความรู้ความสามารถของครูแต่ละคน เพื่อจะทำให้การปฏิบัติงานสามารถขับเคลื่อนพัฒนาไปได้ ควรมีการยกย่องเชิดชูเกียรติตามวาระโอกาสที่ครูมีผลงาน และเป็นกำลังใจด้วยการยกย่องชมเชยและแสดงความยินดีแก่ครูที่มีผลงานโดดเด่น เช่น การมอบรางวัล การมอบเกียรติบัตร วุฒิบัตร นอกจากนี้ อาจมีการจัดทำวารสารเผยแพร่ผลงานโดดเด่นของครูในโรงเรียน สอดคล้องกับ เกตุสุตา กิ่งการจร (2560, หน้า 86) ได้ศึกษา

เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี โดยพบว่า ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้ครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 มีความเป็นมิตร มีความสามารถในการสร้างกำลังใจในการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ในบังคับบัญชา มีการให้ใบประกาศเกียรติคุณยกย่องให้เกียรติ สนับสนุนปรับเปลี่ยนวิทยฐานะของบุคลากรให้สูงขึ้น ส่งเสริมครูและบุคลากรรับการพัฒนาทักษะ ความรู้อยู่เสมอ

3. ด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การยกย่องชมเชยและประชาสัมพันธ์ผลงานที่เกิดความสามารถของผู้เรียนให้ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอโดยผ่านทางระบบการประชาสัมพันธ์โดยทั่วไปหรือผ่านทางระบบออนไลน์ และ Hoy and Hoy (2003) กล่าวเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำทางวิชาการ ดังนี้ บทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนคือ ผู้นำด้านการเรียนการสอน เพราะผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเต็มใจทั้งจากทั้งครูและนักเรียน ครูก็จะจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ครูมีความชำนาญด้านหลักสูตรและการสอนส่วนผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนที่ช่วยให้มีการเรียนการสอนที่ดีที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความเป็นมิตรกับครู โดยมีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงการเรียนและการสอน ผู้นำทางวิชาการต้องใช้เวลาในชั้นเรียนในฐานะของผู้ร่วมงานและสนทนากับคุณครู เกี่ยวกับการเรียนการสอน การปรับปรุงและการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง การสนทนาเชิงวิชาชีพ และการพัฒนาเชิงวิชาชีพ ควรจะกระทำในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิธี ที่ผู้เรียนรู้ วิธีสอนที่เหมาะสมสำหรับสถานการณ์ต่าง ๆ ความร่วมมือกันในผู้ร่วมงานความเชี่ยวชาญและการทำงานเป็นทีมเป็นวิธีการสำหรับการปรับปรุงเพื่อความสำเร็จ แม้ว่าครูเป็นผู้ทำให้เกิดความสำเร็จเกี่ยวกับการเรียนการสอน แต่สิ่งสำคัญเท่ากันคือผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำด้านการเรียนการสอนคือการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพูดถึงวิสัยทัศน์อย่างชัดเจนด้านความเป็นเลิศทางการเรียนการสอนและการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับเป้าหมายการปรับปรุงการเรียนการสอนบทบาทของผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีดังนี้ ประการที่หนึ่ง ความเป็นเลิศทางวิชาการมีความจำเป็นอย่างมากในโรงเรียน จากงานวิจัยหลาย ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ยืนยันว่าการให้ความสำคัญกับงานวิชาการของโรงเรียนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ผู้บริหารที่มีลักษณะของผู้นำทางวิชาการควรมุ่งเน้นสิ่งแวดล้อมในการ

เรียนรู้ให้มีความหลากหลายและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงถึงความเชื่อมั่นว่านักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงตนเองได้ตามศักยภาพ การตั้งเป้าหมายความสำเร็จ หมั่นฝึกฝนและปฏิบัติให้มีความต่อเนื่องจะส่งสำเร็จทางวิชาการ ประการที่สองความเป็นเลิศทางวิชาการและการปรับปรุงการเรียนการสอนต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่องดำเนินการตลอดเวลาเป็นกิจกรรม ร่วมมือกันระหว่างผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู การตั้งเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน การจัดบรรยากาศ ในโรงเรียน การสร้างแรงจูงใจของครูและนักเรียน ประการที่สาม ครูเป็นผู้นำของการปรับปรุง ด้านการเรียนการสอนเพราะครูคือผู้ที่จะสามารถเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติด้านการเรียน การสอนในชั้นเรียน ดังนั้น การสร้างแรงจูงใจของครูจึงมีความสำคัญต่อการปรับปรุงการเรียน การสอนอย่างยิ่ง ประการที่สี่ ผู้บริหารต้องศึกษาให้ความช่วยเหลือในทางสร้างสรรค์และ จัดหาสื่อและทรัพยากรวัสดุที่จำเป็น เพื่อให้ครูใช้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ประการที่ห้า ผู้บริหารควรตรวจสอบพัฒนาการหรือผลสัมฤทธิ์ในด้านการสอนการเรียนแรงจูงใจการจัดการ ในชั้นเรียนการประเมินผลและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การปฏิบัติที่ดีที่สุดของคุณครู ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประการที่หก ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะเป็นผู้นำในการ ตระหนักและการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการให้กับผู้เรียนและครูเพื่อส่งเสริมความ เป็นเลิศวิชาการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เช่นเดียวกับ Yamada (2002) ผู้บริหารที่มีภาวะความเป็น ผู้นำทางวิชาการมีลักษณะให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ให้ความสำคัญกับเทคนิคการสอนให้ความสำคัญในการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับการประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนและเป็นนักประสานงาน ทางวิชาการ การสนับสนุนครูมีความชัดเจนและโปร่งใสในการปฏิบัติงานมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และมีความมุ่งมั่นปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ด้วยเหตุนี้ จึงมีการอภิปราย กันว่าสถานศึกษาที่มีผู้บริหารที่มีความภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการ ก็คือผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั่นเอง สอดคล้องกับ ชยพล พานิชเลิศ (2564, หน้า 70) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดทักษะ ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี รองลงมา ได้แก่ ด้านทักษะชีวิต และอาชีพ และด้าน การเรียนรู้และนวัตกรรม ตามลำดับ 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาต่อบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาต่อการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียน เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามประสบการณ์การบริหารโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็น ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะใน ศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดย ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนำเสนอผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อ การส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากโลกก้าวเข้าสู่ยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือไอซีทีทำให้วิถีการเรียนรู้และ การดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ทุกสังคมจึงต้องปรับตัวเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะแวดวงการศึกษา การนำเอานวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สามารถพัฒนาคุณภาพและศักยภาพในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ ยังสอดคล้องกับ ขวัญจิต ชินกะธรรม (2562, หน้า 173) ได้ศึกษางานวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมสถานศึกษาและประสิทธิผล รวมถึงเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมสถานศึกษาและประสิทธิผล โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่วิทยาลัยพยาบาล เขตจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 240 คน แล้วนำไปวิเคราะห์ผลด้วยสถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ปรากฏผลวิจัยพบว่า วัฒนธรรมสถานศึกษาและประสิทธิผลพร้อมองค์ประกอบวัฒนธรรมแบบเครือญาติ วัฒนธรรมแบบราชการ วัฒนธรรมแบบปรับตัว วัฒนธรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ วัฒนธรรมคุณภาพภาวะผู้นำ คุณภาพการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ของนักเรียน และสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ยังพบผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกรณีที่มีขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ทำงานเป็นตัวแปรต้น แต่อย่างไรก็ตามผลวิจัยยังพบความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระหว่างวัฒนธรรมสถานศึกษาและประสิทธิผล ซึ่งผู้บริหารควรร่วมมือกับอาจารย์ด้านการเสริมสร้างวัฒนธรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์โดยเฉพาะการปรับนโยบาย และแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงจัดสภาพแวดล้อมให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นให้มีความสามารถในการสนองตอบความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีข้อเสนอแนะแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ

- 1.1 ผู้บริหารควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการให้เกิดขึ้นกับตนเอง
- 1.2 พัฒนาตนให้สามารถใช้เทคโนโลยีที่จะนำมาเป็นเครื่องมือในการบริหาร

จัดการ

1.3 ผู้บริหารควรมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

1.4 ผู้บริหารควรมีการใช้ข้อมูลผลการทดสอบเชิงประจักษ์ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และบริบทของสถานศึกษามาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาและสร้างมาตรฐานงานวิชาการ

1.5 ผู้บริหารควรสร้างทีมงานในสถานศึกษาให้สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อให้สามารถปรับประยุกต์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

2 ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย

2.1 ผู้บริหารควรมีการใช้ Application หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบออนไลน์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประชุมวางแผนชี้แจงและใช้เป็นช่องทางในการสื่อสารข้อมูลในองค์กรโดยคำนึงถึงความสอดคล้องของบริบทของสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

2.2 ผู้บริหารควรมีการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบันเพื่อให้สามารถเข้าถึงและนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารได้ทันเวลา

2.3 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมรับทราบในการกำหนดวิสัยทัศน์และสื่อสารเป้าหมายได้ตรงกัน

3 ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน

3.1 ผู้บริหารควรเรียนรู้ให้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศและสามารถนำความรู้ทางด้านเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการในด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน

3.2 ผู้บริหารควรมีการนำ Application ต่าง ๆ ที่มีการใช้งานในปัจจุบันมาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารงานนิเทศและการประเมินผลการสอน

3.3 ผู้บริหารควรจัดการนิเทศที่มีความหลากหลายและเป็นกัลยาณมิตร ทั้งรูปแบบ Online และ Offline จัดการนิเทศให้ตรงกับความต้องการของครูผู้สอน

3.4 ผู้บริหารควรจัดเก็บข้อมูลการนิเทศเพื่อเป็นผลสะท้อนกลับให้กับครูผู้สอน

3.5 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการเปลี่ยนแปลงได้ทันต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกอร สมปราชญ์. (2562). **ภาวะผู้นำ: แนวคิด ทฤษฎีและการพัฒนา**. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.
- กมลทิพย์ บุญโพธิ์ และสุรินทร์ ภูสิงห์. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**, 6(24), 202-210.
- กรรณิการ์ ประดิษฐ์. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- กันยารัตน์ ศรีเนตร. (2559). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- กิ่งแก้ว เกื้อหนองขุ่น (ผู้บรรยาย). (13 กรกฎาคม 2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27. ใน **รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด**. ร้อยเอ็ด: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- เกตุสุดา กิ่งการจร. (2560). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี**. (วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี).
- ขวัญจิต ชินกะธรรม. (2562). **การบริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, อุบลราชธานี.
- จิณณวัตร ปะโคทัง. (2561). **ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ**. อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซ็ท.
- จิตติมา วรรณศรี. (2563). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. **วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**, 6(10), 458-472.
- เจษฎา ชวนะไพศาล. (2563). **แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหาร**

- สถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสุพรรณบุรี. การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
ชยพล พานิชเลิศ. (2564). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการจัดการศึกษา
เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ชัยภูมิ, ชัยภูมิ.
- ชูชาติ พุทธิลา และกนกอร สมปราษฎ์. (2561). องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางดิจิทัลสำหรับ
บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัด
หนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ณัฐวดี จันทร์โสภา. (2558). การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะทาง
วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม., จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ทินกร บัวชู และทิพภาพร บัวชู. (2562). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสาร ครุ
ศาสตร์สาร*, 13(2), 285–293.
- ทิพย์วรรณกุล กุลนิตย์. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ธีระ รุณเจริญ. (2556). ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ความเป็นจริงและ
แนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ธีระ รุณเจริญ. (2562). ทิศทางการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ในยุคดิจิทัล. ใน *รวมบทความ
การบริหารการศึกษากับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สู่การศึกษาในยุคดิจิทัล
ชุดที่ 1*. (หน้า 5–9). อุบลราชธานี: วิทยาการพิมพ์ 1973.
- นิรัตน์ โสภาคะยัง. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำและประสิทธิผลในการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต
3. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- นิรัตน์ โสภาคะยัง. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำและประสิทธิผลในการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต
3. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- นิตชาล บำรุงศักดิ์. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของ

- ผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
บรรพต รุ่งเจนทร์ และวัลลภา อารีรัตน์. (2558). ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู ในสถานศึกษาสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด
นครราชสีมา. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**, 38(2), 148–157.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปกรณ์พงศ์ อินทองแก้ว. (2563). **ปัจจัยและแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานนิเทศ
ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ปฏิมา คำชมภู. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับ
ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนในเขตอำเภอวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1.** งานนิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา,
ชลบุรี.
- ประยูร อาษานาม. (2544). **คู่มือวิจัยทางการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 4). ขอนแก่น: โรงพิมพ์คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ. (2560). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ค.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ชัยภูมิ.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2564). **ปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ.** กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2550). **การจัดและบริหารงานวิชาการ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มณีรัตน์ สุดเต้, หยกแก้ว กมลวรรณ และมานี แสงหิรัญ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุค
ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2. **วารสารมหาจุฬานาครทรรณ**, 7(8),
344–362.
- มณีรัตน์ สุดเต้. (2563). **แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหาร
สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏ

อุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.

- ลือชัย ชูนาคา. (2558). **รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2564). **การเรียนรู้ออนไลน์เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม: Online Learning to Create Innovation**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิมลสิริ มั่งธานี. (2559). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- วิศวะ ผลกอง. (2562). **ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กรุงเทพฯ.
- ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์. (2654). **รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- สมพร เทพสีดา. (2560). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1. (2565). **แผนปฏิบัติการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1**. เชียงราย: โรงพิมพ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). **ข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ**. สืบค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2565, จาก <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1817-file.pdf>
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). **การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาภรณ์ นวลมะเริง. (2557). **ภาวะผู้นำทางวิชาการ**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัย

ราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.

สุริรัตน์ อื่นคำ. (2557). **การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยนอร์ธ-เชียงใหม่, เชียงใหม่.

Cannon, S., Morrow-Fox, M., and Metcalf, M. (2016). **The Strategist Competency**

Model: The Future of Leadership Development. Bingley: Emerald Group.

Hallinger, P., and Murphy, J. (1985). Instructional Leadership and School Socioeconomic Status: A Preliminary Investigation. **Administrator's Notebook**, 31(1985), 1-4.

Hoy, A. W., and Hoy, W. K. (2003). **Instructional leadership: A learning-centered guide**. Boston: Allyn & Bacon.

HR NOTE TEAM. (2563). **How to be a good leader in Digital Age**. Retrieved June 13, 2022, from <https://th.hrnote.asia/personnel-management/190826-good-leader-digital-age/>

Kozloski, K. C. (2006). **Principal leadership for technology integration: A study of principal technology leadership**. Doctoral dissertation, Ph.D., Drexel University, Pennsylvania.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 607-610.

Mayo, E. (1933). **Human problems of an industrial civilization**. New York: Macmillan.

Redish, T., and Chan, T.C. (2007). Technology leadership: Aspiring administrator's perceptions of their leadership preparation program. **Electronic Journal for the Integration of Technology in Education**, 6(1), 123-129.

Robinson, K. (2007). **The Principle of Creative Leadership**. New York: McGraw-Hill.

Stodd, J. (2014). **The Social Leadership Handbook**. United Kingdom: Sea Salt.

Woodward, O., and DeMille, O. (2015). **What is Social Leadership?**. Retrieved June 1, 2022, from <http://thesocialleader.com/social-leadership>

Yamada, K. (2002). **Elementary school principals' perceptions of responsibilities and Competencies for instructional leadership**. Doctoral Dissertation, Ph.D.,

University of the Pacific Stockton, California.

Zhu, P. (2016). **Five Key Elements in Digital Leadership**. Retrieved May 22, 2022, from <http://futureofcio.blogspot.com/2015/01/five-key-elements-in-digitalleadership.html>

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา

UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราช	อาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. ดร.โชคทีร์ภักดิ์ ธนเศรษฐวัฒน์	อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
3. ดร.กัมพล ไชยพันธ์	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15
(เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชาท)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3

ภาคผนวก ข ผลการตรวจวัดความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของ

แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถาม คือ

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ข้อ	ประเด็นสอบถาม สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย						
1	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนที่ชัดเจนโดยการมีส่วน ร่วมของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	มีการกำหนดขอบเขตในการบริหารงานด้าน วิชาการของโรงเรียนอย่างชัดเจนโดยการ มีส่วนร่วมของบุคลากร	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	มีการประเมินใช้ผลการประเมินความต้องการ ของครูในการกำหนดวิสัยทัศน์ เพื่อการพัฒนา งานวิชาการของโรงเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	มีการใช้ข้อมูลจากผลการพัฒนาผู้เรียนมาเป็น ข้อมูลในการกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนางาน วิชาการของโรงเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็นสอบถาม สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย (ต่อ)						
5	สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้บริหารและครูเพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการบริหารจัดการงานด้านวิชาการของโรงเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	มีการวางแผนการดำเนินงานทางด้านวิชาการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และการประกันคุณภาพของโรงเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	มีการดำเนินงานทางด้านวิชาการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และการประกันคุณภาพของโรงเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	มีการตรวจสอบความสอดคล้องของวิสัยทัศน์กับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการจัดการ ศึกษาของโรงเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	มีการประชุมชี้แจงวิสัยทัศน์ที่กำหนดเพื่อสื่อสาร ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
11	มีการสื่อสารเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบผ่านระบบเครือข่ายหรือแอปพลิเคชันที่เหมาะสม	1	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน						
1	มีการวางแผนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้รูปแบบ การนิเทศที่หลากหลาย ทั้งการนิเทศออนไลน์ การนิเทศในชั้นเรียน ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็นสอบถาม สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		คนที่				
		1	2	3		
ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน (ต่อ)						
2	มีการกำหนดการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลายทั้งการนิเทศออนไลน์ การนิเทศในชั้นเรียนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	มีการกำหนดการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาของครู	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	มีการกำหนดคณะกรรมการการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีความเหมาะสมกับความต้องการในการพัฒนาของครู	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	มีการกำกับติดตามผลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	ส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อการวัดผลประเมินผลที่เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	มีการใช้เทคโนโลยีในการบันทึกผลและการให้ผลย้อนกลับแก่ครูเพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	มีการให้คำปรึกษาหรือแนวทางการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้กับครูโดยใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยี	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	มีการนำผลที่ได้จากการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	มีการตรวจสอบความสอดคล้องของผลการดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูกับคุณภาพของผู้เรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็นสอบถาม สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		คนที่	1	2		
ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน (ต่อ)						
11	มีการตรวจสอบความสอดคล้องของผลการ ดำเนินการนิเทศกับวิสัยทัศน์และเป้าหมาย ด้านวิชาการของโรงเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
12	มีการตรวจสอบความสอดคล้องของผลการ ดำเนินการนิเทศกับการประกันคุณภาพของโรงเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านการใช้และประเมินหลักสูตร						
1	มีการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้อง กับหลักสูตรที่มีการใช้งานที่เป็นปัจจุบัน	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	มีการกำหนดรายวิชาทั้งรายวิชาพื้นฐาน รายวิชา เพิ่มเติม กิจกรรมเสริมหลักสูตร และหลักสูตร ท้องถิ่นที่สอดคล้องกัน	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	มีการประชุมวางแผนเพื่อกำหนดตัวบุคคลในการ ปฏิบัติงานด้านการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร ของโรงเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	มีการใช้ข้อมูลตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียนมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร ให้มีความเหมาะสม	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	มีการส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการนำหลักสูตรไปใช้	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่สอดคล้อง กับหลักสูตรที่นำไปใช้และมีความหลากหลายของ เครื่องมือวัดประเมินผล	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	มีการกำกับดูแลการจัดทำเครื่องมือวัดผลประเมิน ที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดที่ระบุ ในหลักสูตร	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็นสอบถาม สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		คนที่	1	2		
ด้านการใช้และประเมินหลักสูตร(ต่อ)						
8	มีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรให้เป็นปัจจุบัน	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	มีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลไปใช้ในการปรับปรุง และวางแผนการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	มีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลไปใช้ในการจัดทำงานประกันคุณภาพของโรงเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
11	มีการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลหลักสูตรของสถานศึกษาที่สามารถเข้าถึงและแก้ไขปรับปรุงได้อย่างทันท่วงทีเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง	1	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน						
1	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ด้วยเทคโนโลยีที่เป็นปัจจุบันและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถให้ผู้เรียน ผู้ปกครองสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเพื่อทราบพัฒนาการและแนวทางในการพัฒนาตนเองได้	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์ผลการทดสอบของผู้เรียนรายบุคคลเพื่อทำให้ทราบจุดเด่นและจุดด้อยของผู้เรียนและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้ตามศักยภาพ	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็นสอบถาม สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
ด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน(ต่อ)						
5	มีการนำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	มีการนำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระไปใช้ในการวางแผนพัฒนาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เหมาะสมกับในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	มีช่องทางการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพทางการเรียนของตนเอง	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถทางด้านวิชาการตามความถนัดและความสนใจ	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	มีการยกย่อง ชมเชยและประชาสัมพันธ์ผลงานที่เกิดความสามารถของผู้เรียนให้ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอโดยผ่านทางระบบการประชาสัมพันธ์โดยทั่วไปหรือผ่านทางระบบออนไลน์	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมให้กับตนเองและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน	1	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ						
1	มีการวางแผนการพัฒนาและสร้างมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	มีการกำหนดคณะทำงานเพื่อพัฒนาและสร้างมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็นสอบถาม สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		คนที่				
		1	2	3		
ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ (ต่อ)						
3	มีการกำหนดเกณฑ์และประกาศเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้รับทราบผ่านทางระบบออนไลน์	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	มีการกำหนดเกณฑ์และประกาศเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูให้ครูได้รับทราบผ่านทางระบบออนไลน์	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	มีการใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการรวมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นปัญหาในชั้นเรียนและร่วมกันเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	มีการใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการพัฒนาสื่อเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	มีการใช้เทคโนโลยีในการมอบหมายให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองในกรณีที่ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาไม่สามารถทำการสอนตามปกติ	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	มีการใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่มีความต้องการในการพัฒนาความสามารถ	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	มีการใช้เทคโนโลยีในการเป็นช่องทางในการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทันต่อเนื้อหา	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	มีการจัดระบบช่วยเหลือทางด้านวิชาการให้กับครูผู้สอนที่ขาดประสบการณ์ในการสอนด้วยการใช้งานเทคโนโลยี	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็นสอบถาม สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		คนที่				
		1	2	3		
ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องชูเกียรติ						
1	มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ในการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพให้กับครูผู้สอน ได้รับทราบผ่านทางระบบออนไลน์	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	มีการสนับสนุนครูให้เข้ารับการอบรมทางวิชาการ ที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาตนเอง ผ่านทางระบบทั่วไปและระบบออนไลน์	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	มีการสนับสนุนครูให้เข้ารับการอบรมทางวิชาการ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ วิชาการของสถานศึกษาผ่านทางระบบทั่วไปและ ระบบออนไลน์	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำความรู้ ทักษะ ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาใช้ในการพัฒนา กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	มีการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และ ใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นการ เรียนรู้ให้กับผู้เรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บผลงานที่ เกิดจากการพัฒนางานเพื่อรองรับการประเมิน ความก้าวหน้าทางวิชาการ	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	มีการส่งเสริมให้ครูได้ใช้กระบวนการ PLC online เพื่อพัฒนากระบวนการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ จะช่วยพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	มีการส่งเสริมให้ครูได้เผยแพร่ผลงานที่เกิดจากการ พัฒนางานการสอนในระดับโรงเรียนระดับเขตพื้นที่ หรือระดับที่สูงกว่าระดับเขตพื้นที่ผ่านทางช่อง ทางการประชาสัมพันธ์ทางระบบออนไลน์	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็นสอบถาม สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		คนที่	1	2		
ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องชูเกียรติ (ต่อ)						
9	มีการยกย่องเชิดชูเกียรติให้กับครูที่มีการปฏิบัติงานที่ดีและมีผลที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนโดยการประชาสัมพันธ์ทางระบบออนไลน์	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	มีการส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาผลงานทางด้านวิชาการ	1	1	1	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ)

เรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

คำชี้แจง

แบบสอบถามงานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในการตรวจสอบ
เครื่องมือของการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยมีความหมายดังนี้

+1 หมายถึง ข้อความ เนื้อหาสอดคล้อง ถูกต้องและเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ข้อความ เนื้อหาไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้

นายนิรุทธ์ ชัยมณี

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารสถานศึกษา
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา

การศึกษาอิสระเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย

นิยามศัพท์เฉพาะ					
<p>ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย หมายถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ ในการพัฒนางานวิชาการ การกำหนดขอบเขตด้านวิชาการของโรงเรียน โดยให้บุคลากรในโรงเรียน มีส่วนร่วม มีการประเมินความต้องการของครูเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน ใช้ข้อมูลด้านผลการเรียนของนักเรียนในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนในทุกช่วงชั้น มีการวางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง ในการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนจะต้องมีการกำหนดการประชุมชี้แจงด้านเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนให้ครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ มีการพบปะครูอย่างไม่เป็นทางการให้ครูได้ทราบแนวปฏิบัติหรือเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูในการพัฒนาเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของโรงเรียน มีการสื่อสารให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เช่น ครู นักเรียน และผู้ปกครองรับทราบแนวปฏิบัติหรือเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน และมีการจัดทำโปสเตอร์หรือป้ายประกาศที่แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญแก่งานด้านวิชาการของโรงเรียน</p>					
ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่ชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง				
2	มีการกำหนดขอบเขตในการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนอย่างชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร				
3	มีการประเมินใช้ผลการประเมินความต้องการของครูในการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน				
4	มีการใช้ข้อมูลจากผลการพัฒนาผู้เรียนมาเป็นข้อมูลในการกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน				
5	สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียน				

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
6	สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการบริหารจัดการงานด้านวิชาการของโรงเรียน				
7	มีการวางแผนการดำเนินงานทางด้านวิชาการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และการประกันคุณภาพ ของโรงเรียน				
8	มีการดำเนินงานทางด้านวิชาการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และการประกันคุณภาพของโรงเรียน				
9	มีการตรวจสอบความสอดคล้องของวิสัยทัศน์กับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน				
10	มีการประชุมชี้แจงวิสัยทัศน์ที่กำหนดเพื่อสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน				
11	มีการสื่อสารเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบผ่านระบบเครือข่ายหรือแอปพลิเคชันที่เหมาะสม				

2. ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ					
<p>ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน หมายถึง มีการกำหนดการนิเทศ กำกับติดตามด้าน การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการเยี่ยมเยียนอย่างไม่เป็นทางการ การสนับสนุนด้านการสอน และมีการจัดบันทึกการให้ผลย้อนกลับ การให้ผลย้อนกลับแก่ครูเพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น</p>					
ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	มีการวางแผนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้รูปแบบ การนิเทศที่หลากหลายทั้งการนิเทศออนไลน์ การนิเทศในชั้นเรียนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน				

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	มีการวางแผนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู โดยใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลายทั้งการนิเทศออนไลน์ การนิเทศในชั้นเรียนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน				
2	มีการกำหนดการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู โดยใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลายทั้งการนิเทศออนไลน์ การนิเทศในชั้นเรียนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน				
3	มีการกำหนดการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่ สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาของครู				
4	มีการกำหนดคณะกรรมการการนิเทศการจัดการเรียน การสอนของครูที่มีความเหมาะสมกับความต้องการในการ พัฒนาของครู				
5	มีการกำกับติดตามผลด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของครูทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ				
6	ส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลที่เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน				
7	มีการใช้เทคโนโลยีในการบันทึกผลและการให้ผลย้อนกลับ แก่ครูเพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนากระบวนการ จัดการเรียนการสอน				
8	มีการให้คำปรึกษาหรือแนวทางการพัฒนากระบวนการ จัดการเรียนการสอนให้กับครูโดยใช้เครื่องมือทาง เทคโนโลยี				
9	มีการนำผลที่ได้จากการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุง กระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศ ให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น				
10	มีการตรวจสอบความสอดคล้องของผลการดำเนินการ นิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูกับคุณภาพของ ผู้เรียน				
11	มีการตรวจสอบความสอดคล้องของผลการดำเนินการ นิเทศกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน				
12	มีการตรวจสอบความสอดคล้องของผลการดำเนินการ นิเทศกับการประกันคุณภาพของโรงเรียน				

ด้านการใช้และประเมินหลักสูตร

นิยามศัพท์เฉพาะ					
<p>ด้านการใช้และประเมินหลักสูตร หมายถึง มีการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เป็นปัจจุบัน ทั้งรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมเสริมหลักสูตร และหลักสูตรท้องถิ่น มีการกำหนดตัวบุคคลในการประสานงานด้านการใช้หลักสูตรไว้อย่างชัดเจน เพื่อใช้ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประกอบการตัดสินใจในการนำหลักสูตรไปใช้ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร และกำกับดูแลการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังแต่ละสาระการเรียนรู้ และมีการประเมินหลักสูตรเพื่อวางแผนพัฒนาผู้เรียน</p>					
ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	มีการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่มีการใช้งานที่เป็นปัจจุบัน				
2	มีการกำหนดรายวิชาทั้งรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมเสริมหลักสูตรและหลักสูตรท้องถิ่นสอดคล้องกัน				
3	มีการประชุมวางแผนเพื่อกำหนดตัวบุคคลในการปฏิบัติงานด้านการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียน				
4	มีการใช้ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสม				
5	มีการส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการนำหลักสูตรไปใช้				
6	มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่นำไปใช้และมีความหลากหลายของเครื่องมือวัดประเมินผล				
7	มีการกำกับดูแลการจัดทำเครื่องมือวัดผลประเมินที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดที่ระบุในหลักสูตร				
8	มีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรให้เป็นปัจจุบัน				
9	มีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลไปใช้ในการปรับปรุงและวางแผนการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน				

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
10	มีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลไปใช้ในการจัดทำงาน ประกันคุณภาพของโรงเรียน				
11	มีการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลหลักสูตรของ สถานศึกษาที่สามารถเข้าถึงและแก้ไขปรับปรุงได้อย่าง ทันท่วงทีเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง				

ด้านการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ					
<p>ด้านการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน หมายถึง มีการจัดเก็บผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาระบบเครือข่ายระหว่างครู ผู้เรียน และผู้ปกครองเพื่อปรึกษาเกี่ยวกับความก้าวหน้าด้านการเรียนของนักเรียน มีการวิเคราะห์ผลจากการทดสอบ เพื่อตรวจสอบจุดเด่นจุดด้อยทาง การเรียนของนักเรียนเพื่อใช้ผลการทดสอบเพื่อการประเมินความก้าวหน้าตามเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน มีการจัดระบบให้มีการแจ้งผลการทดสอบทางการเรียนให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบอย่างรวดเร็ว ใช้ผลจากการทดสอบในการพัฒนาการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน จัดให้มีการส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมการแข่งขันทางด้านวิชาการ การให้การเสริมแรง ยกย่องชมเชย และประชาสัมพันธ์ผลงานที่เกิดจากความสามารถของผู้เรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ</p>					
ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ด้วย เทคโนโลยีที่เป็นปัจจุบันและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง				
2	มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ จัดเก็บข้อมูล ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และเป็นปัจจุบัน				
3	มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถให้ ผู้เรียน ผู้ปกครองสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเพื่อ ทราบพัฒนาการและแนวทางในการพัฒนาตนเองได้				

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
4	มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์ผลการทดสอบของผู้เรียนรายบุคคลเพื่อทำให้ทราบจุดเด่นและจุดด้อยของผู้เรียนและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้ตามศักยภาพ				
5	มีการนำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน				
6	มีการนำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระไปใช้ในการวางแผนพัฒนายกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เหมาะสมกับในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้				
7	มีช่องทางการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพทางการเรียนของตนเอง				
8	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถทางด้านวิชาการตามความถนัดและความสนใจ				
9	มีการยกย่อง ชมเชยและประชาสัมพันธ์ผลงานที่เกิดจากความสามารถของผู้เรียนให้ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอโดยผ่านทางระบบการประชาสัมพันธ์โดยทั่วไปหรือผ่านทางระบบออนไลน์				
10	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมให้กับตนเองและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน				

ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ
<p>ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ หมายถึง มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านวิชาการในการนำมาใช้ในการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของนักเรียน และประกาศเกณฑ์ต่าง ๆ ทางด้านวิชาการให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูและนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นปัญหาต่าง ๆ ในชั้นเรียน ควบคุมและจัดครูสอนแทนหรือให้ช่วยดูแลชั้นเรียน ในกรณีที่ครูประจำชั้น/ประจำวิชาไม่มาทำการสอน จัดสอนซ่อมเสริมหรือจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน</p>

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	มีการวางแผนการพัฒนาและสร้างมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน				
2	มีการกำหนดคณะทำงานเพื่อพัฒนาและสร้างมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน				
3	มีการกำหนดเกณฑ์และประกาศเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้รับทราบผ่านทางระบบออนไลน์				
4	มีการกำหนดเกณฑ์และประกาศเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูให้ครูได้รับทราบผ่านทางระบบออนไลน์				
5	มีการใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการรวมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นปัญหาในชั้นเรียนและร่วมกันเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา				
6	มีการใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการพัฒนาสื่อเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง				
7	มีการใช้เทคโนโลยีในการมอบหมายให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองในกรณีที่ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาไม่สามารถทำการสอนตามปกติ				
8	มีการใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่มีความต้องการในการพัฒนาความสามารถ				
9	มีการใช้เทคโนโลยีในการเป็นช่องทางในการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทันต่อเนื้อหา				
10	มีการจัดระบบช่วยเหลือทางด้านวิชาการให้กับครูผู้สอนที่ขาดประสบการณ์ในการสอนด้วยการใช้งานเทคโนโลยี				

ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องชูเกียรติ

นิยามศัพท์เฉพาะ					
<p>ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องชูเกียรติ หมายถึง มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารหรือเผยแพร่บทความที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพให้ครูได้ทราบ มีการสนับสนุนครูเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำทักษะต่าง ๆ ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดให้มีการพัฒนาการสร้างและใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อช่วยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูได้มีการเผยแพร่ผลงานที่เกิดจากการพัฒนางานและการยกย่องชูเกียรติของครูที่ปฏิบัติงานดีเด่น</p>					
ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพให้กับครูผู้สอนได้รับทราบผ่านทางระบบออนไลน์				
2	มีการสนับสนุนครูให้เข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาตนเองผ่านทางระบบทั่วไปและระบบออนไลน์				
3	มีการสนับสนุนครูให้เข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพวิชาการของสถานศึกษาผ่านทางระบบทั่วไปและระบบออนไลน์				
4	มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
5	มีการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน				
6	ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บผลงานที่เกิดจากการพัฒนางานเพื่อรองรับการประเมินความก้าวหน้าทางวิชาการ				
7	มีการส่งเสริมให้ครูได้ใช้กระบวนการ PLC online เพื่อพัฒนากระบวนการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน				

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
8	มีการส่งเสริมให้ครูได้เผยแพร่ผลงานที่เกิดจากการพัฒนา งานการสอนในระดับโรงเรียนระดับเขตพื้นที่หรือระดับที่ สูงกว่าระดับเขตพื้นที่ผ่านทางช่องทาง ประชาสัมพันธ์ทางระบบออนไลน์				
9	มีการยกย่องเชิดชูเกียรติให้กับครูที่มีการปฏิบัติงานที่ดีและ มีผลที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนโดยการประชาสัมพันธ์ทางระบบ ออนไลน์				
10	มีการส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาผลงานทางด้าน วิชาการ				

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

คำชี้แจง :

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสภาพภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1: สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2: สอบถามเกี่ยวกับสภาพภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

นายนิรุตต์ ชัยมณี

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารสถานศึกษา
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ
 ชาย หญิง

2. อายุ
 ต่ำกว่า 30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 51 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา
 ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา
 ผู้บริหาร ครูผู้สอน

5. ประสบการณ์ในการทำงาน
 น้อยกว่า 5 ปี 6-10 ปี
 11-15 ปี 16-20 ปี
 20 ปี ขึ้นไป

6. สถานศึกษาของท่านตั้งอยู่ในอำเภอ
 อำเภอเมือง อำเภอเวียงชัย อำเภอเวียงเชียงรุ้ง

****ขอขอบพระคุณในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการให้ข้อมูลการวิจัย****

ตอนที่ 2: สอบถามเกี่ยวกับสภาพภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพภาวะผู้นำทาง
วิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงรายเขต 1

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีการให้
ความหมายของสภาพภาวะผู้นำตามระดับความคิดเห็นไว้ดังนี้

ระดับความคิดเห็น

5	หมายถึง	มีสภาพภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีสภาพภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีสภาพภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีสภาพภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีสภาพภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ประเด็นสอบถาม สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
0	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจนและมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบทั้งทางด้านสื่อสิ่งพิมพ์ทั่วไปและสื่อที่เผยแพร่ทางสาธารณะในระบบออนไลน์	✓				

จากตัวอย่างแสดงว่า ข้อ 0 ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็น 5 หมายถึง
ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณมีการดำเนินการในการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการบริหารงาน
วิชาการที่ชัดเจนและมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบทั้งทางด้านสื่อ
สิ่งพิมพ์ทั่วไปและสื่อที่เผยแพร่ทางสาธารณะในระบบออนไลน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	ประเด็นสอบถาม สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย						
1	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่ชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง					
2	มีการกำหนดขอบเขตในการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนอย่างชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร					
3	มีการประเมินใช้ผลการประเมินความต้องการของครูในการกำหนดวิสัยทัศน์ เพื่อการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน					
4	มีการใช้ข้อมูลจากผลการพัฒนาผู้เรียนมาเป็นข้อมูลในการกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน					
5	สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้บริหารและครูเพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียน					
6	สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการบริหารจัดการงานด้านวิชาการของโรงเรียน					
7	มีการวางแผนการดำเนินงานทางด้านวิชาการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และการประกันคุณภาพของโรงเรียน					
8	มีการดำเนินงานทางด้านวิชาการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และการประกันคุณภาพของโรงเรียน					
9	มีการตรวจสอบความสอดคล้องของวิสัยทัศน์กับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน					
10	มีการประชุมชี้แจงวิสัยทัศน์ที่กำหนดเพื่อสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน					

ข้อ	ประเด็นสอบถาม สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
11	มีการสื่อสารเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน ให้ผู้ที่ เกี่ยวข้องรับทราบผ่านระบบเครือข่ายหรือแอปพลิเคชัน ที่เหมาะสม					
ดานการนิเทศและการประเมินผลการสอน						
1	มีการวางแผนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู โดยใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลายทั้งการนิเทศ ออนไลน์ การนิเทศในชั้นเรียนที่เหมาะสมกับ สถานการณ์ปัจจุบัน					
2	มีการกำหนดการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู โดยใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลายทั้งการนิเทศ ออนไลน์ การนิเทศในชั้นเรียนที่เหมาะสมกับ สถานการณ์ปัจจุบัน					
3	มีการกำหนดการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่ สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาของครู					
4	มีการกำหนดคณะกรรมการการนิเทศการจัดการเรียน การสอนของครูที่มีความเหมาะสมกับความต้องการใน การพัฒนาของครู					
5	มีการกำกับติดตามผลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอนของครูทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ					
6	ส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ การ วัดผลประเมินผลที่เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน					
7	มีการใช้เทคโนโลยีในการบันทึกผลและการให้ผล ย้อนกลับ แก่ครูเพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนการสอน					
8	มีการให้คำปรึกษาหรือแนวทางการพัฒนากระบวนการ จัดการเรียนการสอนให้กับครูโดยใช้เครื่องมือทาง เทคโนโลยี					

ข้อ	ประเด็นสอบถาม สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
9	มีการนำผลที่ได้จากการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุง กระบวนการ การนิเทศเพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศ ให้มี ประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น					
10	มีการตรวจสอบความสอดคล้องของผลการดำเนินการ นิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูกับคุณภาพของ ผู้เรียน					
11	มีการตรวจสอบความสอดคล้องของผลการดำเนินการ นิเทศกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายด้านวิชาการของ โรงเรียน					
12	มีการตรวจสอบความสอดคล้องของผลการดำเนินการ นิเทศกับการประกันคุณภาพของโรงเรียน					
ด้านการใช้และประเมินหลักสูตร						
1	มีการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับ หลักสูตร ที่มีการใช้งานที่เป็นปัจจุบัน					
2	มีการกำหนดรายวิชาทั้งรายวิชาพื้นฐาน รายวิชา เพิ่มเติม กิจกรรมเสริมหลักสูตร และหลักสูตรท้องถิ่นที่ สอดคล้องกัน					
3	มีการประชุมวางแผนเพื่อกำหนดตัวบุคคลในการ ปฏิบัติงานด้านการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรของ โรงเรียน					
4	มีการใช้ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมา เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความ เหมาะสม					
5	มีการส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีในการจัดการ เรียนรู้ควบคู่กับการนำหลักสูตรไปใช้					

ข้อ	ประเด็นสอบถาม สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
6	มีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับ หลักสูตรที่นำไปใช้และมีความหลากหลายของเครื่องมือ วัดประเมินผล					
7	มีการกำกับดูแลการจัดทำเครื่องมือวัดผลประเมินที่ สอดคล้องกับผลการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดที่ระบุใน หลักสูตร					
8	มีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ใน การปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรให้เป็นปัจจุบัน					
9	มีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลไปใช้ในการปรับปรุง และ วางแผนการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ ของโรงเรียน					
10	มีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลไปใช้ในการจัดทำงาน ประกันคุณภาพของโรงเรียน					
11	มีการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลหลักสูตรของ สถานศึกษาที่สามารถเข้าถึงและแก้ไขปรับปรุงได้อย่าง ทันทั่วถึงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง					
ด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน						
1	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ด้วย เทคโนโลยีที่เป็นปัจจุบันและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง					
2	มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ จัดเก็บข้อมูลด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและ เป็นปัจจุบัน					
3	มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถให้ ผู้เรียน ผู้ปกครองสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเพื่อ ทราบพัฒนาการและแนวทางในการพัฒนาตนเองได้					

ข้อ	ประเด็นสอบถาม สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
4	มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์ผลการทดสอบของผู้เรียนรายบุคคลเพื่อทำให้ทราบจุดเด่นและจุดด้อยของผู้เรียนและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้ตามศักยภาพ					
5	มีการนำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน					
6	มีการนำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระไปใช้ในการวางแผนพัฒนาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เหมาะสมกับในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้					
7	มีช่องทางการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพทางการเรียนของตนเอง					
8	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถทางด้านวิชาการตามความถนัดและความสนใจ					
9	มีการยกย่อง ชมเชยและประชาสัมพันธ์ผลงานที่เกิดจากความสามารถของผู้เรียนให้ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอโดยผ่านทั้งทางระบบการประชาสัมพันธ์โดยทั่วไปหรือผ่านทางระบบออนไลน์					
10	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมให้กับตนเองและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน					
ดานการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ						
1	มีการวางแผนการพัฒนาและสร้างมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน					
2	มีการกำหนดคณะทำงานเพื่อพัฒนาและสร้างมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน					

ข้อ	ประเด็นสอบถาม สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3	มีการกำหนดเกณฑ์และประกาศเกณฑ์มาตรฐานด้าน การเรียนของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้รับทราบผ่านทางระบบ ออนไลน์					
4	มีการกำหนดเกณฑ์และประกาศเกณฑ์มาตรฐานการ ปฏิบัติงานของครูให้ครูได้รับทราบผ่านทางระบบ ออนไลน์					
5	มีการใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นปัญหาในชั้นเรียนและร่วมกัน เสนอแนวทางในการแก้ปัญหา					
6	มีการใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการพัฒนาสื่อเพื่อให้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง					
7	มีการใช้เทคโนโลยีในการมอบหมายให้ผู้เรียนสามารถ เรียนรู้ด้วยตนเอง ในกรณีที่ครูประจำชั้นหรือครูประจำ วิชาไม่สามารถทำการสอนตามปกติ					
8	มีการใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการจัดกิจกรรม ส่งเสริม การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่มีความต้องการในการ พัฒนาความสามารถ					
9	มีการใช้เทคโนโลยีในการเป็นช่องทางในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมให้กับผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนเพื่อให้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทันต่อเนื้อหา					
10	มีการจัดระบบช่วยเหลือทางด้านวิชาการให้กับครูผู้สอน ที่ขาดประสบการณ์ในการสอนด้วยการใช้งานเทคโนโลยี					
ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการยกย่อง เชิดชูเกียรติ						
1	มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการ ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพให้กับครูผู้สอนได้รับทราบ ผ่านทางระบบออนไลน์					

ข้อ	ประเด็นสอบถาม สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2	มีการสนับสนุนครูให้เข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาตนเองผ่านทางระบบทั่วไปและระบบออนไลน์					
3	มีการสนับสนุนครูให้เข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพวิชาการของสถานศึกษาผ่านทางระบบทั่วไปและระบบออนไลน์					
4	มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำความรู้ ทักษะที่ได้รับ จากการฝึกอบรมมาใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
5	มีการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน					
6	ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บผลงานที่เกิดจากการพัฒนางานเพื่อรองรับการประเมินความก้าวหน้าทางวิชาการ					
7	มีการส่งเสริมให้ครูได้ใช้กระบวนการ PLC online เพื่อพัฒนากระบวนการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน					
8	มีการส่งเสริมให้ครูได้เผยแพร่ผลงานที่เกิดจากการพัฒนางานการสอนในระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่ หรือระดับที่สูงกว่าระดับเขตพื้นที่ผ่านทางช่องทาง การประชาสัมพันธ์ทางระบบออนไลน์					
9	มีการยกย่องเชิดชูเกียรติให้กับครูที่มีการปฏิบัติงานที่ดี และมีผลที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนโดยการประชาสัมพันธ์ทางระบบออนไลน์					
10	มีการส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาผลงานทางด้านวิชาการ					

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
b4	268.80	860.028	.676	.985
b5	268.97	859.895	.577	.985
b6	268.80	862.372	.597	.985
b7	268.97	859.068	.601	.985
b8	268.87	859.775	.698	.985
b9	268.87	858.464	.743	.985
b10	268.90	859.472	.720	.985
b11	268.93	859.168	.748	.985
b12	268.93	855.375	.774	.985
c1	268.87	860.947	.480	.985
c2	268.87	858.740	.584	.985
c3	268.93	855.168	.780	.985
c4	269.03	866.447	.408	.985
c5	268.93	852.133	.788	.985
c6	268.93	855.720	.763	.985
c7	268.93	857.582	.632	.985
c8	269.00	854.414	.752	.985
c9	269.03	856.171	.813	.985
c10	269.00	855.103	.822	.985
c11	268.97	849.551	.802	.985
d1	269.07	847.444	.780	.985
d2	268.97	847.482	.793	.985
d3	269.17	843.937	.814	.985
d4	269.07	850.133	.715	.985
d5	269.00	849.241	.761	.985
d6	269.17	842.489	.759	.985
d7	269.10	850.093	.792	.985
d8	269.03	852.171	.762	.985
d9	268.90	854.024	.664	.985
d10	269.03	856.861	.698	.985
e1	268.93	852.685	.859	.985
e2	268.93	854.754	.793	.985
e3	269.10	847.472	.745	.985
e4.	269.23	846.392	.801	.985
Item-Total Statistics				

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
e5	269.13	852.464	.750	.985
e6	269.10	849.334	.751	.985
e7	269.13	849.430	.715	.985
e8	269.00	848.069	.791	.985
e9	269.10	849.679	.803	.985
e10	269.10	842.438	.863	.985
f1	268.93	848.202	.765	.985
f2	268.93	849.651	.730	.985
f3	269.07	843.651	.818	.985
f4	269.10	846.300	.772	.985
f5	268.97	848.447	.719	.985
f6	269.07	838.961	.875	.985
f7	269.07	844.133	.807	.985
f8	269.03	845.620	.809	.985
f9	268.93	846.271	.761	.985
f10	269.07	850.616	.703	.985

ภาคผนวก จ ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสัมภาษณ์ แหล่งข้อมูลคนที่ 1

หัวข้อ : การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

วันที่สัมภาษณ์ : 9 มกราคม 2566 เวลา : 9.00-10.00 น.

สถานที่ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

1. ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ

ข้อคำถาม: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า **ในด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ** มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.38 ซึ่งคิดเป็นค่าเฉลี่ย **น้อยที่สุด** ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษาท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างไร

ประเด็นคำตอบ: ในยุคของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำทางวิชาการและควรนำเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันมาปรับประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการงานด้านวิชาการทั้งด้านการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรครู เพื่อให้ครูสามารถนำความรู้มาพัฒนาผู้เรียน จัดระบบช่วยเหลือทางด้านวิชาการให้กับครู ที่บรรจุใหม่โดยให้มีการรวมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาและสร้างมาตรฐานในการทำงานของตนเองและส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานในการงานบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาและควรมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ ให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่สถานศึกษาตั้งเป้าประสงค์ไว้

2. ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย

ข้อคำถาม: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 **ในด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย** มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.41 ซึ่งคิดเป็นค่าเฉลี่ยที่ **น้อยเป็นลำดับที่ 2** ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษาท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างไร

ประเด็นคำตอบ: การกำหนดวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมายเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องมีการปฏิบัติเพื่อให้มีทิศทางในการบริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลอาจมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมวางแผนดำเนินงานร่วมกันของฝ่ายงานและมีการจัดเก็บข้อมูลให้สามารถเข้าถึงได้อย่างทันท่วงที ควรศึกษาขอบเขตด้านงานวิชาการและเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของการบริหารงานวิชาการให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และบริบทของสถานศึกษา

3. ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน

ข้อคำถาม: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ใน**ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน** มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.44 คิดเป็นค่าเฉลี่ยน้อยเป็นลำดับที่ 3 ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษา ท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้ได้อย่างไร

ประเด็นคำตอบ: การนิเทศและประเมินผลการสอนในยุคปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมือในการนิเทศครูผู้สอน หรือการประเมินผลการสอนของผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารจึงควรเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดกระบวนการนิเทศและประเมินผลการสอนของครูผู้สอน ในส่วนการนิเทศควรมีการนิเทศที่หลากหลายมีทั้งการใช้ระบบออนไลน์หรือการนิเทศในห้องเรียนและควรมีการเก็บข้อมูลสะท้อนกลับที่ได้รับจากการนิเทศให้เป็นระบบเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของการจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียน

แบบสัมภาษณ์ แหล่งข้อมูลคนที่ 2

หัวข้อ : การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

วันที่สัมภาษณ์ : 9 มกราคม 2566 **เวลา :** 10.00–11.00 น.

สถานที่ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

1. ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ

ข้อคำถาม: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า **ในด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ** มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.38 ซึ่งคิดเป็นค่าเฉลี่ย **น้อยที่สุด** ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษา ท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างไร

ประเด็นคำตอบ: การพัฒนามาตรฐานงานวิชาการในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรให้ความสนใจในการนำเทคโนโลยี เช่น Application ต่าง ๆ มาปรับใช้ในสถานศึกษา อันได้แก่ Application พื้นฐานอย่างเช่น Facebook Line มาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานวิชาการมากขึ้น ควรกำหนดมาตรฐานของงานบริหารวิชาการอย่างชัดเจนและประเมินว่าขั้นตอนหรืองานด้านใดของการบริหารวิชาการที่สามารถนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมือในการบริหารงานให้สะดวกมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้การพัฒนางานด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนต้องขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่มีทักษะการใช้งานเทคโนโลยีได้เป็นอย่างดีและมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ

2. ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย

ข้อคำถาม: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 **ในด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย** มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.41 ซึ่งคิดเป็นค่าเฉลี่ยที่น้อยเป็นลำดับที่ 2 ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษาท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างไร

ประเด็นคำตอบ: การดำเนินงานด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย ควรมีการนำ Application ที่มีอยู่ในปัจจุบันเข้ามาใช้ในการร่วมวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์และเป็นช่องทางในการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้มากขึ้นเพื่อลดช่องว่างในเรื่องระยะทาง และ

เตรียมความพร้อมในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

3. ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน

ข้อคำถาม: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.44 คิดเป็นค่าเฉลี่ยน้อยเป็นลำดับที่ 3 ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษา ท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างไร

ประเด็นคำตอบ: ในศตวรรษที่ 21 หรือในยุคดิจิทัลผู้บริหารควรมีการเรียนรู้ให้เท่าทันเทคโนโลยีและสามารถนำเทคโนโลยีมาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการ เช่นการนิเทศและประเมินผลการสอนในยุคปัจจุบัน ควรมีการนำ Application ในระบบออนไลน์มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนางานด้านการนิเทศและประเมินผล มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในรูปแบบฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อสะดวกต่อการนำมาใช้ในการบริหารจัดการ การนิเทศควรเป็นแบบกัลยาณมิตรอาจใช้รูปแบบของการนิเทศออนไลน์เพิ่มมากขึ้นเพื่อลดการเดินทางของทั้งผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศ

แบบสัมภาษณ์ แหล่งข้อมูลคนที่ 3

หัวข้อ : การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

วันที่สัมภาษณ์ : 9 มกราคม 2566 **เวลา :** 11.00–12.00 น.

สถานที่ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

1. ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ

ข้อคำถาม: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า **ในด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ** มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.38 ซึ่งคิดเป็นค่าเฉลี่ย **น้อยที่สุด** ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษา ท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างไร

ประเด็นคำตอบ: การบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ในยุคที่มีการนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษามากขึ้น ผู้บริหารควรมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีและควรเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีต่างๆ อยู่เสมอ เพื่อนำทักษะและความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้กับการบริหารงานในสถานศึกษา นั่นหมายความว่า ผู้บริหารต้องมีลักษณะเป็นผู้นำทางวิชาการ และสำหรับการพัฒนาและสร้างมาตรฐานทางวิชาการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา สิ่งสำคัญคือผู้บริหารต้องสื่อสารความต้องการในการพัฒนาให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและมีส่วนร่วม และร่วมกันกำหนดมาตรฐานของงานวิชาการที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานที่สำคัญเพื่อให้มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของงานวิชาการ

2. ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย

ข้อคำถาม: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 **ในด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย** มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.41 ซึ่งคิดเป็นค่าเฉลี่ยที่น้อยเป็นลำดับที่ 2 ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษาท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างไร

ประเด็นคำตอบ: แนวทางการพัฒนาด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย ผู้บริหารควรมีความชัดเจนในการกำหนดทิศทางในการบริหารสถานศึกษาโดยศึกษาสภาพที่เปลี่ยนแปลงและวางแนวทางในการบริหารงานให้สามารถดำเนินงานได้บนความ

เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยอาจใช้ช่องทางทางเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบัน เข้ามาเป็นเครื่องมือหนึ่งในการประชุมชี้แจง กำหนด และสื่อสารความเข้าใจระหว่างบุคลากร

3. ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน

ข้อคำถาม: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.44 คิดเป็นค่าเฉลี่ยน้อยเป็นลำดับที่ 3 ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษา ท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างไร

ประเด็นคำตอบ: รูปแบบของการพัฒนางานด้านการนิเทศและประเมินผลการสอนในยุคดิจิทัลควรมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อให้เกิดความหลากหลาย สะดวก และควรมีการจัดเก็บข้อมูลจากการนิเทศให้เป็นระบบฐานข้อมูลทั้งระบบออฟไลน์และออนไลน์ เพื่อให้สะดวกต่อการนำมาใช้ การนิเทศการสอนควรดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้สอนที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ควรพัฒนาผู้สอนให้ตรงกับความต้องการในการพัฒนาตนเอง

แบบสัมภาษณ์ แหล่งข้อมูลคนที่ 4

หัวข้อ : การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

วันที่สัมภาษณ์ : 9 มกราคม 2566

เวลา : 19.00–19.45 น.

สถานที่ : สัมภาษณ์ออนไลน์

1. ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ

ข้อคำถาม: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า **ในด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ** มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.38 ซึ่งคิดเป็นค่าเฉลี่ย **น้อยที่สุด** ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษาท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างไร

ประเด็นคำตอบ: ในการพัฒนาและสร้างมาตรฐานคุณภาพของการบริหารงานวิชาการควรมีการพัฒนากระบวนการจัดเก็บข้อมูลด้วยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เพราะงานบริหารงานวิชาการไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาและการใช้หลักสูตร การวัดผลประเมินผล การจัดการเรียนการสอน หรือแม้กระทั่งการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่ต้องการนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้หรือจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน รวมถึงการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีเพื่อให้สามารถนำมาใช้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ ผู้บริหารควรปรับเปลี่ยนตนเองให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการพัฒนาสมรรถนะของตนเองในการใช้เทคโนโลยีและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน

2. ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย

ข้อคำถาม: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 **ในด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย** มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.41 ซึ่งคิดเป็นค่าเฉลี่ยที่ **น้อยเป็นลำดับที่ 2** ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษาท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างไร

ประเด็นคำตอบ: วิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานในสถานศึกษา การกำหนดวิสัยทัศน์ผู้บริหารควรมีการวิเคราะห์บริบทและความต้องการที่จะ

พัฒนาให้มีความชัดเจนและเป็นไปได้ สำหรับในยุคดิจิทัลผู้บริหารควรให้ความสำคัญการทำงานที่สามารถดำเนินงานได้ทุกที่ ทุกเวลา ควรมีการนำเทคโนโลยีที่สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อร่วมกันวางแผน หรือสื่อสารความเข้าใจในองค์กรให้มากขึ้น ควรศึกษาความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและวางแผนการดำเนินงานและการแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นไว้ล่วงหน้า ส่วนในการกำหนดวิสัยทัศน์ของการดำเนินงานทางด้านวิชาการควรมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา รวมถึงความเชื่อมโยงของวิสัยทัศน์กับการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

3. ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน

ข้อคำถาม: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.44 คิดเป็นค่าเฉลี่ยน้อยเป็นลำดับที่ 3 ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษา ท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างไร

ประเด็นคำตอบ: การนิเทศและการประเมินผลการสอนควรมีความหลากหลายในการนิเทศและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ครูผู้สอน และควรมีระบบฐานข้อมูลความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนและข้อมูลสะท้อนกลับที่สำคัญของครูผู้สอนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ครูผู้สอนได้รับทราบข้อมูลในการพัฒนาตนเองและผู้บริหารได้นำไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรให้ตรงตามความต้องการ ส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้มากขึ้นและมีการจัดเก็บข้อมูลผลการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

แบบสัมภาษณ์ แหล่งข้อมูลคนที่ 5

หัวข้อ : การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

วันที่สัมภาษณ์ : 9 มกราคม 2566

เวลา : 15.30–16.20 น.

สถานที่ : สัมภาษณ์ออนไลน์

1. ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ

ข้อคำถาม: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า **ในด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ** มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.38 ซึ่งคิดเป็นค่าเฉลี่ย **น้อยที่สุด** ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษา ท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างไร

ประเด็นคำตอบ: สิ่งสำคัญในการพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ คือ การที่ผู้บริหารต้องเข้าใจหลักสูตรและสมรรถนะต่าง ๆ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง แล้วนำผลการทดสอบเชิงประจักษ์จากการทดสอบระดับชาติ และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษามาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดกรอบมาตรฐานวิชาการของสถานศึกษาทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องเน้นทางด้านวิชาการแต่ควรหาความโดดเด่นของบริบทของสถานศึกษาและส่งเสริมจุดเด่นให้เป็นอัตลักษณ์

2. ด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย

ข้อคำถาม: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 **ในด้านวิสัยทัศน์และการสื่อสารเป้าหมาย** มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.41 ซึ่งคิดเป็นค่าเฉลี่ยที่น้อยเป็นลำดับที่ 2 ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษาท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างไร

ประเด็นคำตอบ: ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความเข้าใจในหลักสูตรและความมุ่งหมายของคุณลักษณะของผู้เรียน รวมถึงบริบทของสถานศึกษาเป็นเบื้องต้นก่อนที่จะมีการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา รวมถึงงานทางด้านวิชาการ โดยการดำเนินการควรเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้รับทราบทิศทางในการพัฒนาที่กำหนด สำหรับการสื่อสารเป้าหมายในยุคปัจจุบันสามารถนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการสื่อสาร

ให้มากยิ่งขึ้นเพื่อสะดวกต่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในสถานศึกษาและง่ายต่อการสื่อสารระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรของสถานศึกษา

3. ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน

ข้อคำถาม: จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.44 คิดเป็นค่าเฉลี่ยน้อยเป็นลำดับที่ 3 ในจำนวน 6 ด้านที่ทำการศึกษา ท่านจะมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านนี้อย่างไร

ประเด็นคำตอบ: ในด้านการนิเทศและประเมินผลการสอนควรวิเคราะห์ความต้องการ ในการพัฒนาของบุคลากรในสถานศึกษาและส่งเสริมให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองในหลักสูตรออนไลน์ และมีการนิเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรได้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และวัดผลประเมินผลพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ประวัติผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นิรุตต์ ชัยมณี
วัน เดือน ปี เกิด	4 พฤศจิกายน 2521
สถานที่เกิด	จังหวัดสงขลา
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2543 วท.บ. (วิทยาศาสตร์), สถาบันราชภัฏเพชรบุรี, จังหวัดเพชรบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	67 หมู่ 8 ตำบลเวียงชัย อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย
ผลงานตีพิมพ์	นิรุตต์ ชัยมณี. (ผู้บรรยาย). (30 เมษายน 2566). การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 9 (หน้า 420-431). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

